

Kustbevakningens årsredovisning 2016

KUSTBEVAKNINGEN

Till regeringen

dnr 2017-245:1

Härmed överlämnas Kustbevakningens årsredovisning för budgetåret 2016.

Årsredovisningen har utarbetats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Årsredovisningen innehåller således resultatredovisning, resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, finansieringsanalys och noter samt en sammanställning över särskilda upplysningar. I anslagsredovisningen redovisas utfallet på de anslag myndigheten disponerar och de inkomstittlar som myndigheten redovisar mot i enlighet med den inriktning som framgår av regleringsbrev eller något annat beslut av regeringen eller myndighet som har fördelat dispositionsrätt.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Karlskrona den 21 februari 2017

Lena Jönsson
Generaldirektör

Innehållsförteckning

1. Generaldirektören har ordet.....	5
2. Sammanfattning med ekonomiskt resultat	6
2.1 MÅL FRÅN REGLERINGSBREV 2016	6
2.2 EKONOMISKT RESULTAT	7
3. Kustbevakningens uppdrag och organisation	8
3.1 KUSTBEVAKNINGENS UPPDRAG OCH VERKSAMHETSIDÉ	8
3.2 KUSTBEVAKNINGENS ORGANISATION	9
4. Räddningstjänst.....	11
4.1 MILJÖRÄDDNINGSTJÄNST	11
4.1.1 Förmåga att bekämpa oljeutsläpp till sjöss.....	11
4.1.2 Genomförda miljöräddningsoperationer	13
4.1.3 Behålla och utveckla förmågan	14
4.2 SJÖRÄDDNING OCH ANNAN RÄDDNINGSTJÄNST.....	16
4.3 ÖVNINGAR OCH UTBILDNING.....	17
5. Sjöövervakning; tillsyn-, övervaknings- och kontrollverksamhet	19
5.1 SJÖSÄKERHETSTILLSYN	22
5.1.1 Kontroll av farligt gods	22
5.1.2 Säkerhetstillsyn av lastsäkring.....	22
5.1.3 Kontroll av bemanning och behörighet	23
5.2 PERSONERS IN- OCH UTRESA (GRÄNS) OCH SJÖFARTSSKYDD.....	23
5.2.1 Nationella gränskontrolloperationer	25
5.2.2 Internationella gränskontrolloperationer	25
5.3 IN- OCH UTFÖRSEL AV VAROR (TULL).....	27
5.4 FISKERIÖVERVAKNING OCH -KONTROLL	28
5.5 ÖVERVAKNING AV UTSLÄPP TILL SJÖSS.....	30
5.5.1 Kontroll av jakt, naturvård, artskydd och fornminnen.....	33
5.5.2 Marinvetenskaplig forskning och tillträde	34
5.6 SJÖTRAFIKÖVERVAKNING.....	34
6. Brottbekämpning och bekämpning av organiserad brottslighet	37
6.1 BROTTSKÄMPNING.....	37
6.2 BROTTsutredning.....	38
6.3 ORGANISERAD BROTTSLIGHET	39
7. Krisberedskap och höjd beredskap	40
7.1 KRISHANTERING VID ALLVARLIG SAMHÄLLSSTÖRNING	40
7.2 KRISBEREDSKAPSFÖRMÅGA.....	40
7.3 HÖJD BEREDSKAP OCH PLANERINGSANVISNINGAR FÖR DET CIVILA FÖRSVARET	41
8. Samordning av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation	42
9. Samverkan	43
9.1 NATIONELL SAMVERKAN	43
9.2 UPPDRAGSVERKSAMHET	45
9.3 INTERNATIONELL SAMVERKAN	45
10. Kompetensförsörjning och personalredovisning.....	49
10.1 REKRYTERING OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING.....	49
10.1.1 Likabehandling, jämställdhet och jämnare könsfördelning.....	50
10.1.2 Utbildning	51
10.2 ARBETSMILJÖ OCH SJUKFRÅNVARO	52
11. Teknik- och lokalförsörjning.....	53
11.1 INFORMATIONSTEKNOLOGI (IT)	53
11.1.2 Informationssäkerhet och signalskydd	54
11.2 FARTYG, FLYG OCH ÖVRIG MATERIELFÖRSÖRJNING	54
11.2.1 Fartyg och fartygsmateriel	55
11.2.2 Flyg	56
11.2.3 Miljöskydds- och dykerimateriel	56

11.3 SJÖ- OCH FLYGSÄKERHET SAMT ÖVRIGT VERKSAMHETSSKYDD	56
11.4 INTERNT MILJÖLEDNINGSARBETE.....	57
11.5 LOKALFÖRSÖRJNING	58
12. Resultatindikatorer och ekonomiska nyckeltal	59
12.1 EFFEKTIVITET OCH RESULTATINDIKATORER	59
12.2 KOSTNADER PER PRESTATION	61
12.3 KOSTNADER OCH INTÄKTER PER VERKSAMHET.....	61
12.4 UPPDRAGSVERKSAMHET	62
13. Finansiell redovisning	64
13.1 SAMMANSTÄLLNING AV VÄSENTLIGA UPPGIFTER	64
13.2 RESULTATRÄKNING	65
13.3 BALANSRÄKNING	66
13.4 REDOVISNING MOT ANSLAG	67
13.5 REDOVISNING MOT INKOMSTITTEL	68
13.6 FINANSIERINGSANALYS	69
13.7 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER	70
<i>Allmänt</i>	<i>70</i>
<i>Undantag från det ekonomiadministrativa regelverket</i>	<i>70</i>
<i>Redovisningsprinciper</i>	<i>70</i>
<i>Särskilda upplysningar</i>	<i>72</i>
<i>Noter till resultaträkning</i>	<i>73</i>
<i>Noter till balansräkning</i>	<i>76</i>
<i>Noter till finansieringsanalys</i>	<i>83</i>
14. Verksledning och insynsråd	84
14.1 VERKSLEDNING.....	84
14.2 INSYNSRÅD	84

1. Generaldirektören har ordet

Under 2016 har Kustbevakningen tagit ett stort steg mot målet att nå en bättre enhetlighet och tydligare styrning i myndigheten. Ett gott samarbete med medarbetare och fackliga representer har lagt grunden för den nya organisation, som trädde i kraft den 1 september 2016. Kustbevakningen har nu en nationell ledning som gemensamt ska ta ansvar för att få ut så mycket kustbevakningsverksamhet som möjligt. Fortfarande återstår mycket arbete, men med fortsatt gott samarbete, och ökat fokus på ledar- och medarbetarskapsfrågor under 2017 är planeringen att uppnå vårt mål med förändringsarbetet 2018.

Myndigheten har under hela 2016 deltagit i Frontex insatser i Medelhavet och vi har fortsatt att bistå Polisen i den förstärkta gränskontrollen. Att parallellt med Kustbevakningens ordinarie uppdrag klara av dessa insatser och myndighetens eget förändringsarbete har varit en utmaning. Tack vare prioriteringar och gott arbete av våra medarbetare har vi ändå levererat en verksamhet med hög kvalitet.

Det är glädjande att vi under året har kunnat fortsätta att satsa på rekrytering, bland annat genom dubbla aspirantklasser. När de nya medarbetarna är färdigutbildade har vi kommit en bra bit för att förbättra vårt vakansläge.

Under 2016 fick Kustbevakningen ett efterlängtat besked om att regelverket för att ge myndigheten utökade rättsliga befogenheter ses över. Under 2017 kommer därför ett omfattande förberedelsearbete att genomföras inför regelförändringen.

För två år sedan fick Kustbevakningen ett positivt besked om ökat anslag. Ökningen motsvarade hälften av den anslagsökning myndigheten behöver för att långsiktigt säkerställa en verksamhet och ekonomi i balans. Behovet av ytterligare tillskott kvarstår. För att få en långsiktigt hållbar verksamhet behöver investeringar i vår fartygsflotta och våra flygplan nu prioriteras. Det gäller komponentutbyten, livstidsförlängningar och nyinvesteringar. Detta område har på grund av obalans mellan verksamhet och ekonomi under flera år prioriterats ned.

Nationellt och internationellt samarbete är viktigt, men kräver betydande resurser. Frontex efterfrågar även fortsättningsvis våra insatser och myndigheten har inför 2018 även åtagit sig ordförandeskap i Baltic Sea Region Border Control Cooperation (BSRBCC). Vidare ska Kustbevakningen under 2018 också anordna en större internationell miljöräddningsövning,

Balex Delta. Dessa engagemang kräver betydande förberedelser, ett arbete som redan har påbörjats och som kommer att vara intensivt under 2017.

Jag vill rikta ett stort tack till alla medarbetare i Kustbevakningen för ett väl genomfört arbete under året. Under 2017 fortsätter våra insatser för en hållbar havsmiljö och ökad säkerhet till sjöss tillsammans med samverkande myndigheter och organisationer. Jag ser fram emot att göra detta tillsammans med er.

2. Sammanfattning med ekonomiskt resultat

Enligt regleringsbrev för 2016 ska Kustbevakningen redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som myndigheten ska utföra enligt författningar och regeringsbeslut. Nedan beskrivs en sammanfattande bedömning av årets resultat utifrån mål i regleringsbrevet. En mer ingående beskrivning av mål och verksamhetsresultat redovisas under respektive avsnitt i årsredovisningen.

2.1 Mål från regleringsbrev 2016

Miljöräddningstjänst

Kustbevakningen ska kunna bekämpa oljeutsläpp på 10 000 ton till sjöss. Myndigheten ska utveckla denna förmåga. Dessutom ska myndigheten utveckla sin förmåga till nödbogsering, nödläktring och brandbekämpning till sjöss.

Kustbevakningen bedömer att målet i huvudsak har uppnåtts då planerad miljöskyddsberedskap upprätthållits i tillräcklig omfattning, både operativt och tekniskt. Årets miljöräddningstjänstoperationer har genomförts med gott resultat, utifrån myndighetens förutsättningar

Under året har inga större miljöräddningstjänstoperationer genomförts. Kustbevakningen bedömer, framför allt utifrån myndighetens rådande vakansläge, att nuvarande resurser skulle vara otillräckliga för att hantera ett större oljeutsläpp som kräver lång uthållighet.

Kustbevakningens förmåga har vidmakthållits och utvecklats genom framför allt utbildnings- och övningsverksamhet. Myndigheten har också fortsatt rekryteringen av aspiranter i högre takt för att komma tillrätta med vakansläget.

Se vidare under avsnitt 4.1 Miljöräddningstjänst.

Kontrollverksamhet

Kustbevakningen ska vidareutveckla sina arbetsmetoder när det gäller att förbättra urvalet av kontrollobjekt. Kontrollverksamheten ska genomföras i nära samarbete med berörda myndigheter i syfte att bidra till att uppfylla målen inom huvudansvariga myndigheters ansvarsområden.

Kustbevakningen bedömer att målet uppnås. Utveckling under året har lett till en förändring i arbetsmetoder inför kommande år. Inom flera områden ersätts tidigare tillsynsplaner med planering på mer lokal nivå utifrån lokala riskbedömningar, för att på ett bättre sätt kunna omhänderta lokalkännedom och inkomna tips. Det ger också bättre möjligheter att mer flexibelt kunna styra verksamheten beroende på exempelvis väderleken där fint väder kan ge ökad sjötrafik i delar av landet. Verksamheten kan också styras om utifrån andra påverkansfaktorer i omvärlden, som till exempel behov av en utökad gränskontrollverksamhet.

Se vidare under avsnitt 5 Sjöövervakning; tillsyn, övervakning och kontroll.

Brottsbekämpning

Kustbevakningen ska vidareutveckla sin brottsbekämpningsverksamhet, särskilt avseende den brottsutredande verksamheten.

Myndighetens övervakning i brottsbekämpande syfte ska bedrivas utifrån identifierade problembilder.

Kustbevakningen ska delta i arbetet med att bekämpa den organiserade brottsligheten med maritim anknytning. Myndigheten ska i sitt brottsbekämpande arbete beakta regeringens nationella strategi mot terrorism (skr. 2014/15:146).

Kustbevakningen bedömer att målet delvis uppnås. Myndigheten har deltagit i arbete med att bekämpa organiserad brottslighet och har bedrivit övervakning utifrån identifierade problembilder.

Vidareutveckling av verksamheten har till viss del skett i samband med myndighetens omorganisation, men bedöms inte ha skett i tillräcklig omfattning. Dessutom har ett högre inflöde av ärenden i kombination med vakansläget lett till att handläggningstiderna har ökat.

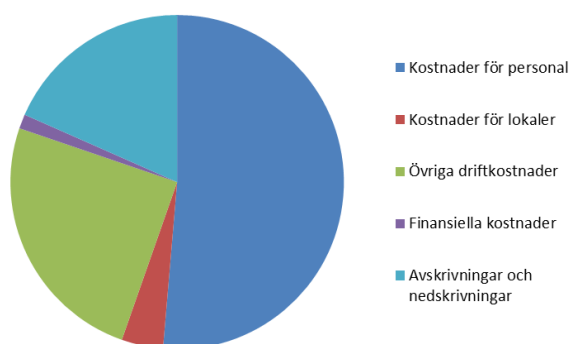
Se vidare under avsnitt 6 Brottsbekämpning och bekämpning av organiserad brottslighet.

2.2 Ekonomiskt resultat

Kustbevakningens kostnader för 2016 överstiger det tilldelade anslaget från regeringen. Finansieringen för myndighetens verksamhet under året, och även kommande år, bygger därför på att myndigheten även använder sitt anslagssparande.

Kustbevakningen beviljades anslag med 1 099 miljoner kronor för verksamhetsåret 2016. Utöver detta har myndigheten även en mindre andel övriga intäkter, som exempelvis består av bidrag från Frontex.

Myndighetens kostnader under året var 1 173 miljoner kronor (att jämföra med 1 139 miljoner kronor för 2015) varav personalkostnader 603 miljoner kronor, lokalkostnader 47 miljoner kronor, övriga driftkostnader 291 miljoner kronor och kapitalkostnader 232 miljoner kronor.

Resultatet för året var i nivå med myndighetens budget och inga stora avvikelser har noterats. Personalkostnaderna är högre jämfört med föregående år vilket framför allt beror på en ökad rekryteringstakt under året med dubbla aspirantklasser. Övriga driftkostnader påverkades framför allt av ökade underhållskostnader vilket dock samtidigt kompensades av fortsatt låga kostnader för flyg- och fartygsbränsle. Kapitalkostnaderna blev lägre

än föregående år på grund av en fortsatt låg genomsnittsnivå för ränta på myndighetens lån.

Vid årets slut uppgår Kustbevakningens anslagssparande till 232 miljoner kronor, vilket är en minskning med cirka 15 miljoner kronor jämfört med 2015. Resterande anslagssparande kommer att behöva användas för att täcka myndighetens fortsatta underskott under 2017-2019. Det innebär att nuvarande ambitionsnivå utifrån förordningen (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen och regleringsbrev inte täcks av tilldelat anslag.

3. Kustbevakningens uppdrag och organisation

3.1 Kustbevakningens uppdrag och verksamhetsidé

Kustbevakningen har verkat som egen myndighet sedan 1988 och myndighetens huvudsakliga uppdrag beskrivs i förordningen (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen (1-3§§):

”Kustbevakningen har till uppgift att bedriva sjöövervakning och utföra räddningstjänst till sjöss. --- I Kustbevakningens uppgift att bedriva sjöövervakning ingår att ansvara för eller bistå andra myndigheter med övervakning, brottsbekämpande verksamhet samt kontroll och tillsyn --- Kustbevakningen ska genom sjöövervakning [även] förebygga och ingripa mot störningar av ordningen i sjötrafiken.

Kustbevakningen ska också ha en förmåga att förebygga, motstå och hantera krissituationer inom sitt ansvarsområde.” ---

”Kustbevakningen ska [även] samordna civila behov av sjöövervakning och förmedla civil sjöinformation till berörda myndigheter.”

Uppdraget formuleras mer kortfattat i Kustbevakningens verksamhetsidé:

Kustbevakningen värnar liv, miljö och säkerhet till sjöss genom att kombinera sjöövervakning, räddningstjänst och sjöinformation.

Den statliga räddningstjänsten är fördelad på flera olika myndigheter och Kustbevakningen har huvudansvaret för miljöräddningstjänst till sjöss. Det omfattar även Sveriges internationella åtaganden inom miljöräddningssamarbete till sjöss. Utöver miljöräddningstjänst ska Kustbevakningen även ha beredskap att delta i sjöräddningstjänst och andra räddningsinsatser för att bidra till ökad sjösäkerhet, att människoliv kan räddas, att personskador begränsas och att konsekvenserna för egendom och miljö minskas. Vid en olycka är högsta prioritet alltid att rädda liv.

Myndighetens ansvar inom sjöövervakningsverksamheten omfattar skydd av miljö- och naturvårdsintressen, fiske, jakt och annat ianspråktagande av naturresurser, sjötrafik, sjösäkerhet och transport av farligt gods, sjöfartsskydd, personers inresa i, utresa från och vistelse i Sverige (gränskontroll), in- och utförsel av varor (tullkontroll) samt tillsyn över svensk kontinentalsockel och ekonomisk zon. Även sjöövervakningsverksamheten och att samordna civila behov av sjöövervakning och sjöinformation samt att förmedla denna har som huvudsyfte att värna liv, miljö och säkerhet till sjöss. I sjöövervakningsverksamheten ingår kontroll- och tillsynsverksamhet, ordningshållning i sjötrafiken samt uppgifterna att förebygga, upptäcka, förhindra samt utreda och beivra brott.

Tack vare en effektiv miljöövervakning kan olyckor och utsläpp till sjöss i allt större utsträckning upptäckas och begränsas i tid. Stora fartygsolyckor sker alltmer sällan och under miljöskyddsberedskapen kan Kustbevakningen därför utföra arbete med sjöövervakning och sjösäkerhet samtidigt som beredskapen upprätthålls. Det innebär ett effektivt nyttjande av myndighetens resurser (till exempel kompetenta medarbetare, materiel och ledningssystem) som samtidigt uppfyller både miljöskyddsberedskap och förebyggande övervakning och kontrollverksamhet. Med ett brett ansvar för myndighetsutövning till sjöss utgör Kustbevakningen en effektiv resurs för samhället.

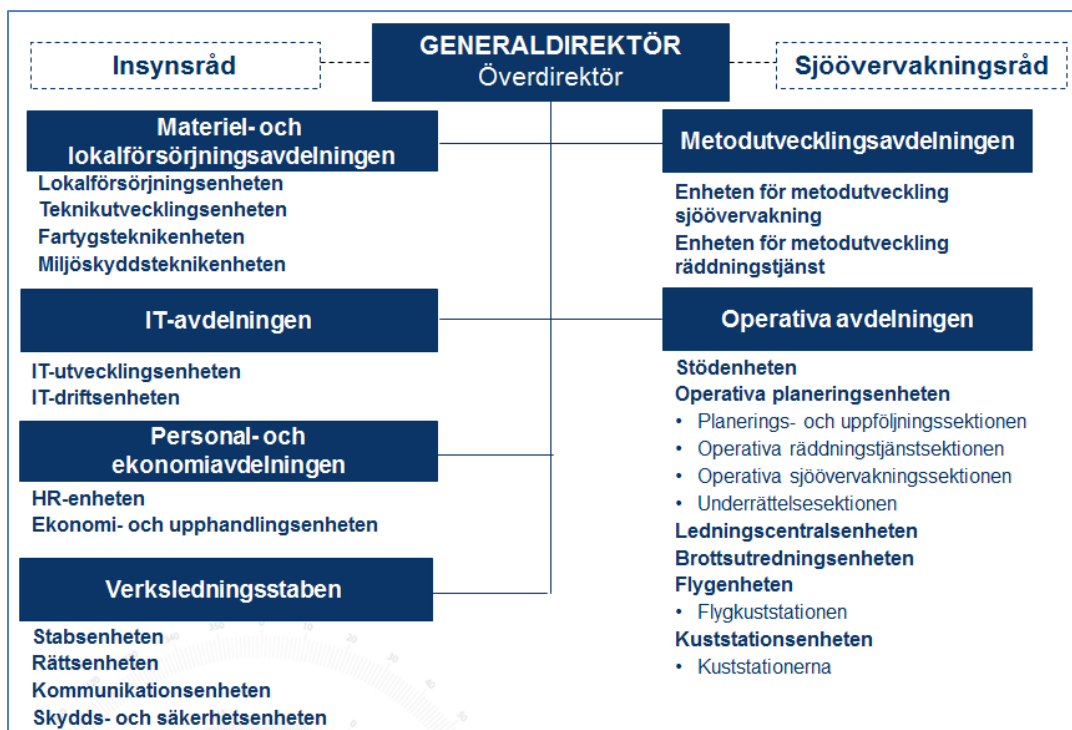
3.2 Kustbevakningens organisation

Kustbevakningen sorterar under Justitiedepartementet men myndighetens verksamhet omfattar ansvarsområden inom flera departement.

Efter en översyn av Kustbevakningens arbetssätt och organisation tog generaldirektören i slutet av 2015 beslut om en förändrad organisationsstruktur i syfte att skapa en bättre enhetlighet och tydligare styrning i myndigheten. Målbilden är en struktur där ledning och styrning av operativ verksamhet är enhetlig. Roller och mandat är tydliga och fattade beslut uttolkas likartat och följs, vilket leder till att verksamhet och medarbetare har lika villkor inom myndigheten.

Under första delen av 2016 genomfördes omfattande förberedelser för att kunna implementera förändringarna och allt arbete gjordes i nära samarbete med de fackliga organisationerna och huvudarbetsmiljöombuden. Inplacering av medarbetare i den nya organisationsstrukturen kunde genomföras utan att det uppstod någon övertalighet eller behov av uppsägning på grund av arbetsbrist. Den nya organisationen började gälla den 1 september 2016. Mycket arbete återstår i genomförandefasen som beräknas pågå i ungefär ett och ett halvt år.

Den nya organisationen innebär att Kustbevakningen skapar en nationell ledning som består av en verksledning och följande sex avdelningar: metodutvecklingsavdelningen, materiel- och lokalförsörjningsavdelningen, operativa avdelningen, it-avdelningen, personal- och ekonomiavdelningen och verksledningsstaben. Kustbevakningen har därmed tagit bort regionindelning och huvudkontor i syfte att, med ett samlat nationellt ansvar, skapa bättre förutsättningar att nå målbilden med den nya organisationen. Verksamhetens lednings- och stödfunktioner finns även fortsatt i framför allt Karlskrona, Göteborg, Stockholm och Nyköping.

Kustbevakningens nya organisationsschema.

Kustbevakningens operativa verksamhet bedrivs utifrån 22 kuststationer (inklusive en flygkuststation) som är lokaliserade längs hela kusten från Strömstad i väst till Luleå i norr. På kartan till vänster finns samtliga kuststationer.

4. Räddningstjänst

4.1 Miljöräddningstjänst

Mål enligt regleringsbrev: Kustbevakningen ska kunna bekämpa oljeutsläpp på 10 000 ton till sjöss. Myndigheten ska utveckla denna förmåga. Dessutom ska myndigheten utveckla sin förmåga till nödbogsering, nödläktring och brandbekämpning till sjöss.

Åtterrappporteringskrav:

- Kustbevakningen ska redovisa vidtagna åtgärder inom miljöräddningsverksamheten.
- Myndigheten ska analysera sin förmåga att bekämpa oljeutsläpp på 10 000 ton med beaktande av både nationella och internationella resurser.
- Myndigheten ska analysera hur den nationella förmågan till nödbogsering, nödläktring och brandbekämpning till sjöss har utvecklats när det gäller att förebygga utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen i vatten.

Måluppfyllelse:

Kustbevakningen bedömer att målet i huvudsak har uppnåtts. Under året har miljöskyddsberedskap kunnat upprätthållas i tillräcklig omfattning, både operativt i form av bemanning och tekniskt avseende tillgängliga enheter. Årets miljöräddningstjänstoperationer har genomförts med gott resultat, utifrån myndighetens förutsättningar.

Det kan dock konstateras att inga större miljöräddningstjänstoperationer har genomförts under året. I de fall en större operation inträffar krävs en längre uthållighet avseende såväl bemanning och beredskap som materiel och logistik, vilket myndighetens nuvarande vakansläge inte tillåter.

Myndighetens förmåga inom området har vidmakthållits och utvecklats framför allt genom utbildnings- och övningsverksamhet för operativ personal. Dessutom har myndigheten fortsatt rekrytering av aspiranter i högre takt för att komma tillrätta med vakansläget. Däremot har utveckling av nya och förbättrade metoder inte kunnat ske i önskvärd omfattning.

4.1.1 Förmåga att bekämpa oljeutsläpp till sjöss

Kustbevakningen är huvudansvarig myndighet för miljöräddningstjänst till sjöss. Planering av beredskap, teknisk utrustning och övningar utgår från målet i regleringsbrevet att myndigheten ska kunna bekämpa ett oljeutsläpp på upp till 10 000 ton till sjöss.

Generellt gäller att ju tidigare och mer kraftfullt resurser kan sättas in mot ett oljeutsläpp, desto större är chansen till framgång. För att säkerställa förmågan att hantera miljöräddningsinsatser har Kustbevakningen som mål att vara framme vid olycksplatsen med en enhet, fartyg eller flyg, inom fyra timmar för att skapa en lägesbild, samt inom åtta timmar med enhet som kan påbörja bekämpningsoperation.

- *I första hand* vidtas åtgärder ombord på det förolyckade fartyget (haveristen) för att helt förhindra eller i möjligaste mån begränsa ett utsläpp. När ett utsläpp väl kommit upp på land eller i grunda kustvattnen blir konsekvenserna betydligt allvarigare. Genom en tidig, effektiv insats till exempel med hjälp av nödläktring kan i många fall utsläpp helt undvikas.
- *I andra hand* vidtas åtgärder för att begränsa spridningen av den olja som kommit ut i vattnet.
- *I tredje hand* inriktar man sig på att ta upp mesta möjliga volym olja ur vattnet. Samtidigt vidtas åtgärder för att förhindra att ytterligare olja sprids.

Kustbevakningens beredskap bedrivs med hjälp av både sjö- och luftburna enheter. Utöver myndighetens beredskap med fartyg genomförs även flygövervakning längs hela den svenska kusten och över Vätern, Vättern och Mälaren året om. Flygövervakningen sker i syfte att tidigt kunna upptäcka utsläpp som kräver insats. Under 2016 genomförde myndigheten 2 745 timmar flygövervakning där merparten var dedikerade för miljöövervakning, i kombination med annan övervakning. Tillsammans utgör fartyg och flyg grunden för att uppfylla kraven på ständig beredskap, vilket i sig är en förutsättning för att så tidigt som möjligt kunna påbörja begränsnings- och bekämpningsinsatser. I Kustbevakningens beredskap för att påbörja och leda miljöräddningsinsatser till sjöss ingår även utbildade räddningsledare i beredskap, en tjänsteman i beredskap och två ledningscentraler som är bemannade dygnet runt.

Samverkan med andra myndigheter, både nationellt och internationellt, bidrar också till goda förutsättningar för en lyckad miljöräddningsinsats. Den viktigaste samverkan består av möjligheten att avropa resurser från andra länder genom HELCOM¹, Bonn²- och Köpenhamnsavtalet³. Andra exempel på samverkan är driftprognosverktyget Seatrack Web, som SMHI⁴ utvecklat i samverkan med Kustbevakningen. Kustbevakningen använder också satellitbilder från Clean Sea Net som levereras från EMSA⁵. Satellitbilderna fungerar som en tidig varning genom att de kan indikera ett misstänkt utsläpp som sedan kan bekräftas eller dementeras av flyg eller sjögående enhet. Under året har Kustbevakningen tagit omhand cirka 500 satellitbilder som en del av miljöövervakningen.

Samtliga operationer som genomförts under året uppfyller myndighetens egna uppsatta mål med gott resultat. Kustbevakningen bedömer därför att myndighetens grundplanering, utifrån tillgängliga resurser och övriga förutsättningar, är god och att mål avseende beredskap och förmåga inom ansvarsområdet i huvudsak uppfylls. Kustbevakningens förmåga att genomföra nödbogsering, nödläktring och brandbekämpning bedöms vara god.

Kustbevakningens enheter (fartyg, flyg och båtar) har sammantaget haft en tillfredsställande operativ och teknisk tillgänglighet under året. Under hela året har minst ett flygplan hela tiden varit tekniskt tillgängligt. Myndighetens tre större kombinationsfartyg har haft god tillgänglighet, jämfört med föregående år då ett fartyg under tre månader deltog i Frontexinsats i Medelhavet. Två av fartygen har dock brister i sin sprinkleranläggning vilket medför försämrad operativ förmåga vid fartygsbrandsläckning samt insats i kontaminerad miljö.

Myndighetens tekniska förmåga att bekämpa oljeutsläpp på upp till 10 000 ton bedöms fortsatt vara tillfredsställande. Myndighetens taktiskt placerade miljöskyddsförråd och tre mobila basplatssystem möjliggör ökad uthållighet under miljöräddningsinsatser men är då beroende av tillräcklig bemanning, framför allt under kvällar och helger. Till följd av att inga större operationer genomförts under året har inte hela logistikkedjan satts på prov i tillräcklig omfattning.

Kustbevakningens bekämpningsförmåga begränsas vid besvärliga väderförhållanden, vid isläggning samt vid brist på mellanlagringskapacitet och lämpliga mottagningsanläggningar för upptagen olja. Mellanlagring innebär att upptagen olja överförs till ett separat fartyg eller

¹ HELCOM: internationellt samarbete mellan Östersjöländerna inom Helsingforskommissionen

² Bonnavalet: en överenskommelse (SÖ 1984:13) om samarbete vid bekämpning av förorening av Nordsjön genom olja och andra skadliga ämnen (Bonn Agreement).

³ Köpenhamnsavtalet: ett avtal mellan de nordiska länderna om samarbete för den marina miljön.

⁴ SMHI: Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

⁵ European Maritime Safety Agency

pråm för att frigöra utrymme i fartygens tankar och möjliggöra ett fortsatt upptag av olja. Vid en större operation är möjligheten att mellanlagra upptagen olja kritisk för att operationen ska lyckas. Myndighetens bekämpningsförmåga begränsas också vid större operationer som kräver längre uthållighet avseende både bemanning och materiel.

Kustbevakningen bedömer att målet för 2016 i huvudsak uppnås genom att nödvändig miljöräddningstjänstberedskap har kunnat upprätthållas. Däremot bedöms uthålligheten vid en större miljöräddningstjänstoperation vara begränsad då myndigheten fortfarande påverkas av ett besvärande vakansläge, och till viss del av fortsatta internationella uppdrag.

4.1.2 Genomförda miljöräddningsoperationer

I lagen (2003:778) om skydd mot olyckor beskrivs de kriterier som ska uppfyllas för att en räddningstjänstoperation ska inledas. Händelser bedöms utifrån behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheter i övrigt.

Under 2016 inkom 221 miljöräddningslarm till Kustbevakningen, vilket är en minskning med knappt tjugo procent mot föregående år (270 miljöräddningslarm). Många larm leder inte till operationer. Vid vissa larm kan det redan under samtalet konstateras att det inte rör sig om ett utsläpp. I andra fall visar det sig vid kontroll vara något annat än olja, vara inte sanerbara ämnen eller så liten mängd att det inte är sanerbart. Larmen kan också avse utsläpp på kommunalt vatten som inte ingår i Kustbevakningens ansvarsområde. Då larmas istället kommunala räddningstjänsten och Kustbevakningen bistår efter förfrågan.

Under 2016 har Kustbevakningen totalt genomfört 34 miljöräddningsoperationer varav samtliga i år avser oljeskyddsoperationer. Det är en fortsatt minskning av antal operationer, även sett ur ett längre perspektiv. Kustbevakningen kan också konstatera att antalet större händelser blir färre över åren och 2016 genomfördes ingen storskalig miljöskyddsoperation. Flest utsläpp sker under sommaren och fritidsbåtssäsongen och utgör oftast mindre utsläpp.

Tabell 1: Antal miljöräddningsoperationer

Miljöräddningsoperationer	2016	2015	2014	2013	2012
Oljeskyddsoperationer	34	34	55	43	50
Kemikalieskyddsoperationer	0	6	0	2	2
Summa	34	40	55	45	52

Källa: specifik verksamhetskod för varje operation + räddningsledarrapport

I tabellen ovan inkluderas även förebyggande operationer. Vid sådana operationer har olyckan inte förorsakat något utsläpp då förebyggande åtgärder har kunnat sättas in. Det kan till exempel vara läktring av olja från en haverist eller omfördelning av olja till säker plats ombord på haverist.

Miljöräddningstjänstoperation i Stockholms skärgård.

I december 2016 gick ett 100 meter långt fartyg lastat med pellets hårt på grund vid Hässelby utanför Stockholm. Mälaren är råvattentäkt för dricksvattenförsörjningen i Stockholm och ombord på fartyget fanns drygt 90 kubikmeter diesel. Initialt fanns det en risk att olja skulle läcka ut och kontaminera råvattentäkten.

Miljöräddningsoperation vid Hässelby.

Kustbevakningen deltog med flera enheter däribland flyget. Tillsammans med polisens helikopter flög de över området, men inget utsläpp från fartyget observerades. Sjöräddningssällskapet (SSRS) fanns på plats med utrustning och lade ut länsa runt fartyget för att begränsa och fånga in ett eventuellt oljeutsläpp (i enlighet med myndighetens samverkansavtal med SSRS). Kustbevakningen skadeinventerade fartyget, bland annat genom en dykundersökning av skrovet. Man kunde också påbörja inledande förhör med besättningen ombord för att ta reda på vad som hänt.

4.1.3 Behålla och utveckla förmågan

Kustbevakningens förmåga att bekämpa oljeutsläpp upp till 10 000 ton vidmakthålls genom att kontinuerligt säkerställa att myndigheten har rätt resurser. Det innebär att myndigheten behöver ha tillgängliga enheter (flyg, fartyg och båtar) med rätt bemanning, kompetens och utrustning.

Teknisk tillgänglighet säkerställs genom väl fungerande förvaltning och underhåll men det krävs också kontinuerliga moderniseringar och nyanskaffningar av såväl enheter som materiel för att säkerställa fortsatt förmåga. Myndigheten står inför betydande investeringsbehov för att vidmakthålla kapaciteten att bedriva en effektiv miljöräddning, inte minst på grundare vattenområden. Det finns bland annat behov av att ersätta myndighetens miljöskyddsfartyg, som nu är över trettio år gamla. Avseende flyget finns särskilda avtal med extern leverantör för tillsyn och underhåll. Kravet är teknisk tillgänglighet på sammantaget minst ett flygplan dygnet runt under hela året.

Kustbevakningens bekämpningsförmåga säkerställs till stor del genom planerade utbildningar och övningar (se avsnitt 4.3). Övningsverksamheten genomförs med fokus på miljöräddningstjänstövningar i enlighet med myndighetens räddningstjänstplan. De högst prioriterade övningarna omfattar övningar med oljeupptagningssystem, nödbogsering, nödläktring och brandbekämpning. Förmågan till nödbogsering har utvecklats genom att övningarna, som tidigare endast omfattade de större kombinationsfartygen, i år även har inkluderat fartyg i 031-serien.

Nödbogseringsövning ombord på KBV 003 tillsammans med Försvarmaktens HMS Orion. Foto: Roger Nilsson

Utvecklingen av Kustbevakningens räddningsdykarorganisation har fortsatt under året. Avtal har tecknats med Försvarmaktens Dykeri och navalmedicinska center (DNC) och planeringsarbete för kommande utbildningar har inletts. Syftet med den framtida dykeriorganisationen är att skapa en beredskap som medger ständig tillgänglighet till minst fyra vattendykargrupper och två kem/rökdykargrupper. Dykeriorganisationen ska även möjliggöra en ökad förmåga för dykning i kontaminerad miljö, bland annat genom en övergång till dykning med hjälmdykningssystem. Kustbevakningens mål för tillgänglighet till räddningsdykare ska nås 2018 och uppfylls under året till drygt 80 procent, framför allt till följd av rådande vakansläge och ett fortsatt stort utbildningsbehov.

Kustbevakningen har sedan 2012 lett projektet DykSMART (Dykeri, Statens maritima resurser i samverkan) som finansieras genom EU-bidrag och slutrapport lämnades i oktober 2016. Syftet med projektet har varit att utreda den nationella dykberedskapen vid en större olycka och inom ramen för projektet har även flera övningar genomförts. Arbetet med att förbättra dykeriberedskapen ur ett Östersjöperspektiv fortsätter vidare i projektet DiveSMART Baltic som även det leds av Kustbevakningen.

Kustbevakningen deltar även som partner i projektet ChemSAR som startade under året. Projektet, som finansieras genom EU-bidrag, pågår i tre år och leds av Universitetet i Åbo.

Sammanlagt deltar nio partners från länder runt Östersjön. Syftet är att skapa gemensamma riktlinjer som ska kunna tillämpas vid olyckor till havs där det finns risk att utsättas för farliga ämnen. Målsättningen är att göra evakuering av passagerare och besättning snabb och säker, med stort fokus på att skydda räddningspersonalen och miljön i och omkring tillbudet.

För ökad förmåga att genomföra insatser i farlig miljö har Kustbevakningen dessutom slutit avtal med Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) för att genomföra utbildningsinsatser på KBV 003 och de sensorsystem som finns ombord. Avtalet medger även att stöd kan avropas i samband med skarpa händelser.

Inom HELCOM, Bonn- och Köpenhamnsavtalet finns på förhand uppgjorda rutiner för hur biträde vid miljöräddningstjänstoperationer kan rekvireras från våra grannländer och också hur sådant biträde kan lämnas från Sverige och Kustbevakningen. Det finns betydande resursförstärkningar att tillgå vid större händelser och avseende kapacitetsmålet på 10 000 ton måste det långvariga samarbetet inom dessa avtal tas med i bedömningen av förmågan att klara stora oljeutsläpp på kortare tid. Utöver det kan förstärkningsresurser rekvireras genom EMSA⁶ i form av fartyg under särskilda kontrakt samt, från och med 2016, även annan utrustning från depåer i Polen och Skottland. Det finns ett motsvarande avtal inom det arktiska samarbetet som trätt i kraft under 2016. Sammantaget utgör dessa avtal en god grund för samverkan med möjlighet till ömsesidig beredskaps- och resursförstärkning i Östersjöområdet.

Kustbevakningen har också under flera år lett och medverkat i arbetet inom HELCOM Response (olje- och kemikaliebekämpningskommittén) för genomförandet av de maritima målen i HELCOM:s åtgärdsplan (BSAP⁷).

4.2 Sjöräddning och annan räddningstjänst

I Kustbevakningens instruktion framgår att myndigheten ”ska ha beredskap för och på anmodan av räddningsledare delta i sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst”.

Kustbevakningens fartyg är utrustade för sjöräddningsuppdrag och de utgör en viktig resurs för räddningstjänstberedskapen. Kustbevakningens flygplan är också en väsentlig resurs, bland annat när det gäller sök, markering, fällning av flottar och koordinering av helikopterinsatser, så kallad Air Co-Ordinator (ACO). Kustbevakningsflyget kan också, i mån av tillgänglighet, bistå som räddningsresurs avseende flygräddning, fjällräddning och försvunnen person (på land). Flyget kan även delta initialt vid till exempel skogsbränder när lokal räddningsledare begär bistånd.

Kustbevakningen sätter in fartyg och flygplan på de utlarmningar som inkommer till myndigheten, på begäran av Sjöfartsverket eller från annan räddningsledare. Enligt Sjöfartsverkets statistik inkom totalt 1 179 larm under 2016 vilket är en fortsatt ökning jämfört med tidigare år.

Kustbevakningen har medverkat i totalt 280 sjöräddningsinsatser med en eller flera enheter. Det motsvarar ungefär 24 procent av Sjöfartsverkets totala antal larm och innebär en knapp ökning jämfört med Kustbevakningens deltagande föregående år⁸.

⁶ EMSA: European Maritime Safety Agency

⁷ BSAP: Baltic Sea Action Plan

⁸ Uppgifter redovisas i år enbart hämtade från Sjöfartsverkets statistik. Enligt Sjöfartsverkets motsvarande statistik för 2015 medverkade Kustbevakningen då vid 207 av totalt 936 larm.

Utöver nationella sjöräddningsoperationer har Kustbevakningen även under 2016 medverkat i internationella Frontex-insatser i Medelhavet där sammanlagt 57 sjöräddningsinsatser har genomförts med totalt 2 878 räddade människoliv. Läs mer om de internationella insatserna under avsnitt 5.2.2.

4.3 Övningar och utbildning

Genom medveten styrning och prioritering har övningsverksamheten under året genomförts med gott resultat. Till följd av vakanser och deltagande vid internationella insatser har det varit svårt att planera bemanning av myndighetens enheter vilket också försvårar planering och genomförande av övningsverksamheten. För att lyckas har besättningarna till viss del behövt tjänstgöra på flera olika enheter, vilket dock i förlängningen är en styrka som ger förbättrad flexibilitet och förmåga.

I anslutning till sin grundutbildning (KBU1) genomgår myndighetens kustbevakningstjänstemän en grundkurs i sjöräddning (Basic SAR) och befälhavare genomgår också Sjöfartsverkets utbildning för OSC (On Scene Coordinator). I Kustbevakningens övningsmanual planeras därefter för årliga räddningstjänstövningar med huvudsaklig indelning i oljeskydd, nödbogsering, nödläktring, storskalig fartygsbrandsläckning, kemskyddsövningar och sjöräddningsövningar.

MIRG-övning i Göteborg.

Under året har flera övningar tillsammans med Maritime Incident Respons Group (MIRG) genomförts. MIRG-styrkor består av specialutbildade brandmän och finns i Stockholm, Karlskrona och Göteborg. Vid en större miljöräddningssinsats till sjöss kan MIRG-styrkan utgöra en förstärkningsresurs till exempel när det gäller hantering av kemiska ämnen. I februari övade besättningen ombord på KBV 001 tillsammans med Storgöteborgs MIRG-styrka i Göteborgs skärgård. Vid två tillfällen under året har MIRG-styrkan även övats ombord på Kustbevakningens fartyg i Stockholms skärgård, inklusive bordningsövning.

En stor sjöräddningsövning genomfördes på Gotland i oktober månad då räddningshelikoptrar från Sjöfartsverket övade med Kustbevakningens sjöövervakningsflyg.

Kustbevakningen har under 2016 även deltagit i, och i vissa fall arrangerat, övningar inom ramen för Sveriges internationella samverkansöverenskommelser.

- SWEDENGER-övning med Danmark och Tyskland:
- HELCOM-övning, Balex Delta, i Litauen med samtliga Östersjöländer samt EMSA-fartyg
- Övning utanför Lysekil med Danmark och Norge samt EMSA-fartyg enligt Köpenhamnsavtalet väst
- Övning utanför Forsmark med Finland enligt Köpenhamnsavtalet ost
- Table top-övning enligt Arktiska oljeskyddsavtalet, MOSPA med samtliga åtta arktiska länder
- Bilateral vinterövning med Finland norra Bottenviken

Övning utanför Lysekil i september 2016.

5. Sjöövervakning; tillsyn-, övervaknings- och kontrollverksamhet

Mål enligt regleringsbrev: Kustbevakningen ska vidareutveckla sina arbetsmetoder när det gäller att förbättra urvalet av kontrollobjekt. Kontrollverksamheten ska genomföras i nära samarbete med berörda myndigheter i syfte att bidra till att uppfylla målen inom huvudansvariga myndigheters ansvarsområden.

Återrapporteringskrav:

- Kustbevakningen ska redovisa genomförd kontrollverksamhet, samt hur myndighetens utveckling av arbetsmetoderna på det området har förbättrat urvalet av kontrollobjekt. För fiskerikontrollverksamheten ska andelen kontroller riktade mot yrkes- respektive fritidsfisket särskilt specificeras. Redovisningen ska innehålla en analys av hur vidtagna åtgärder har bidragit till målen inom respektive kontrollområde.
- Kustbevakningen ska redovisa hur samverkan har skett med berörda myndigheter på området. Myndigheten ska även redovisa antalet meddelade förbud och förelägganden, samt misstänkta brott som har upptäckts som ett resultat av tillsyns- och kontrollverksamheten.

Måluppfyllelse: Kustbevakningen bedömer att målet uppnås.

Utveckling under året har lett till en förändring i arbetsmetoder inför kommande år. Inom flera områden kommer tidigare tillsynsplaner att framöver ersättas med planering på mer lokal nivå utifrån lokala riskbedömningar, för att på ett bättre sätt kunna omhänderta lokalkännedom och inkomna tips. Det ger också bättre möjligheter att mer flexibelt kunna styra verksamheten beroende på väderlek där exempelvis fint väder kan ge en ökad sjötrafik i delar av landet. Verksamheten kan också styras om utifrån andra påverkansfaktorer i omvärlden, som till exempel behov av en utökad gränskontrollverksamhet.

Inom Kustbevakningens uppdrag för sjöövervakning har myndigheten polisiära uppgifter och befogenheter att rapportera, utreda och ingripa mot brott. Inom vissa områden (sjösäkerhet, gräns, tull, fiske och jakt) har Kustbevakningen dessutom uppgifter som tillsynsmyndighet. I detta kapitel beskrivs kontroll- och tillsynsverksamheten samt den förebyggande övervakningen tillsammans med en kort analys av det resultat som respektive verksamhet genererat, i form av till exempel ordningsbot och anmälda brott.

Kustbevakningens tillsyns-, övervaknings- och kontrollverksamhet planeras mot tidpunkter och platser där risken för, och konsekvenserna av, regelöverträdelser är som störst. Effektmålet, att regelefterlevnaden inom respektive verksamhetsområde ska öka, följs upp med hjälp av produktionsmål. Resurserna kan på så sätt långsiktigt planeras så att rätt enhet är på rätt plats, i rätt tid, med rätt kompetens och utför rätt uppgifter.

Planering och interna mål för verksamheten har de senaste åren beskrivits i tillsynsplaner i syfte att säkerställa att tillgängliga resurser används på det mest effektiva sättet. Tillsynsplanerna har utformats på årsbasis utifrån vilken verksamhet som avses och specificerar i vissa fall kontrolltillfällen per kommun, medan andra baseras på tid på året. Målsättningarna i tillsynsplanerna har justerats årligen utifrån tidigare års utfall, förändringar i lagstiftning och bedömda riskområden. Korus (Kustbevakningens operativa rapporterings- och uppföljningssystem) används också för att förbättra urvalet av objekt och rikta kontrollverksamheten mot de platser som visar på störst brister.

Under året har Kustbevakningens syn på tillsynsplanearbetet och metodiken förändrats i samband med myndighetens interna uppföljning av verksamheten. Tillsynsplanemetodiken har

som helhet visat sig otillräcklig som styrmedel inom vissa områden. För flera områden kommer tillsynsplanerna framöver att ersättas med planering på mer lokal nivå utifrån lokala riskbedömningar för att bättre kunna omhänderta lokalkännedom och inkomna tips. Inom till exempel sjötrafikövervakning och sjöfyllerikontrollverksamheten behöver den händelsestyrda delen i verksamheterna beaktas i större utsträckning. Förändringen innebär att större utrymme ges för besättningarna att planera och prioritera verksamheten utifrån lokala, ibland dagsaktuella förutsättningar som till exempel väderlek och fartygsmönster.

För att planera och styra verksamheten inom farligt gods och fiske bedöms däremot metodiken fortsatt fungera väl. Inom fiskerikontrollen har metodiken använts i samarbete med Havs- och vattenmyndigheten sedan 2009. Arbetet utförs i samverkan mellan myndigheterna i den taktiska analysgruppen (TAG) och resultaten redovisas varje år i en gemensam analys.

Under hösten har Kustbevakningen genomfört ett internt verksamhetsanalysprojekt för operativ verksamhet. Projektet genomfördes i samband med myndighetens omorganisation som bland annat innebar en sammanslagning av de tidigare två regioner till en nationell avdelning. I projektet beaktades hela ledet av planering, genomförande och uppföljning av verksamhet. Resultatet av arbetet presenterades i början av 2017 och kommer att fördjupas ytterligare och användas som grund vid förbättringar av verksamhetens stödsystem. Resultatet används även i den förstudie som genomförs tillsammans med Polismyndigheten, Tullverket och SOS Alarm för att undersöka möjligheterna till ett förbättrat gemensamt ledningssystem.

Kustbevakningens egna målsättningar med övervaknings- och kontrollverksamheten har sammantaget uppnåtts i hög utsträckning under året. Sammantaget visar tabell 2 antal genomförda kontrollåtgärder inom respektive verksamhetsområde. Det finns en mängd olika typer av kontrollåtgärder som kan vara mer eller mindre komplicerade och ta olika lång tid att utföra. Antalet är därför inte jämförbart mellan verksamhetsområdena men ger, sett över tiden, en översiktlig bild av omfattningen av verksamheterna.

Tabell 2: Genomförda kontrollåtgärder

Antal kontrollåtgärder inom respektive verksamhetsområde	2016	2015	2014	2013	2012
Sjösäkerhetstillsyn	13 896	11 924	16 064	14 263	12 229
Gränskontroll	209 547	15 641	10 215	6 413	6 672
Tullkontroll	6 826	2 591	3 390	3 963	2 676
Fiskeriövervakning och –kontroll	8 593	8 033	9 540	11 098	11 904
Miljöövervakning ¹	1 386	1 500	1 378	1 916	1 527
Sjötrafikövervakning	6 033	5 193	4 654	4 373	3 947
Sjöfyllerikontroll	2 890	2 272	2 273	1 833	2 684
Rattfyllerikontroll ²	14 519	14 172	8 019	14 084	19 370
Övrig sjöövervakning ³	188	154	378	105	208
TOTALT	263 878	61 480	55 911	58 048	61 217

Källa: KORUS

¹ I miljöövervakning ingår bland annat övervakning av utsläpp till sjöss samt naturvård, jakt och artskydd.

² Rattfyllerikontroll avser nykterhetskontroller som utförs i hamnområden.

³ Övrig sjöövervakning omfattar bland annat: att dykning inte sker i strid mot gällande bestämmelser, lagskyddade vrak, att föreskrifter i samband med avlysning av vattenområde ej överträds, förbudsutfärdande av Länsstyrelse, persons nationalitet och rätt att uppehålla sig inom skyddsområde och skyddsobjekt och statsfartygs rätt till tillträde samt att villkor i beviljat tillträdestillstånd är uppfyllda.

Jämfört med 2015 har antal kontrollåtgärder ökat väsentligt och mer än fyrdubblats. Det finns en generell ökning inom flera verksamhetsområden men framför allt beror ökningen på gränskontrollverksamheten och den särskilda gränskontroll som genomförts för att stödja Polismyndigheten.

I tabell 3 nedan beskrivs hur många procent av kontrollåtgärderna som har genererat ett utfall i form av till exempel en anmälan, rapport, ordningsbot eller annan åtgärd. Utförligare analys av verksamhetsområdena med mer detaljerad redovisning av till exempel förbud och anmälda brott finns under respektive rubrik. Kustbevakningens samlade bedömning är att myndighetens tillsyns- och kontrollverksamhet bidrar till en ökad regelefterlevnad.

Tabell 3: Utfall av kontrollåtgärder inom tillsyns- och kontrollverksamheten

Verksamhet	Utfall % 2016	Utfall % 2015	Utfall % 2014	Utfall % 2013	Utfall % 2012
Sjösäkerhetstillsyn	8,9	9,7	9,4	9,6	9,0
Gränskontroll	0,7	1,8	1,1	0,8	0,9
Tullkontroll	2,4	4,2	1,8	3,8	3,7
Fiskeriövervakning och -kontroll	6,7	7,2	9,6	8,0	9,8
Miljöövervakning	16,5	18,3	6,7	18,9	25,7
Sjötrafikövervakning	17,5	20,2	24,9	25,2	25,9
Sjöfyllerikontroll	3,6	3,5	4,4	6,9	12,5
Rattfyllerikontroll	0,3	0,3	0,3	0,3	1,0
Övrig sjöövervakning	25,0	10,4	8,7	18,1	14,4

Källa: KORUS

Verksamhetstimmar (tidigare benämnt patrulltimmar) motsvarar timmar som produceras av myndighetens operativa enheter. Det är oberoende av vilken typ av enhet det är och hur stor bemanning enheten har. En verksamhetstimme för ett större kombinationsfartyg är därmed i denna sammanställning jämförbar med en verksamhetstimme för en mindre båt eller annan enhet.

Tabell 4: Verksamhetstimmar fördelade på verksamhet

Verksamhet	2016	2015	2014	2013	2012
Övervakning	77 410	64 667	69 790	68 492	71 043
Räddning	3 605	4 191	4 181	3 365	3 850
Uppdrag	2 127	1 425	1 330	2 281	2 479
Övrig övervakning	32 474	29 267	30 216	34 651	24 875
Jour	47 696	48 071	50 913	44 477	44 491
Summa	163 312	147 621	156 430	153 267	146 738

Källa: KORUS

Verksamhetstimmarna innehåller all kustbevakningsverksamhet, det vill säga oavsett om det utförs med ett fartyg till sjöss eller med andra typer av enheter i luften, vid kaj eller på land.

Antalet verksamhetstimmar har ökat jämfört med tidigare år, vilket främst beror på att myndigheten under vissa delar av året bemannat fler mindre enheter, för att på så sätt styra och anpassa verksamheten. Under sommarmånaderna kunde till exempel miljöskyddsfartygen ligga still i utökad utsträckning till förmån för att bemanna fler mindre enheter och rikta in arbetet mot sjötrafikövervakning, samtidigt som man var redo att inom två timmar bemanna miljöskyddsfartyget som legat i beredskap. Utöver detta så har deltagandet i Frontexinsatser samt utökad nationell gränskontrollinsats bidragit till ökat antal verksamhetstimmar.

Tabell 5: Flygtimmar

	2016	2015	2014	2013	2012
Flygtimmar	2 745	2 503	2 389	3 031	3 172

Källa: Kustbevakningsflyget

5.1 Sjösäkerhetstillsyn

Kustbevakningen utför tillsyn av farligt gods i hamnarna för att kontrollera att inblandade aktörer uppfyller gällande regelverk. I sjösäkerhetstillsynen ingår även tillsyn av lastsäkring samt bemannings- och behörighetskontroller som utförs enligt överenskommelse med Transportstyrelsen. Syftet är att bidra till en god sjösäkerhet genom att förebygga, hindra och begränsa att sjötransporterna orsakar skador på liv, hälsa, miljö eller egendom. De kontroller Kustbevakningen utför i hamnarna ger också positiva synergieffekter för transportsäkerheten på land (se även avsnitt 5.5 avseende nykterhetskontroller).

Tabell 6: Sjösäkerhetstillsyn

Sjösäkerhetstillsyn	2016	2015	2014	2013	2012
Antal kontrollåtgärder	13 896	11 924	16 064	14 263	12 227
Anmälda brott	56	35	113	89	94
Antal förbud*	919	646	822	770	744
Antal ordningsbot*	81	25	61	74	92

Källa: KORUS, PLUTO och rapportdiariet, *avser ej bemanning/certifikat

5.1.1 Kontroll av farligt gods

Kustbevakningen har under 2016 kontrollerat drygt 970 lastbärare avseende farligt gods. Det är en förbättring jämfört med 2015 men fortfarande på en lägre nivå än tidigare år. Orsaken är framför allt en fortsatt brist på behöriga inspektörer, men verksamheten har också påverkats av den utökade gränskontrollen som skett under året (se avsnitt 5.2.1).

Inom farligt gods-verksamheten sker gemensamma kontroller med samverkande myndigheter inom SAMTILL⁹. I februari genomfördes ett särskilt pådrag i Kapellskär med inriktning på transporter av farligt gods. Målet var att kontrollera inkommande och utgående lastbärare med farligt gods, tillsyn av lastsäkring ombord i lastbärare för en säkrare sjötransport samt att beivra brottslig verksamhet.

Årets verksamhet visar på att ungefär en fjärdedel av alla kontrollerade lastbärare har brister och myndigheten kan konstatera att bristerna framför allt är koncentrerade till vissa större hamnar (Göteborg, Helsingborg och Kapellskär). Kustbevakningen noterar också en ökning i antal anmälda brott och ordningsbot.

Tabell 7: Kontroll av farligt gods

Antal	2016	2015	2014	2013	2012
Kontrollerade lastbärare	974	780	1 092	1 138	1 137
Kontroller där brister upptäckts	249	175	251	261	299
Förbud mot fortsatt transport	164	129	144	155	168
Föreläggande	83	29	95	93	149
Ordningsbot	81	25	61	74	92
Anmälda brott	36	18	92	51	42

Källa: PLUTO och rapportdiariet

5.1.2 Säkerhetstillsyn av lastsäkring

I enlighet med en överenskommelse med Transportstyrelsen utför Kustbevakningen tillsyn av lastsäkring vilket innebär säkring av last i lastbärare som avskilts för sjötransport, till exempel

⁹ SAMTILL är ett samverkansorgan för myndigheter med ansvar för tillsyn av transporter av farligt gods där bland andra MSB, Transportstyrelsen, Polisen och Kustbevakningen ingår.

lastbilar. Till skillnad från kontroll av farligt gods, som kan avse både ankommande och avgående transporter, omfattar lastsäkringstillsyn endast gods som ska avgå med båt.

Kustbevakningen har under 2016 kontrollerat drygt 9 100 lastbärare avseende lastsäkring, vilket är en minskning jämfört med tidigare år. Det beror till största del på den utökade gränskontrollen som skett (se avsnitt 5.2.1) vilket har fått till följd att annan kontrollverksamhet i hamnarna har prioriteras ned.

Årets verksamhet visar på att ungefär 9,5 procent av alla kontrollerade lastbärare har brister vilket är en ökning jämfört med föregående år. Myndigheten kan också konstatera att liksom för farligt gods är bristerna till stor del koncentrerade till vissa större hamnar (Göteborg, Helsingborg, Nynäshamn och Kapellskär). Jämfört med föregående år märks också en ökning i antal utfärdade förbud.

Tabell 8: Säkerhetstillsyn av lastsäkring

Antal	2016	2015	2014	2013	2012
Kontrollerade lastbärare	9 127	10 344	11 605	9 088	7 927
Med brister	865	657	942	832	685
Förbud	755	517	682	615	564
Anmällda brott	0	0	2	8	3

Källa: KORUS och rapportdiariet

5.1.3 Kontroll av bemanning och behörighet

Bemannings- och behörighetskontroller har, enligt överenskommelse med Transportstyrelsen, utförts på svenska yrkesfartyg med en bruttodräktighet på mindre än 1 500 (ett jämförelsetal baserat på ett fartygs totala inneslutna volym¹⁰), till exempel lastfartyg, fiskefartyg, passagerarfartyg, turbåtar och taxibåtar. Under sommarperioden har även bemannings- och behörighetskontroller utförts på större fritidsfartyg.

Kustbevakningen har under året kontrollerat 487 fartyg avseende bemanning- och behörighet. Årets verksamhet visar på att ungefär en fjärdedel (26,6 procent) av alla kontrollerade fartyg har brister men, liksom tidigare år, bedöms bristerna huvudsakligen vara små. Exempel på vanliga brister är att läkarintyg inte finns med ombord, fartygets märkning saknas, förtroghets- och säkerhetsutbildning saknas samt att lagen om vilotid ej följs. Det är samma typ av brister som har framkommit de senaste åren och regelefterlevnaden ligger ungefär på samma nivå som tidigare år med endast en marginell ökning i antal polisanmälningar.

5.2 Personers in- och utresa (gräns) och sjöfartsskydd

Kustbevakningen medverkar i Polisens gränskontrollarbete genom att utöva kontroll av sjöfarten. Kustbevakningen övervakar den svenska delen av EU:s yttre gräns och särskilt utpekade ställen för gränsovergångar samt kontrollerar besättningsmän och passagerare i sjötrafiken. Verksamheten genomförs med utgångspunkt i Kustbevakningens och Polisens gemensamma gränskontrollstrategi. Arbetet sker i nära samverkan mellan myndigheterna, bland annat med Nationella operativa avdelningen (NOA)/Gränskontrollsektionen inom Polisen.

¹⁰ Bruttodräktighet ska uttryckas sortlöst. Det är en äldre förvanskning av franskans tonneaux (tunnor), alltså hur många tunnor som får plats ombord.

Maritime Single Window (MSW)¹¹ är en internetportal som används för inrapportering av myndighetsinformation avseende fartygsanlöp. Under året har Kustbevakningen helt anslutits till MSW, vilket innebär att all rapportering vid ankomst och avgång av fartyg numera sker elektroniskt.

Kontrollverksamheten bedrivs bland annat genom sökningar på personer som färdas på fartyg som ankommer svensk hamn. Sökningarna möjliggör en profilering av fartygen för att kunna selektera vissa för fysisk ombordkontroll. Fartygsanmälningar i tabellen nedan avser anmälningar som inkommit till Kustbevakningens kontaktpunkt för sjöfarten, Swedish Maritime Clearance (SMC). SIS-slagningar avser kontroller som genomförts i Schengens informationssystem där uppgifter samlas från medlemsstater om till exempel eftersökta personer och uppgifter om stulna fordon.

Tabell 9: Gränskontroll och administrativ kontroll av utländska besättningsmän som anländer till svensk hamn

	2016	2015	2014	2013	2012
Antal fartygsanmälningar	24 835	21 534	22 027	21 536	24 398
Antal SIS-slagningar	90 018	213 050	212 187	185 464	234 683
Antal kontrollåtgärder	209 547	15 641	10 215	6 413	6 672
- varav hänförs till särskild gränskontroll 1/1-1/5 2017	191 413	6 054			
Antal anmälda brott	4				

Källa: KORUS.

Under 2016 märks en väsentlig minskning i antalet SIS-slagningar vilket framför allt beror på förändrade kriterier för när slagning i register ska ske. SMC fortsätter utvecklingsarbete avseende riskindikatorer som kommer att ligga till grund för bättre urval av olika objekt i gränskontrollverksamheten.

Det har varit ett intensivt år för gränskontrollverksamheten, vilket har resulterat i en väsentlig ökning av antal genomförda kontrollåtgärder. Det är ett resultat av att verksamheten styrs om för att möta behov av att bistå i Polisens nationella gränskontrolloperation (se avsnitt 5.2.1). Kustbevakningen höjde också generellt medvetenheten i Öresundsområdet, bland annat genom regional samverkan med Polisen i området. Detta bidrar till en ökning av antal genomförda kontrollåtgärder även utöver den nationella gränskontrolloperationen. När enheter i större utsträckning omprioriterades mot gränskontroll fick detta dock viss negativ påverkan på både sjösäkerhetstillsyn och fiskeriövervakning.

¹¹ Portalen förvaltas av Sjöfartsverket och är ett samarbete mellan Kustbevakningen, Tullverket, Sjöfartsverket och Transportstyrelsen.

Samverkan med Tullverket och Polisen i Göteborgs hamn.

5.2.1 Nationella gränskontrolloperationer

I slutet av 2015 involverades Kustbevakningen i allt större utsträckning i den gränskontroll som infördes till följd av de kraftigt ökade flyktingströmmar som då nådde Sverige. På särskild begäran av Polisen har myndigheten därför, till och med april 2016, prioriterat närvaron i södra Sverige och intensifierat gränsövervakningen, framför allt i Öresundsregionen men också i Göteborg.

Kustbevakningen hade under perioden flyg och fartyg som dagligen patrullerade i Öresund med ökad uppmärksamhet mot mindre båtar i området. Kustbevakningen har också under del av året bistått Polisen med personal på land i hamnarna för gränskontroll av ankommande fordon. Även resterande del av året har Kustbevakningen genom regionalt samarbete med Polisen intensifierat gränskontrollverksamheten.

Sammantaget kan konstateras att drygt 90 procent av genomförda kontrollåtgärder härrör från den utökade gränskontrollen. Den har även fört med sig en ökning i antal genomförda kontrollåtgärder inom tullverksamheten.

5.2.2 Internationella gränskontrolloperationer

Kustbevakningen har efterfrågade resurser att bidra med i internationella sammanhang. Därför har regeringen beslutat att Kustbevakningen kan ställa fartyg, båtar, flygplan och personal till förfogande för deltagande i Frontexinsatser i Medelhavet, ett deltagande som finansieras av Frontex.

Operation Poseidon

I operation Poseidon står Grekland som värdland och leder även operationen på uppdrag av Frontex. Sedan oktober 2015 har Kustbevakningen deltagit med en utsjöribb, KBV 477, och i april 2016 förstärktes deltagandet med ytterligare en utsjöribb, KBV 476. Två besättningar med tre kustbevakningstjänstemän vardera arbetar på båtarna och stöttas av en gruppleddare (Team Leader). Kustbevakningens deltagande är framförallt ett gränskontrolluppdrag där myndigheten bidrar till att upptäcka, hjälpa och rädda människor i sjönöd och bidrar till säkerhet vid gränsen mellan Turkiet och Grekland.

Tabell 10: Redovisning av operation Poseidon – Utsjöribb

Verksamhet	Antal under 2016	Totalt sedan oktober 2015
Kustbevakningstjänstemän som tjänstgjort på plats i Grekland och ombord KBV 477 och 476	176	203
Genomförda patrulltimmar för perioden	4 060	4 764
Medverkan i sjöräddningsinsatser (SAR)	54	116
Undsatta personer i samband med SAR	2 229	5 001
Gripna/omhändertagna personer	10	22
Eskorterade landningar utan ingripande från KBV	93	315

Operation Triton

Operation Triton är en gränskontrolloperation med syfte att stödja Italien som sedan några år tillbaka har upplevt ett högt tryck mot landets yttre gräns. Italien leder operation Triton på uppdrag av Frontex.

Kustbevakningen deltog 2016 med flyg i operationen under april månad. Genom kontinuerlig sjöövervakning för att upptäcka farkoster i Medelhavet kunde flyget bidra med information till sjögående enheter samt agera som sjöräddningsenhet vid behov.

Tabell 11: Redovisning av operation Triton april 2016 – Sjöövervakningsflyg

Verksamhet	Antal
Kustbevakningstjänstemän som tjänstgjort på plats	21
Genomförda flygpass exklusive transportflygning	20
Flygtimmar exklusive transportflygning	99
Medverkan i sjöräddningsinsatser (SAR)	3
Undsatta personer i samband med SAR	649
Gripna/omhändertagna personer	3

5.3 In- och utförsel av varor (tull)

Kustbevakningen medverkar i Tullverkets verksamhet genom att utöva kontroll av varor och gods i hamnar samt ombordkontroller på handelsfartyg och fritidsbåtar. Kustbevakningen kontrollerar ett urval av objekt, som tagits fram baserat på underrättelser och riskanalyser. De flesta av Kustbevakningens tullkontroller utförs dock i samband med annan kontrollverksamhet.

Kustbevakningen har under året genomfört kontrollvisitationer på cirka 140 fartyg varav majoriteten består av handelsfartyg. Ökningen jämfört med föregående år beror till stor del på att myndigheten genom förbättrad bemanning kunnat producera fler underlag till grund för kontrollvisitationerna. Under året har Kustbevakningen haft ett nära samarbete med Tullverket och medverkat vid deras särskilda satsning avseende selektering av kryssningsfartyg. Samverkan har även skett med Polisen där den utökade gränskontrollen fått inverkan även inom detta verksamhetsområde.

Tillsammans med Tullverket har myndigheten bland annat gjort ett större beslag av narkotika samt i övrigt ett antal mindre beslag av cigaretter, alkohol och narkotika.

Tabell 12: Tullkontroll

	2016	2015	2014	2013	2012
Antal kontrollåtgärder	6 826	2 591	3 390	3 963	2 676
Antal anmälda brott	9				

Källa: KORUS och rapportdiariet

5.4 Fiskeriövervakning och -kontroll

Kustbevakningens fiskeriverksamhet omfattar övervakning och kontroll av fritids- och yrkesfisket och utförs både till sjöss och från luften. Kustbevakningen utför inspektioner och övervakning för att bland annat kontrollera fångst, fiskeområde, redskap, tillstånd, fiskeloggböcker och förbudsområden.

Inför varje år beslutar Kustbevakningen tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten om en gemensam nationell tillsynsplan som övergripande styr kontrollverksamheten. I tillsynsplanen för 2016 hade Kustbevakningen ett uppsatt mål på 147 inspektioner till sjöss (ombordinspektioner) samt ytterligare 47 kontrolltillfällen för ål- och laxfiske. Målet för antal inspektioner har minskat jämfört med föregående år beroende på en ändrad kontrollmetodik. Därtill kommer också planerade pådrag, RTC-kontroller¹² som genomförs i samband med ordinarie inspektion, 94 patrulldagar inom JDP¹³ Västerhavet och Östersjön samt fyra flygdagar i NEAFC¹⁴.

Kustbevakningen har under året genomfört sammanlagt 205 inspektioner till sjöss samt totalt 70 kontrolltillfällen för ål- och laxfiske. Fisket har bedrivits i förväntad skala, förutom det pelagiska fisket på västkusten där färre resor gjorts.

Myndighetens detaljerade mål enligt tillsynsplan uppnåddes till största del för respektive fiskeri med undantag för laxfisket där endast 6 av 17 kontrolltillfällen genomfördes. De sex pådrag som var planerade i tillsynsplanen har genomförts. Fiskerikontrollverksamheten har under året påverkats av framför allt den ökade satsningen på gränskontroll men även begränsning i användning av myndighetens ribbåtar (se avsnitt 5.2.1 och 11.2.1).

JDP-arbetet har bedrivits på samma sätt som tidigare år tillsammans med andra medlemsländer inom EU, där inspektionsresurserna samordnats i syfte att uppnå en effektivare och mer likriktad fiskerikontroll. Arbetet har riktat sig mot vissa specifika arter beroende på havsområde och samtliga JDP-dagar har utförts enligt plan.

Under 2016 infördes också en förändrad kontrollmetodik vid kontroll av yrkesfisket. Metodi-

¹² Real Time Closure (RTC) är fiskerikontroller med speciell provtagning som kan leda till realtidsstängning av ett vattenområde.

¹³ JDP: Joint Deployment Plans

¹⁴ NEAFC: Nordostatlantiska fiskerikommissionen

ken innebär ett större fokus på att Kustbevakningens enheter vid en inspektion ska medverka från det att ett fiskeredskap tas upp till dess att sorteringen av hela fångsten är färdig (så kallad 'last haul'). Det har inneburit att inspektionerna blivit mer tidskrävande än tidigare, vilket i sin tur medfört att färre inspektioner genomförts jämfört med tidigare år inom framförallt de demersala fiskerierna¹⁵. I gengäld så har inspektionerna fått en högre kvalitet och är ett viktigt verktyg för att få fiskare att registrera fångsten korrekt och för att motverka otillåtna utkast. Informationen från fångstkontrollerna är också mycket uppskattad av Havs- och vattenmyndigheten och EFCA, som använder den bland annat i arbetet med riskanalys.

Tabell 13: Fiskeriövervakning

Fiskeriövervakning	2016	2015	2014	2013	2012
Antal inspektioner till sjöss	275 ¹	315 ²	386 ³	361 ⁴	370
Antal genomförda JDP-kampanjer	n/a	n/a	n/a	11	15
Antal genomförda JDP-dagar ⁵	99	107	159	n/a	n/a
Antal kontrollåtgärder	8 593	8 033	9 799	11 098	11 904
Fördelning av kontrollåtgärder mellan fritids- och yrkesfiske ⁶	69-31	65-35	62-38	63-37	63-37
Antal misstänkta brott som har anmälts till Polisen	179	136	186	215	299

Källa: KORUS, rapportdiariet

Anmärkningar:

¹ Inkluderar 64 kontrolltillfällen på ålfiske och 6 kontrolltillfällen på laxfiske. Utöver inspektionerna till sjöss har det utförts 8 inspektioner i hamn.

² Inkluderar 55 kontrolltillfällen på ålfiske och 26 kontrolltillfällen på laxfiske. Utöver inspektionerna till sjöss har det utförts 10 inspektioner i hamn.

³ Inkluderar 106 kontrolltillfällen på ålfiske och 6 kontrolltillfällen på laxfiske. Utöver inspektionerna till sjöss har det utförts 28 inspektioner i hamn.

⁴ Inkluderar 81 kontrolltillfällen på ål- och laxfiske. Utöver inspektionerna till sjöss har det utförts 14 inspektioner i hamn.

⁵ JDP i Västerhavet och Östersjön bedrivs från 2013 som kontinuerliga årliga kampanjer och följs från 2014 upp utifrån antal patrulldagar.

⁶ Fördelningen av kontrollåtgärder avseende fritids- och yrkesfiske avser endast en fördelning av antalet kontrollåtgärder och är inte ett mått på hur mycket tid som lagts ned på respektive övervakningsverksamhet.

Liksom de senaste åren har Kustbevakningen under 2016 haft ett särskilt fokus riktat mot det illegala ålfisket längs syd- och ostkusten (omärkta redskap och orapporterat fiske), vilket också står för en stor del av årets brottsanmälningar. Antalet beslagtagna redskap kopplat till ålfisket ligger på samma nivå som 2015, men jämfört med 2014 ses en klar förbättring. Under året har det också genomförts två underrättelsebaserade pådrag speciellt för ålfisket.

Jämfört med år 2015 har det totala antalet anmälda brott ökat men sett över de senaste fem åren konstaterar myndigheten ett minskat antal. Majoriteten av brottsanmälningarna inom fisket gäller redskap som inte kan knytas till någon person och där beslagsprotokoll upprättas. Huvuddelen av de insatser som resulterar i brottsanmälan sker inom fritidsfiske eller husbehovsfiske. Under 2016 initierades inga sanktionsärenden av Kustbevakningen (att jämföra med sju ärenden både 2015 och 2014).

¹⁵ Demersalt fiske avser fiske efter arter som lever på eller nära botten. I tillsynsplanen omfattar begreppet demersala fiskerier flera fiskerier, till exempel demersalt fiske i Västerhavet, torskfiske i Östersjön och trålning efter räka i Västerhavet.

5.5 Övervakning av utsläpp till sjöss

Återrapporteringskrav:

- *Kustbevakningen ska redovisa hur myndigheten inom ramen för sitt verksamhetsområde har bidragit till att nå relevanta miljökvalitetsmål.*
- *Kustbevakningen ska redovisa hur myndigheten har bidragit till att utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen från fartyg minskar. Redovisningen ska innehålla uppgifter om:*
 - *det totala antalet anmälda och konstaterade utsläpp av olja och andra skadliga ämnen,*
 - *hur många konstaterade utsläpp som har lett till lagföring respektive beslut om vattenföroreningsavgift, samt*
 - *en bedömning av var de konstaterade utsläppen har skett och volymen på utsläppt olja och andra skadliga ämnen.*

Riksdagen har beslutat om 16 miljökvalitetsmål i Sveriges nationella miljöarbete och Kustbevakningen berörs i första hand av målen *Hav i balans samt levande kust och skärgård* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Kustbevakningen bidrar till miljökvalitetsmålen i flera delar av myndighetens uppdrag såväl inom miljöräddningstjänst, tillsyn över svensk ekonomisk zon och kontinentalsockel samt polisiär övervakning av jakt, fiske, naturresurser, miljö och utsläpp från fartyg. I detta avsnitt beskrivs den förebyggande övervakningen av utsläpp från fartyg.

Inom övervakningsområdet omfattar myndighetens tillsynsplan en kartläggning av utsläpp av såväl mineralolja som andra typer utsläpp. Planen fastställer platser och kritiska tidpunkter där konsekvenserna av ett utsläpp och risken eller sannolikheten för utsläpp är störst.

Kustbevakningsflyget har under året genomfört mer än en övervakningsflygning per dygn. Inom HELCOM (SWEDENGER¹⁶), Köpenhamnsavtalet (Sverige-Finland och Sverige-Danmark-Norge) har gemensam flygövervakning (miljö) genomförts av parterna i enlighet med överenskommelserna. Kombinerat med ett ökat antal satellitbilder, ungefär 500 satellitbilder från EMSA:s system Clean Sea Net användes under året, ger det en mycket bra och effektiv övervakning. Tidigare mörkertal finns nästan inte längre och myndigheten ser en utveckling med både färre antal utsläpp och mindre mängd för de utsläpp som ändå sker. Kustbevakningen bedömer att bidragande till den positiva utvecklingen är dels flygövervakningen, som möjliggör tidig upptäckt, och dels att myndighetens sjögående enheter är väl rustade för att hantera det som upptäcks och då kan begränsa eller förhindra utsläppen.

Kustbevakningen har ett fortsatt fokus på att antalet illegala utsläpp från fartyg ska minska. Myndighetens brottsutredande verksamhet avseende miljöförorening från fartyg sker i nära samverkan med Åklagarmyndigheten, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål, (REMA), där erfarenhets- och informationsutbyte sker.

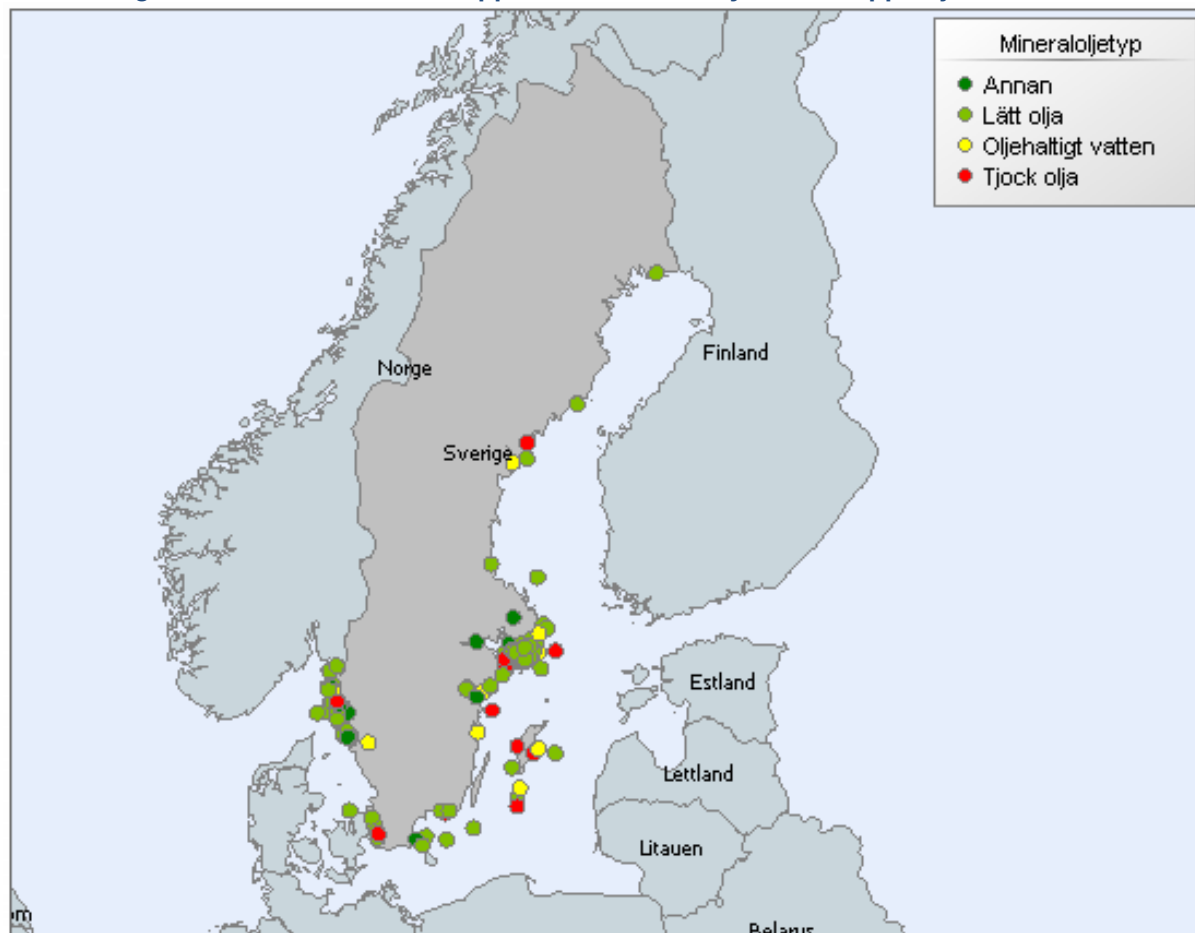
Kustbevakningen följer också utvecklingen internationellt och deltar i samarbetet med att bekämpa miljöbrottsligheten genom att medverka i arbetsgrupper där informations- och erfarenhetsutbyte sker, bland annat North Sea Network of Investigators and Prosecutors (NSN) och Interpol.

¹⁶ multilateral överenskommelse mellan Sverige, Danmark och Tyskland.

Anmälda och konstaterade utsläpp till sjöss

Antalet anmälda och konstaterade utsläpp har fortsatt att minska liksom även total mängd mineralolja. De senaste fem åren har antalet anmälda utsläpp minskat med ungefär 40 procent. Utsläppen är huvudsakligen små och på begränsad yta inom hamnområden, där utsläppskällan ofta är svår att lokalisera.

Bedömning av var konstaterade utsläpp har skett och volymen utsläppt olja

Källa: KORUS

Volymen utsläppt olja under 2016 uppskattas till 4,1 kubikmeter (4 124 liter) att jämföras med ungefär 5,3 kubikmeter (5 337 liter) föregående år.

Tabell 14: Utsläpp och rättsliga åtgärder

Rättsliga åtgärder	2016	2015	2014	2013	2012
Anmälda utsläpp	219	272	324	266	317
Konstaterade utsläpp	184 ¹	173	258	207	254
Antal inledda förundersökningar	48	59	69	94	120
Lagföringar (antal domar/strafförelägganden/företagsbot)	0	2	5	7	9

Källa: Rapportdiariet

¹ Av dessa avser 162 utsläpp av mineralolja och 22 avser andra skadliga ämnen.

De flesta utsläppen har skett kustnära, i skärgårdar och hamnar, och är oftast små mängder. Kustbevakningen bedömer att det till viss del beror på att sådana utsläpp ofta upptäcks av allmänheten, som i fortsatt stor utsträckning också rapporterar och anmäler.

Övervakningsområdet är stort till ytan och fartygstrafiken är omfattande, vilket påverkar möjligheten att upptäcka och beivra brott, trots en god teknikutveckling på området. För lagföring av ett olagligt utsläpp krävs dessutom att gärningsmannens uppsåt eller oaktsamhet i förhållande till gärningen utreds, vilket ibland kan vara mycket svårt. Detta kan också förklara varför antalet vattenföroreningsavgifter och lagföringar ibland skiljer sig åt.

Utsläpp av andra skadliga ämnen kan observeras av kustbevakningsflyget på svenskt territorialhav, ofta i anslutning till något fartyg, men det är svårt med bevisföring och att inleda förundersökning på grund av gällande kriterier i regelverket. Därför är också lagföringen gällande dessa andra skadliga ämnen låg.

Svårigheter finns också att visuellt identifiera och bedöma typen av andra skadliga ämnen än olja eftersom dessa ämnen saknar oljans karaktäristiska färger och beteende på vattenytan. Vid utsläpp av andra farliga ämnen blir det därmed svårare både att definiera substansen samt estimerar mängden och utredningsåtgärderna blir mer omfattande. Myndigheten har samarbete med NFC (National Forensiskt Center) i Linköping och vid försök har det konstaterats att Kustbevakningens provtagningsboj går att använda för provtagning av vegetabiliska oljor. Kustbevakningen har ett fortsatt fokus på utsläpp av andra skadliga ämnen och arbetar vidare med metoder för att utreda dessa typer av ärenden.

I Kustbevakningens arbete med att förbättra och effektivisera myndighetens utredningsmetodik finns en klar målsättning att minska utredningstiderna. Målet har inte uppnåtts under året vilket bland annat beror på myndighetens rådande vakansläge. I avvaktan på att få tillgång till Polismyndighetens elektroniska utredningssystem bedrivs inte något särskilt utvecklingsarbete. Sedan myndighetens omorganisation pågår dock arbete med att effektivisera arbetet utifrån ett mer enhetligt nationellt arbetssätt.

I enlighet med förordningen (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen handlägger och fattar myndigheten beslut om vattenföroreningsavgift. Det är en administrativ avgift som kan tas ut från redare eller ägare till ett fartyg som har släppt ut olja i strid med gällande bestämmelser. Avgiften tas ut enligt principen om strikt ansvar, vilket innebär att det inte ställs krav på att utsläppet ska ha skett uppsåtligt eller av oaktsamhet utan det räcker att konstatera att utsläppet kommer från ett visst fartyg. Avgiftens syfte är bland annat att verka preventivt för att motverka oljeutsläpp från fartyg och därigenom skydda den marina miljön.

Tabell 15: Vattenföroreningsavgifter

	2016	2015	2014	2013	2012
Kontrollåtgärder vattenföroreningsavgift	200	217	230	306	431
Antal vattenföroreningsavgifter	4	2	13	5	14
Summa vattenföroreningsavgifter (kr)	420 600	192 008	1 205 540	353 849	755 900

Källa: KORUS

Vattenföroreningsavgifterna har ett varierat utfall och inte en tydlig utveckling. Resultatet indikerar ändå att en fortsatt effektiv övervaknings- och kontrollverksamhet behövs och utvecklingen kommer att följas även framöver.

5.5.1 Kontroll av jakt, naturvård, artskydd och fornminnen

Kustbevakningens övervakning inom jakt, naturvård och artskydd sker sedan 2012 enligt årligt framtagna tillsynsplaner.

Tabell 16: Jakt och naturvård

	2016	2015	2014	2013	2012
Antal kontrollåtgärder jakt	438	380	662	898	592
Antal kontrollåtgärder naturvård	745	894	716	706	496

Källa: KORUS

För jakt har antalet kontrollåtgärder ökat jämfört med föregående år, se tabell 16, men sett över de senaste fem åren är nivån lägre. För naturvård har antal kontrollåtgärder minskat men är fortfarande på en relativt hög nivå sett över tid. För artskydd och fornminnen finns inga specifika kontrollåtgärder fastställda.

Under året har det genomförts pådrag med inriktning mot naturvårdsområden (till exempel fågel- och sälskyddsområden) och jakt. I samband med sjöfågeljakten, som främst bedrivs under tidiga morgnar, har Kustbevakningsflyget bistått med lokalisering av pågående jakt på öar. Avseende naturvård sker i vissa delar av landet lokal samverkan mellan kuststationer och länsstyrelsen, detsamma gäller på artskyddsområdet för samverkan gällande särskilt hotade arter.

Kustbevakningen bedömer att regelefterlevnaden är fortsatt god, både när det gäller naturvård och jakt, och att övervakningen bidrar till detta genom att ha en preventiv effekt. Ett par av myndighetens kuststationer är placerade i anslutning till skyddsområden och Natura 2000-

områden, vilket gör att åtgången av faktisk verksamhetstid är liten. Flyget övervakar dessutom naturskyddsområden frekvent under sina flygningar. Under året har totalt åtta brott anmälts. Dessa avsåg huvudsakligen brott mot naturskyddsområdets föreskrifter, men även ett par brott relaterade till jakt/jaktvapen har anmälts.

Som en del av arbetet med att skydda det marina kulturarvet ingår Kustbevakningen i nätverket Sjöstjärnan, som utöver fornminnen behandlar diverse övrig undervattensrelaterad information. Sjöstjärnan är öppet för alla statliga myndigheter med ett intresse i undervattensrelaterad data och syftar till att optimera nyttjandet av myndigheternas djupmättnings- och bottenundersökningsresurser, samt att optimera den samlade kunskapen om djup-, objekt- och bottenförhållanden.

5.5.2 Marinvetenskaplig forskning och tillträde

Kustbevakningen ska, enligt förordning (2007:853) med instruktion till Kustbevakningen, bedriva tillsyns- och kontrollverksamhet i fråga om bland annat tillträde för utländska statsfartyg samt besluta om och svara för tillsyn i fråga om tillstånd för marinvetenskaplig forskning.

Utöver den tillsyns- och kontrollverksamhet på marinvetenskaplig forskning som Kustbevakningen utfört i form av kontrollåtgärder, har det utfärdats totalt 67 beslut om marinvetenskaplig forskning under 2016 (att jämföra med 60 beslut föregående år). Dessa är fördelade på 62 beslut om enstaka resor samt fem beslut om årstillstånd att bedriva marinvetenskaplig forskning. Kustbevakningen biföll samtliga ansökningar som inkom till myndigheten under året.

I fråga om tillträde för utländska statsfartyg har verksamheten resulterat i tre kontroller på statsfartyg under 2016, då man bland annat granskat fartygets rätt till närvaro samt att villkor i beviljat tillstånd är uppfyllda. Det kan jämföras med nio kontroller föregående år.

5.6 Sjötrafikövervakning

Sjötrafikövervakning har stor betydelse för uppgiften att värna liv, miljö och säkerhet till sjöss genom sin förebyggande och ordningshållande verkan i sjötrafiken. Kustbevakningen övervakar handelssjöfarten under hela året medan övervakning av fritidsbåttrafiken i huvudsak sker under sommarmånaderna. Övervakningen till sjöss omfattar bland annat kontroll av ordning och säkerhet, nykterhet och att sjötrafikregler följs. Under året har det också genomförts fartkontroller och övervakning av att yrkessjöfarten följt regelverket beträffande trafiksepareringssystemen.

Tabell 17: Sjötrafikövervakning, fart och sjötrafikregler

	2016	2015	2014	2013	2012
Fart					
Antal kontrollåtgärder	4 574	3 513	3 151	3 632	2 938
Anmällda brott (exkl. ordningsbot)	44	48	57	76	47
Antal ordningsbot	470	283	337	389	344
Övriga sjötrafikregler					
Antal kontrollåtgärder	1 459	1 680	1 162	434	681
Anmällda brott (exkl. ordningsbot) ¹	13	23	37	10	70
Antal ordningsbot	19	23	32	26	54

Källa: KORUS samt rapportdiariet

¹ Tidigare användes begreppet rapport.

Riktade kontroller har genomförts vid tider och på platser där behovet bedömts vara störst, det vill säga vid större evenemang och i områden där Kustbevakningen av erfarenhet vet att det förekommer en intensiv båttrafik samt där olyckor kan få stora konsekvenser.

Verksamheten genomförs företrädelsevis under sommarmånaderna och under 2016 medförde det fina vädret en ökad sjötrafik i delar av landet. Myndighetens närvaro i bedömda riskområden ledde därför till ett ökat antal kontroller av fart och nykterhet, vilket också resulterade i ett högre antal ordningsbotar och anmälda brott.

För tredje året i rad genomförde Kustbevakningen under en vecka i juli också ett särskilt nationellt pådrag, "Trygg och säker till sjöss", vilket gav extra fokus på fart- och nykterhetskontroller. Utöver kontrollerna innebar veckan också en möjlighet att informera och diskutera sjösäkerhet med allmänheten och 14 av kuststationerna deltog i det nationella pådraget.

Sjöfylleri

Sjöfyllerikontrollerna bedrivs riskanalysbaserat. Det innebär att kontrollerna planeras till tidpunkter och platser där risken för lagöverträdelser är som störst, exempelvis under kvällar och helger samt vid större evenemang. Kustbevakningens närvaro till sjöss och genomförandet av sjöfyllerikontroller bedöms ha haft en preventiv påverkan på sjöfylleriet vilket bidragit till att utfallet sedan 2010 minskat kraftigt. Då infördes lagändringen om en promillegräns till sjöss, likt den för biltrafik på land. Sedan 2010 har andelen anmälda brott i förhållande till antal genomförda sållningsprover (utandningsprover) mer än halverats, en minskning från 9 procent till 3,3 procent under 2016.

Vid en nykterhetskontroll genomförs ett så kallat sållningsprov genom att alkoholhalten i utandningsluften uppmäts. Om sållningsprovet ger utslag på alkohol i utandningsluften förs den misstänkte personen med för att ta bevisprov, vilket oftast sker i land. Bevisprovet genomförs med hjälp av ett särskilt bevisinstrument som ger information om huruvida den exakta alkoholhalten överstiger straffbar gräns. Trots ett positivt sållningsprov ute till sjöss så kan alko-

holhalten visa sig vara under straffbar gräns vid nästa utandningsprov på land. Det kan bland annat bero på att tiden, mellan ingripandet till sjöss och genomförandet av bevisprovet i land, varit så pass lång att alkoholhalten hos den misstänkte sjunkit under straffbar gräns när bevisprovet genomförs. Antalet faktiska ingripanden är därför högre än antalet anmälda brott.

Kustbevakningen bedömer att kontroller och lagstiftning har haft effekt på beteendet till sjöss.

Tabell 18: Sjötrafikövervakning, sjöfylleri

	2016	2015	2014	2013	2012
Sjöfylleri					
Antal kontrollåtgärder (sällningsprov)	2 890	2 272	2 273	2 221	2 684
Anmälda brott	94	80	101	128	197

Källa: KORUS samt rapportdiariet

Nyktethetskontroll i hamnområden (rattfylleri)

Kustbevakningens nyktethetskontroller i Sveriges hamnar genomförs i samband med annan kontrollverksamhet i hamnarna, som till exempel lastsäkring och farligt godskontroller. Det är alltså framför allt planering av dessa kontroller som är styrande för när rattfyllerikontroller genomförs. Kustbevakningen har därför inte någon möjlighet att, utifrån ett mer riskanalys-baserat arbetssätt, förlägga rattfyllerikontrollerna till de platser och tidpunkter där risken för lagöverträdelser är som störst.

Tabell 19: Nyktethetskontroll i hamnområden

	2016	2015	2014	2013	2012
Rattfylleri					
Antal kontrollåtgärder (sällningsprov)	14 519	14 172	8 019	14 406	19 370
Anmälda brott	39	45	24	44	82

Källa: KORUS samt rapportdiariet

Genomförda sällningsprover under 2016 ligger i ungefärlig nivå med tidigare år och det samma gäller antalet anmälda rattfylleribrott. Andelen anmälda brott i förhållande till antal genomförda sällningsprover är knappt 0,27 procent vilket innebär att sedan Kustbevakningen fick befogenhet att genomföra rattfyllerikontroller så har andelen anträffade onyktra förare minskat från 0,57 procent år 2009 till att under år 2016 mer än halverats. Utfallet för 2016 är därmed den lägsta sedan myndigheten erhöll uppdraget och befogenheterna om rattfyllerikontroller. Kustbevakningen bedömer att de utökade befogenheterna för myndigheten har bidragit till en preventiv verkan på rattfylleriet i Sveriges hamnar.

Inom både ratt- och sjöfyllerikontrollverksamheten tillämpar Kustbevakningen SMADIT¹⁷. Det innebär att myndigheten erbjuder kontakt med socialtjänst eller beroendevård i syfte att få fler personer i behandling för sitt missbruk, och långsiktigt minska risken för återfall i alkohol- eller drogrelaterade brott.

¹⁷ SMADIT står för Samverkan mot alkohol och droger i trafiken. Det är ett samarbete mellan landsting och flera myndigheter för att minska antalet alkohol- och drogpåverkade i trafiken.

6. Brottbekämpning och bekämpning av organiserad brottslighet

Mål enligt regleringsbrev:

Kustbevakningen ska vidareutveckla sin brottbekämpningsverksamhet, särskilt avseende den brottsutredande verksamheten.

Myndighetens övervakning i brottbekämpande syfte ska bedrivas utifrån identifierade problembilder. Kustbevakningen ska delta i arbetet med att bekämpa den organiserade brottsligheten med maritim anknytning.

Myndigheten ska i sitt brottbekämpande arbete beakta regeringens nationella strategi mot terrorism (skr. 2014/15:146).

Återrapporteringskrav:

- Kustbevakningen ska samlat redovisa myndighetens brottbekämpande verksamhet. Redovisningen ska även omfatta underrättelseverksamheten och samverkan med andra brottbekämpande myndigheter.

Målpuppfyllelse: Kustbevakningen bedömer att målet delvis uppnås.

Myndigheten har deltagit i arbete med att bekämpa organiserad brottslighet och har bedrivit övervakning utifrån identifierade problembilder.

Vidareutveckling av brottbekämpningsverksamheten har till viss del skett i samband med myndighetens omorganisation, men bedöms inte ha skett i tillräcklig omfattning. Dessutom har ett högre inflöde av ärenden i kombination med vakansläget lett till att handläggningstiderna har ökat i någon mån.

6.1 Brottskämpning

Tabell 20: Brottbekämpning

Antal per verksamhetsområde	2016	2015	2014	2013	2012
Sjösäkerhetstillsyn					
- Anmällda brott (farligt gods, lastsäkring och bemanning)	56	35	113	89	94
- Ordningsbot (farligt gods, lastsäkring)	81	25	61	74	92
Gränskontroll	4	0	0	0	0
Tullkontroll	9	0	0	0	0
Fiskerikontroll; yrkes- och fritidsfiske					
- Anmällda brott	179	136	186	215	299
Miljöövervakning					
- Anmällda brott (jakt, naturvård och artskydd)	8	1	15	15	1
- Inledda förundersökningar (övervakning utsläpp till sjöss)	48	59	69	94	120
Sjötrafikövervakning (fart och sjötrafikkregler)					
- Anmällda brott ¹	57	71	94	86	117
- Ordningsbot	489	306	369	415	398
Sjöfyllerikontroll					
- Anmällda brott	94	80	101	128	197
Rattfyllerikontroll					
- Anmällda brott	39	45	24	44	82
Övrig sjöövervakning²	5	0	0	0	0
TOTALT					
Antal anmällda brott ¹	451	368	533	577	790
Antal ordningsbot	570	331	430	489	490

¹ Tidigare års siffror har justerats enligt tabell 17.

² Till exempel att dykning inte sker i strid mot gällande bestämmelser, lagskyddade vrak, att föreskrifter i samband med avlysning av vattenområde ej överträds, förbudsutfärdande av Länsstyrelse, persons nationalitet och rätt att uppehålla sig inom skyddsområde och skyddsobjekt och statsfartygs rätt till tillträde samt att villkor i beviljat tillträdestillstånd är uppfyllda.

Ovanstående sammanställning visar att såväl antal anmälda brott som antal ordningsbotar har ökat väsentligt under året. Utfallet kan ses mot bakgrund av ett ökat antal verksamhetstimmar under året (se tabell 4). Utöver tillsyns- och kontrollverksamheten utgör enheternas verksamhetstid basen för räddningstjänstberedskap samtidigt som den möjliggör den fortlöpande, förebyggande polisiära övervakningen.

Ökningen av antalet brott bedöms i flera fall bero på särskilda prioriteringar av verksamheten, då resurser under året i vissa delar varit fortsatt begränsade. Myndighetens huvudansvar för miljöräddningstjänst till sjöss samt fiskeriövervakning enligt EUs tvingande regelverk medför även behov av att utföra patrulltid längre ut till sjöss. En stor del av de brott som normalt rapporteras begås ofta mer kustnära eller avser händelser på land. Det finns anledning att närmare analysera och bedöma orsaker till trender avseende upptäckta brott i den polisiära övervakningen.

Vidareutveckling av myndighetens brottsbekämpningsverksamhet sker till viss del i samband med myndighetens omorganisation. Kustbevakningen har under året arbetat med att vidareutveckla arbetsmetoder för att öka informationsinflödet samt leverera underrättelser till den operativa verksamheten. Detta arbete leder också till en ökad rapportering till samverkande myndigheter som Tullverket och Polisen samt att brottsanmälan upprättats. Utifrån ett ökat antal underrättelseuppslag behöver även arbetet fortsatt utvecklas för att i större utsträckning kunna ta omhand informationen i den utredande verksamheten.

6.2 Brottsutredning

Uppdrag för myndighetens brottsutredande verksamhet beskrivs i lagen (1982:395) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning (LKP), lagen (2000:1225) om straff för smuggling, lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott och lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

Under året har Kustbevakningens genomsnittliga handläggningstider inom såväl sjö- och rattfylleriärenden som oljeutsläppsärenden förlängts. Det beror framför allt på en kombination av vakanser och att myndigheten haft ett ökat inflöde av ärenden. Myndighetens stödssystem för avrapportering och dokumentation är inte effektivt och även avsaknad av tillgång till polisiära stödssystem skapar en fördröjning.

Några ärenden har via åklagaren prövats vad gäller gällande lagstiftning och det har då konstaterats att det största problemet vid lagföring är själva lagstiftningen. Den är svårtolkad och svår att applicera på ”svenska förhållanden till havs”.

Under 2016 har Kustbevakningen fått ett positivt besked om att regelverk nu ses över i syfte att inom kort ge myndigheten utökade befogenheter. Redan i betänkandet *Kustbevakningens rättsliga befogenheter* (SOU 2008:55) föreslogs en utökning av Kustbevakningens rättsliga befogenheter, bland annat med anledning av att myndigheten successivt över åren har tillförts nya uppgifter och befogenheter. Ett projekt har nu inletts med syfte att under 2017 planera och förbereda myndigheten inför att de nya bestämmelserna träder i kraft.

Kustbevakningen deltar som en av flera andra statliga myndigheter i Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) som leds av Justitiedepartementet. Syftet med RIF är bland annat att elektroniskt kunna skicka brottsinformation vidare i rättskedjan. Kustbevakningen saknar för

närvarande ett eget elektroniskt utredningsstödsystem, vilket innebär att myndigheten inte kan skicka någon information elektroniskt. Inför införandet av utökade rättsliga befogenheter för Kustbevakningen en fortsatt diskussion med Polisen om att hitta en lösning för att få tillgång till polisens utredningssystem. Sammantaget kvarstår betydande utvecklingsåtgärder inom brottsutredningsprocessen och informationsförsörjningen.

6.3 Organiserad brottslighet

Regeringen gav 2008 Rikspolisstyrelsen och andra berörda myndigheter i uppdrag att vidta åtgärder för att säkerställa en effektiv och uthållig bekämpning av den grova organiserade brottsligheten, GOB (Ju2008/5776/PO). Kustbevakningen omfattas av regeringens beslut och deltar också genom samverkan i de regionala underrättelsecentrumen (RUC) och i det nationella underrättelsecentrumet (NUC) samt genom underrättelse- och spaningsarbete i ärenden som har maritim anknytning. Inom ramen för sådan samverkan har Kustbevakningen under 2016 deltagit i ett antal spaningsärenden med maritim koppling.

Kustbevakningen bedömer att medverkan i arbetet med att bekämpa den organiserade brottsligheten, enligt regleringsbrevet, är uppnått genom myndighetens deltagande i Operativa rådet samt i de nationella och regionala underrättelsecentrumen. Dock har deltagandet på handläggarnivå, i de regionala underrättelsecentrumen, inte uppnått tidigare ambitionsnivåer på grund av vakansläget i myndigheten. Kustbevakningen har drivit ett par ärenden under året, och varit involverade och bidragit löpande med maritim kompetens i ärenden som drivs av andra myndigheter men där till exempel sjöfart har varit av intresse för ett brotts fullbordan.

7. Krisberedskap och höjd beredskap

Enligt förordning (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen ska myndigheten ”*ha förmåga att förebygga, motstå och hantera krissituationer inom sitt ansvarsområde*”. Kustbevakningen ingår därmed som en av flera centrala myndigheter i samhällets krisberedskap, vilket innebär ett särskilt uttalat ansvar att kunna stödja samhället vid större händelser och kriser.

Kustbevakningens huvudsakliga uppgifter vid en krissituation skiljer sig inte väsentligt från myndighetens ordinarie uppgifter. De största sårbarheterna är kopplade till beroendet av personal, funktionella flyg- och fartygsenheter samt ledning och samband. Kustbevakningen upprätthåller, genom en tjänsteman i beredskap (TiB), beredskap under dygnets alla timmar för att omedelbart kunna inleda arbete och samverka med berörda aktörer vid extraordinära händelser i samhället. I Kustbevakningen finns två ledningscentraler som är bemannade dygnet runt för att leda myndighetens operativa verksamhet. Här finns även räddningsledare i beredskap för att alltid kunna starta och leda räddningsinsatser. Myndighetens operativa beredskapshavare kan också ingå i staber som etableras på lokal, regional och nationell nivå. I samhällets samlade krisberedskap deltar de operativa beredskapshavarna i samverkan med exempelvis länsstyrelse och som Kustbevakningens stöd till polisens stab vid terrorinsats till sjöss.

7.1 Krishantering vid allvarlig samhällsstörning

Kustbevakningen arbetar med att upprätthålla och stärka myndighetens krisberedskap. Krishanteringsplanen som fastställdes i slutet av 2015 är ett stöd för beslutsfattare för att snabbt kunna anpassa organisationen utifrån rådande läge och effektivt bidra till samhällets krishanteringsarbete samtidigt som ordinarie verksamhet fortlöper i så stor utsträckning som möjligt. Planen kommer att förtydligas ytterligare i samband med att den anpassas efter myndighetens nya organisation.

Kustbevakningens kriskommunikationsplan fungerar som komplement till krishanteringsplanen och beskriver kommunikationsarbete vid kriser och större händelser där samordnad kommunikation är särskilt viktig. Målet med myndighetens kriskommunikation är framför allt att säkerställa öppenhet, erbjuda tydliga kontaktvägar för olika målgrupper och att motverka spridning av felaktig information.

Kustbevakningens ökade deltagande i internationella operationer har resulterat i nyttiga erfarenheter och under året har myndigheten arbetat vidare med en kommunikatör i beredskap.

Genom ett MSB-finansierat projekt har Kustbevakningen under hösten utbildat och övat kommunikatörer i två befintliga nätverk, ett internationellt och ett nationellt, i kriskommunikation och medieträning. Syftet är bland annat att höja den gemensamma förmågan att hantera en krissituation och att se över den interna uthålligheten i kriskommunikation.

7.2 Krisberedskapsförmåga

Enligt 8 § i krisberedskapsförordningen¹⁸ ska Kustbevakningen analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom det egna ansvarsområdet som synnerligen allvarligt kan försämra myndighetens förmåga att genomföra verksamhet. Analysarbetet ska värderas

¹⁸ förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap

och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med anvisningar från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Analysen syftar till att ge en ökad kunskap om hur myndigheten kan utveckla och stärka den egna men också samhällets förmåga att klara allvarliga samhällsstörningar och större olyckor.

Kustbevakningens generella krishanteringsförmåga bedöms i huvudsak vara god inom ramen för grundläggande miljöräddningstjänstberedskap och den förebyggande övervakningen som beredskapen ger utrymme för, med den reservation för personell och materiell uthållighet vid miljöräddningstjänst som beskrivits tidigare.

Utifrån risk- och sårbarhetsanalysen kan också vissa brister konstateras. Materiellt och tekniskt bedöms Kustbevakningen fortfarande vara relativt robust men krisberedskapsförmågan är liksom miljöräddningsförmågan beroende av personaltillgången. I händelse av en kris-situation ska Kustbevakningen ha kompetent personal och ändamålsenliga operativa enheter som är tillgängliga, samt ha möjlighet att bedriva ledning och samverkan med uthållighet. Rådande vakansläge innebär att uthålligheten vid större insatser och operationer påverkas negativt.

Kustbevakningen har lett projektet DykSMART (Dykeri, Statens maritima resurser i samverkan). Genom att bidra till samverkan och samordning mellan nationella dykresurser förbättras förutsättningarna för krisberedskap och möjligheten att rädda liv. Det fortsatta arbetet i projektet DiveSMART Baltic bygger till stor del på samma arbetsområden med ett internationellt partnerskap från krisberedskapsorganisationer i länder runt Östersjön.

7.3 Höjd beredskap och planeringsanvisningar för det civila försvaret

Kustbevakningen ska vid höjd beredskap i första hand inrikta verksamheten på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret samtidigt som ordinarie verksamhet ska upprätthållas i så stor utsträckning som möjligt.

I begreppet totalförsvaret ingår civilt och militärt försvar. Ansvar för det civila försvaret beskrivs dels i förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, dels i förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap. Sveriges krisberedskapssystem har utvecklats och stärkts under de senaste åren och regeringen har därför förklarat att uppbyggnaden av det civila försvaret därför ska bygga på krisberedskapssystemet och dess fredstida strukturer och processer.

Under året har Kustbevakningen, utifrån anvisningar från Justitiedepartementet¹⁹, redovisat myndighetens planeringsarbete inom ramen för det civila försvaret. I redovisningen beskrivs Kustbevakningens uppdrag och roll inom det civila försvaret samt även åtaganden vid höjd beredskap och omfattar myndighetens roll vid beredskapslarm enligt förordning (1982:314) om utnyttjande av Kustbevakningen inom Försvarsmakten. Enligt förordningen gäller att Kustbevakningen, vid beredskapslarm och höjd beredskap, går in i en reglerad samverkan med Försvarsmakten vilket skulle innebära att Kustbevakningen utöver ordinarie uppgifter till viss del kommer att utföra uppdrag åt det militära försvaret.

¹⁹ Ju2015/0054/SSK/0055/0067/09669

8. Samordning av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation

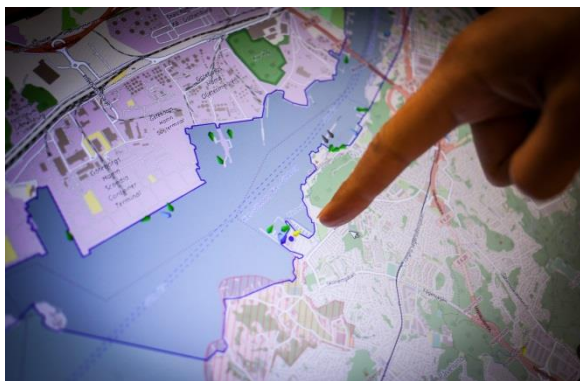
Enligt förordning (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen ska myndigheten ”samordna civila myndigheternas behov av sjöövervakning och förmedla civil sjöinformation till berörda myndigheter”. Denna samordning av sjöövervakning och förmedling av information sker fortlöpande och arbetet bedrivs inom ramen för Sjöövervakningsrådet. Förutom Kustbevakningen består rådet av ledamöter från tio andra nationella myndigheter.

I regleringsbrevet för 2014 fick Kustbevakningen ett särskilt uppdrag att, inom Sjöövervakningsrådet, leda arbetet med att ta fram en nationell strategi för sjöövervakning för civila behov. Arbetet slutfördes under året och redovisades till regeringskansliet i maj 2016. I Nationell strategi för sjöövervakning föreslås bland annat att rådets roll och uppdrag ska förtydligas och att samverkan mellan myndigheterna intensifieras.

I strategin har myndigheterna identifierat fyra åtgärdsområden: Information, resurser, samverkan och samordning samt administrativa hinder. Inom respektive område finns även delmål angivna.

- Informationsområdet innefattar att myndigheterna ska ha tillgång till och utgå från samma sjö- och sjölägesinformation som ska göras tillgänglig och förmedlas via en gemensam systemoberoende informationsdelningsmiljö.
- Resursområdet syftar till att myndigheterna i ökad omfattning ska, i den mån det är görligt, samordna resurser samt samplanera sina verksamheter.
- Samverkan och samordning ska vara systematisk, aktiv och strukturerad. Administrativa hinder ska undanröjas för att underlätta för samverkan, samordning, informationsdelning samt resurssamordning och samplanering.

För att förmedla civil sjöinformation enligt myndighetens sjöövervakningsuppdrag har Kustbevakningen utvecklat Sjöbasis som är en digital miljö för sjöbaserad informationssamordning mellan myndigheter. Med hjälp av Sjöbasis samlar Kustbevakningen in, sammanställer, bearbetar och förmedlar information från Försvarsmakten och civila myndigheter som arbetar med civil sjöövervakning, alternativt ansvarar för information som är intressant för civil sjöövervakning, till berörda myndigheter. Att relevant sjöinformation samlas i ett gemensamt system möjliggör effektivare samordning av informations- och underrättelsearbete.

Utveckling och modernisering av Sjöbasis har fortsatt under året och slutlig driftsättning av den andra generationen av systemet skedde i mitten av januari 2017.

9. Samverkan

Samverkan genomsyrar hela Kustbevakningens verksamhet: inom övervakning och kontroll, brottsbekämpning samt räddningstjänst och samhällsskydd. I årsredovisningen beskrivs myndighetens samverkan framför allt kopplat till respektive verksamhetsområde.

9.1 Nationell samverkan

Särskilda uppdrag enligt regleringsbrev: *Kustbevakningen, Polismyndigheten och Tullverket ska vidareutveckla samverkan mellan myndigheterna. En gemensam kartläggning av områden där samverkan bör förstärkas ytterligare ska tas fram. Tidigare identifierade förbättringsområden samt behov av utökad samverkan för att utveckla underrättelse- och riskbaserade arbetsmetoder ska särskilt beaktas. Myndigheterna ska i en gemensam rapport redovisa kartläggningen till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) i samband med årsredovisningen.*

Åtterrporteringskrav: *Kustbevakningen ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att utveckla samverkan med andra nationella myndigheter.*

Kustbevakningens nationella samverkan sker kontinuerligt och ofta integrerat i den dagliga verksamheten. Samverkan sker både operativt, utifrån beredskap och på en strategisk nivå liksom på lokal, regional och nationell nivå.

I regleringsbrevet för 2016 fick Kustbevakningen ett särskilt uppdrag att tillsammans med Polismyndigheten och Tullverket vidareutveckla samverkan mellan myndigheterna. En gemensam kartläggning av områden där samverkan bör förstärkas ytterligare har tagits fram och redovisas i samband med årsredovisningen.

Polisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten och Migrationsverket

Kustbevakningen har samverkat med Polisen inom flertalet gemensamma områden bland annat med Nationella insatsstyrkan (NI) där både samverkansmöten på central nivå och verksamhetsinriktade möten på regional och lokal nivå har genomförts. Kustbevakningen har även sambandsman placerad hos Polisens nationella operativa avdelning (NOA) för deltagande i gränspolissektionens verksamhet och möten.

Samverkan med Polisen har också skett inom ramen för kampen mot den organiserade brottsligheten och genom Samverkansrådet mot terrorism.

Kustbevakningen har i sitt arbete med gränskontroll vid Sveriges sjögräns deltagit i Polisens arbete med införandet av det europeiska systemet för informationsutbyte, European Border Surveillance System (EUROSUR) som trädde i kraft 2014. Kustbevakningens sambandsman har placerats i anslutning till National Coordination Center (NCC). Anslutning till Sjöbasis har inletts.

Kustbevakningen samverkar också regelbundet med Polisen i olika typer av utredningar där myndigheten rapporterar misstänkta brott till Polisen, och biträder också ibland Polisen med utredningsarbete.

Samverkan med Tullverket sker årligen på nationell nivå genom erfarenhetsutbyte och gemensamma insatser. I den operativa verksamheten sker samverkan löpande vid tullkontroller och pådrag samt i arbetet med att få tillgång till Polisens utredningsstöd DurTvå.

Samverkan med Åklagarmyndigheten sker företrädesvis med sjöåklagare som hanterar fiske- och sjötrafikbrott samt med miljöåklagarna som hanterar utsläpp från fartyg.

Under året har samverkan med Migrationsverket skett, framför allt i samband med gränskontrollarbetet i Sverige. Den utökade gränskontrollverksamheten har inneburit en ökad bevakning till sjöss samt till viss del förstärkning till Polisen på land (se även avsnitt 5.2.1). Överenskommelse mellan Kustbevakningen och Migrationsverket angående viseringssystemet VIS har genomförts under 2016. I systemet ska utsedda myndigheter och Europol kunna göra sökningar i syfte att förhindra, upptäcka och utreda terroristbrott och andra grova brott.

Under året har inledande förberedelser inför Schengeninspektionen 2017 genomförts med bland annat Polisen, Tullverket och Migrationsverket. Samverkan har även skett med berörda myndigheter avseende cybersäkerhet samt kärnkraftsanläggningar.

Försvarmakten

Samverkan mellan Kustbevakningen och Försvarmakten utgår från en överenskommelse mellan myndigheterna samt en etablerad samverkan i Sjöövervakningsrådet. Inriktningen för samverkan är fastställd i en gemensam handlingsplan som för närvarande omfattar utveckling inom dykeri- och övningsverksamhet. Kustbevakningen deltar nu i Dykeri och navalmedicinska centrum (DNC) med personella resurser. Överenskommelsen omfattar i första hand en tid om två år för att därefter utvärderas.

Havs- och vattenmyndigheten

Kustbevakningens nationella samverkan inom fiskeriövervakning och -kontroll sker främst tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten, länsstyrelser och på lokal nivå med Polisen. Ett antal gemensamma fiskepådtag och samverkansmöten har genomförts inom ramen för denna nationella operativa samverkan. Tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten har Kustbevakningen en samverkansplan som beskriver olika områden och aktiviteter där myndigheterna ska samverka. Kustbevakningen och Havs- och vattenmyndigheten har under 2016 fortsatt att utveckla samarbetet inom den taktiska analysgruppen (TAG). Kustbevakningen har också en väl etablerad samverkan med Havs- och vattenmyndigheten i Sjöövervakningsrådet samt via Sjöbasis.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Kustbevakningen har en väl etablerad samverkan med MSB genom Sjöövervakningsrådet.

Samverkansområde farliga ämnen (SOFÄ)

Kustbevakningen har samverkat med andra myndigheter, länsstyrelser, kommuner och landsting i ett nationellt forum som syftar till att utveckla och stärka samhällets förmåga att hantera krissituationer inom området farliga ämnen (benämns också CBRNE²⁰). Fortfarande pågår arbete med att, under ledning av MSB, ta fram en strategi för Sveriges förmåga fram till 2025.

Kustbevakningen har deltagit i samverkansforumet Centralt Räddningstjänstforum (CRF) som startades 2013 och som också leds av MSB, i vilket övergripande räddningstjänstfrågor av strategisk och principiell karaktär hanteras.

²⁰ CBRNE: Chemical, Biological, Radioactive, Nuclear, Explosive

Samverkansområde Skydd, undsättning och vård (SUV)

Inom samverkansområdet SUV deltar Kustbevakningen främst i egenskap av resursrepresentant och som referenskompetens i ett antal pågående projekt som letts av andra medlemsmyndigheter.

9.2 Uppdragsverksamhet

Kustbevakningen får, under vissa förutsättningar, bedriva uppdragsverksamhet och detta görs också i mindre omfattning. Kustbevakningen har under 2016 bedrivit uppdragsverksamhet med framför allt Umeå universitet och Polisen.

Fartygsresurs för marinvetenskaplig forskning

Marinvetenskaplig forskning kan vara att forska om fiske, ta bottenprover från havsbotten, vattenprover från vattenkolumnen, mäta strömningar eller vattendjup och salthalter. Kustbevakningens fartyg KBV 181 används regelbundet som plattform för Umeå universitets marinvetenskapliga forskning vid provtagning i Bottniska viken och har anpassats för arbete inom forskning och miljöövervakning. På motsvarande sätt medverkar även KBV 051 återkommande som hjälp till Länsstyrelsen för provtagningar i Väneren. Fartygen är en del i Kustbevakningens miljöräddningsberedskap och delvis även den förebyggande sjöövervakningen parallellt som de nyttjas för forskning.

Dykeri- och undervattensuppdrag

Kustbevakningen har under året bidragit till offentlig resurssamordning med nära anknytning till myndighetens egen dykeri- och undervattensverksamhet genom att vid flertalet tillfällen bistå Polisen vid insats. Insatserna ger god kompetensutveckling och övning för Kustbevakningens dykare och kan delvis ersätta annars nödvändig egen dykverksamhet.

9.3 Internationell samverkan

Den internationella samverkan utgår i allt väsentligt från verksamheterna inom övervakning och kontroll, brottsbekämpning samt räddningstjänst och sker både operativt och på en strategisk nivå. Inom EU är verksamheterna som omfattas av samverkan till stora delar överstatligt reglerade. Inom räddningstjänsten däremot drivs samverkan av behovet att samverka kring resurserna vid större miljöräddningsoperationer.

Samtliga internationella engagemang och EU-samarbeten har redovisats till Regeringskansliet kvartalvis i enlighet med regleringsbrev 2016. Nedan följer endast en kort beskrivning av myndighetens huvudsakliga internationella samverkan.

Arktiska rådet

Arktiska rådet avser framförallt miljöräddningstjänst inom Ishavsområdet. Kustbevakningen medverkar med en expert inom arbetsgruppen Emergency Prevention, Preparedness and Response (EPPR) tillsammans med en representant från MSB. Kustbevakningens representant har under året agerat Head of Delegation på instruktion från Regeringskansliet. Inom ramen

för det arktiska samarbetet har länderna tecknat ett oljeskyddsavtal som prövats genom alarmeringsövning och table top-övning.

Baltic Sea Region Border Control Cooperation (BSRBCC)

BSRBCC är ett samarbete mellan Östersjöländernas gräns- och kustbevakningsmyndigheter som inleddes 1996. Samverkan har successivt utvecklats och ordförandeskapet roterar mellan medlemsländerna.

BSRBCC är identifierat i EU:s Östersjöstrategi som ett bra exempel på samverkan inom delmålet ”bättre samverkan i bekämpning av gränsöverskridande brottslighet”²¹. Under 2016 dialog inletts med Polisen om utökad samverkan inom BSRBCC. Från 2017 kommer Kustbevakningen att ingå i ordförandelandets sekretariatsarbete inför eget ordförandeskap 2018.

Bilateral överenskommelse med Finska Gränsbevakningsväsendet

Kustbevakningen har länge samverkat med Finska Gränsbevakningsväsendet (som organiserar finska Kustbevakningen) och sedan 1997 genom en bilateral överenskommelse. Operativ samverkan omfattar exempelvis maritim gränsövervakning, brottsbekämpning, maritim sjöövervakning samt miljöräddningstjänst, tekniskt samarbete samt övning och utbildning. Under 2016 uppdaterades överenskommelsen med anledning av Kustbevakningens nya organisation.

BONN-avtalet

Samverkan avser miljöräddningstjänst och miljöövervakning inom Nordsjöområdet. 2015 tog Kustbevakningen över ordförandeskapet i den tekniska arbetsgruppen (löper två år). Under 2016 har en övergripande strategisk analys av Bonnavalet påbörjats som ska vara färdig till 2019. Kustbevakningen har medverkat både i arbetsgruppen och i ”contracting parties”-möte med instruktion från Regeringskansliet.

European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union (Frontex)

EU:s nya gräns- och kustbevakningsbyrå inrättades med Frontex som grund och lanserades i oktober 2016. Förändringar innefattar ett utökat samarbete mellan Frontex, den Europeiska sjösäkerhetsbyrån (EMSA) och Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA) i syfte att utveckla EU:s kustbevakningsfunktioner. Den nya byrån får därmed nya förutsättningar för att hantera migrations- och säkerhetsutmaningarna vid EU:s yttre gränser. Befogenheterna utökas och förändringar sker för att förbättra samarbetet och samordningen mellan nationella myndigheter, EU:s organ och byråer som utför kustbevakningsfunktioner.

Kustbevakningens resurser är väl lämpade för operationer som genomförs i Frontex regi. 2016 har Kustbevakningen deltagit i två operationer (se vidare i avsnitt 5.2.2). Omfattningen av Kustbevakningens deltagande i Frontex koordinerad verksamhet balanseras mot myndighetens nationella åtaganden och deltagande sker i nära samverkan med Polisen.

European Coast Guard Functions Forum (ECGFF)

ECGFF är ett nätverk för samverkan mellan myndigheter inom EU som bedriver kustbevakningsverksamhet. Kunskaps- och informationsutbyte är en viktig del och bland annat drivs ett projekt för att skapa en gemensam utbildningsplattform för kustbevakningsfunktioner.

²¹ (KOM(2009)248 , SWD(2015)177)

European External Action Service (EEAS)

EEAS är EU:s utrikestjänst och leds av *The High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy*. Under 2016 har en kustbevakningstjänsteman tjänstgjort vid EEAS som "Coast Guard Mission Expert" med stationering i Bryssel.

European Fisheries Control Agency (EFCA) och North East Atlantic Fishery Commission (NEAFC)

I 8 § förordning (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen anges de regelverk som Kustbevakningen har skyldighet att följa med anledning av fiskeriövervakning utanför eget sjöterritorium och ekonomisk zon. I 9 § anges att Kustbevakningen ska ansvara för Sveriges del av de kontrollåtgärder som EU genomför till sjöss inom det område som regleras av Nordatlantiska fiskerikommissionen (NEAFC).

Kustbevakningen har samarbetat med EFCA sedan starten, framför allt gällande de internationellt koordinerade kontrollinsatserna Joint Deployment Plan (JDP). JDP-kontroller utförs i Västerhavet, Östersjön och i NEAFC Regulatory Area där Kustbevakningen åtar sig att utföra ett antal operativa övervakningsdagar per år i varje område (se avsnitt 5.4). Kustbevakningen har också representanter i styrgrupperna, i de tekniska grupperna och deltar i workshops och seminarier. Under 2016, har en kustbevakningstjänsteman tjänstgjort som "Seconded National Expert" (SNE), med inriktning på utveckling av kustbevakningsfunktioner.

EFCA har under året fått i uppdrag att tillsammans med främst Frontex och EMSA utveckla samverkan och stöd till medlemsstaterna avseende EU:s kustbevakningsfunktioner.

European Maritime Safety Agency (EMSA)

Europeiska sjösäkerhetsbyrån, EMSA ska bidra till att förbättra EU:s sjösäkerhetssystem och minska risken för sjöolyckor, förorening av haven och förluster av människoliv till sjöss. EMSA tillhandahåller bland annat teknisk rådgivning om sjösäkerhetsfrågor vilket omfattar frågor inom övervakning och kontroll, räddningstjänst samt informationstjänst. EMSA har under året fått i uppdrag att tillsammans med främst Frontex och EFCA utveckla samverkan och stöd till medlemsstaterna avseende EU:s kustbevakningsfunktioner.

Kustbevakningen deltar i flera grupper som leds av EMSA. Under året har myndigheten medverkat inom räddningstjänstområdet som exempelvis Consultative technical group (CTG). Inom ramen för informationstjänst och sjöövervakning erbjuder EMSA stödfunktioner som till exempel SafeSeaNet (SSN), ett informationssystem för fartygsrapportering och CleanSeaNet (CSN), en oljeutsläpps- och fartygstjänst baserad på satellitbilder. Kustbevakningen deltar i utbildningar och användargrupp för CleanSeaNet och medverkar till utvecklingen.

EU:s Maritima policy

Den integrerade havspolitikern (*Integrated Maritime Policy (IMP)*) bedrivs sedan 2007²² och för Kustbevakningens del är den europeiska maritima säkerhetsstrategin (EUMSS) av störst intresse. Syftet är att åstadkomma en enhetlig, regelbaserad förvaltning av havsbaserad verksamhet och strategin anknyter till alla kustbevakningsfunktioner och sektorer inom integrerad maritim sjöövervakning och de maritima säkerhetsintressena. För Kustbevakningen finns flera beröringspunkter, både avseende nationell och internationell samverkan inom ramen för European Coast Guard Functions Forum (ECGFF) och de nya uppdragen till Frontex, EMSA och EFCA.

²² Syftet med IMP är dels att skapa konkurrensfördelar för näringen, dels att kostnadseffektivisera den maritima sektorn för medlemsstater inom EU.

Kustbevakningens regeringsuppdrag att utreda utökat informationsutbyte mellan den egna myndigheten och andra samverkansmyndigheter är i linje med strategin inom ramen för Sjöövervakningsrådets arbete.

Helsingforskommissionen (HELCOM)

Samverkan mellan Östersjöländerna i syfte är att skydda den marina miljön i området. Kustbevakningen har deltagit i, och genomfört, miljöskyddsövning samt kontinuerlig miljöövervakning enligt SWEDENGER-avtalet och övrig flygövervakning enligt samverkan inom HELCOM (IWGAS). Arbetsgruppen, Response, har haft två ordinarie möten varav Kustbevakningen var värd för ett som genomfördes i samverkan med MSB.

Köpenhamnsavtalet

Köpenhamnsavtalet syftar till att stärka samverkan avseende miljöräddningstjänst mellan de nordiska länderna. Under året har Kustbevakningen deltagit vid flera övningar och kustbevakningsflyget har i enlighet med avtalet genomfört kontinuerlig miljöövervakning i Skagerrakområdet. Kustbevakningen har deltagit i arbetsgruppen under 2016.

North Atlantic Coast Guard Forum (NACGF)

Forumet bildades genom ett politiskt initiativ från USA, i samverkan med Sverige. Initiativet grundades i behovet av en viktig funktion för säkerhetsarbetet i regionen utifrån civila aspekter. Kustbevakningen deltar i det årliga expertmötet med representanter i vissa arbetsgrupper.

EU:s strategi för Östersjöregionen

I början av 2016 fick Kustbevakningen, liksom flera andra myndigheter, i uppdrag av regeringen att fortsatt delta i genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen (Östersjöstrategin). Kustbevakningen ska bland annat samverka och samråda med myndigheter och organisationer i Östersjöregionen i genomförandet av sina uppdrag.

Kustbevakningen har tidigare deltagit och deltar fortsatt i flera av Östersjöstrategins flaggskeppsprojekt exempelvis genom att leda projektet DiveSMART Baltic. Kustbevakningen har ett utvecklat och betydande internationellt samarbete med flera andra myndigheter, organisationer och forum, inte minst med myndighetens motsvarigheter i övriga Östersjöländer. Flera av de etablerade och fortlöpande samarbetena har kopplingar till de marina och maritima områdena som behandlas i Östersjöstrategin.

Sammanfattningsvis har Kustbevakningens internationella verksamhet under 2016 fortlöpt enligt plan.

10. Kompetensförsörjning och personalredovisning

Kustbevakningens medarbetare är myndighetens viktigaste resurs. Därför arbetar Kustbevakningen aktivt med personalfrågor för att kunna bedriva en effektiv verksamhet med hög måluppfyllnad.

10.1 Rekrytering och kompetensförsörjning

Under året har myndighetens omorganisation inneburit ett ökat antal rekryteringar som tillsammans med fortsatt återbesättning av vakanser inneburit en hög rekryteringstakt. Kustbevakningen har genomfört runt 12 tillsvidareanställningar och 70 tidsbegränsade anställningar (varav 48 kustbevakningsaspiranter). Till årets aspirantintagning inkom 385 ansökningar, att fördela på 48 platser. Majoriteten av de sökande var behöriga vilket gav ett starkt urval. Av de aspiranter som slutligen antogs var 23 procent kvinnor.

Tabell 21: Antal anställda

Antal anställda per kompetenskategori	2016	2015	2014
Kärnverksamhet	533	504	499
Ledning	57	57	59
Stöd	212	208	195
Totalt	802	769	753

*Tabellen visar tillsvidareanställningar samt tidsbegränsade anställningar vid årets slut, utifrån den BESTA-kodning som finns i myndigheten, gul kolumn 2016-12-31. För antal årsarbetskrafter och medeltal anställda, se sid 62.

Tabellen ovan baseras på kompetenskategorier vilket är en modell som används inom statsförvaltningen för att kunna gruppera och redovisa arbetsuppgifter för anställda. Generellt kan sägas att samtlig operativ personal på kuststationerna och aspiranter under grundutbildningen innefattas i kategorin kärnverksamhet.

Under året har 59 medarbetare lämnat myndigheten till följd av pension, avslut på egen begäran samt avslut av visstidsanställningar. Antalet är i nivå med 2015. Medelåldern inom myndigheten är 43 år vilket är oförändrat jämfört med föregående år.

Kustbevakningens vakansläge beror till stor del på myndighetens ansträngda ekonomiska situation som ledde till tre års uppehåll i aspirantrekryteringen (2009, 2010 och 2014). Det motsvarar totalt 72 aspiranter och parallellt med pensionsavgångar och normal personalrörlighet har det gett betydande konsekvenser för myndigheten under flera år. Under 2016 kunde Kustbevakningen åter anta aspiranter och för att öka återbesättningen av tjänster i snabbare takt antogs dubbla aspirantklasser. Det innebär att Kustbevakningen vid årets slut hade totalt 77 aspiranter under grundutbildning (varav en klass startade redan 2015). Efterhand som aspiranterna slutför utbildningen kommer det på sikt att öka numerären av operativ personal.

Fortsatta pensionsavgångar och ökad personalrörlighet innebär att kompetensförsörjningen fortfarande är i ett kritiskt läge. Kustbevakningen bedömer därför att det ännu finns risker i kompetensförsörjningen de kommande åren. Riskerna består i huvudsak av två delar: att inte ha rätt antal personer och att inte ha rätt kompetens. Bemanningen inom framför allt kärnverksamheten är kritisk. Vid årsskiftet hade myndigheten ett 90-tal vakanser varav ungefär 70 i kärnverksamheten. I det antalet inkluderas dock inte myndighetens anställda aspiranter. Pågående aspirantutbildning leder till att myndigheten successivt förstärker kärnverksamheten och bemannar vakanserna.

Vakansläget innebär också att det finns behov av ett stort övertidsuttag och många resor mellan kuststationerna för att kunna klara bemanningen i den operativa kärnverksamheten till sjöss. Vidare ger vakansläget en viss sårbarhet och en ökad risk för att patruller till sjöss behöver ställas in vid oplanerad frånvaro.

Kustbevakningen har fått i uppdrag av regeringen att skapa praktikplatser inom myndigheten för att ta emot personer med funktionsnedsättning respektive nyanlända arbetssökande. Under 2016 har myndigheten inventerat möjliga arbetsuppgifter för att under de kommande två åren kunna ta emot 4-5 praktikanter.

Under året har Kustbevakningen även anslutit myndighetens löneadministration till Statens servicecenter.

Aspirantexamen i juni 2016.

10.1.1 Likabehandling, jämställdhet och jämnare könsfördelning.

Särskilda uppdrag enligt regleringsbrev: Kustbevakningen ska utarbeta en strategi och en åtgärdsplan för att uppnå en jämnare könsfördelning i myndighetens personalsammansättning. Myndigheten ska i detta arbete särskilt inrikta sig på frågan hur en jämnare könsfördelning kan uppnås i kärnverksamheten inom överskådlig tid.

Kustbevakningens arbete för att nå en jämnare könsfördelning medför ett fokus på att framför allt öka andelen kvinnor inom kärnverksamhet och ledning. Under året har en strategi och åtgärdsplan för att uppnå en jämnare könsfördelning i kärnverksamheten tagits fram. Ett exempel på åtgärd är att myndigheten har lagt till ett moment i grundutbildningen för aspiranterna

som omfattar sjömanskap. Detta för att tidigare erfarenhet och sjömanskap inte ska ges alltför stor vikt vid rekryteringen.

Tabellen nedan visar andel kvinnor inom respektive kompetenskategori, utifrån antal anställda. 2016 var den totala andelen kvinnor 26 procent vilket är i nivå med tidigare år. Att öka andelen kvinnor i kärnverksamheten är ett långsiktigt arbete och det tar tid innan arbetet får genomslag.

Tabell 22: Andel kvinnor

Andel kvinnor av antal anställda (%)	2016	2015	2014
Kärnverksamhet	18	18	18
Ledning	26	26	25
Stöd	46	46	44
Totalt	26	26	25

10.1.2 Utbildning

Kustbevakningen är en kunskapsintensiv organisation och arbetet med kompetensförsörjning syftar till att myndigheten ska kunna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare för att säkerställa verksamhetens utveckling. Den strategiska personal- och kompetensförsörjningen prioriteras i myndigheten och under året har arbetet med en instruktion för strategisk personal- och kompetensförsörjning fortsatt.

Myndighetens utbildningsbehov fastställs i en årlig utbildningsplan, i syfte att uppnå en långsiktig och stabil kompetensförsörjning. Under ett antal år har färre vidareutbildningar genomförts än vad som normalt behövs för att upprätthålla behörigheter och befogenheter. Detta beror dels på ekonomisk återhållsamhet, dels på att bristen på personal vid kuststationerna gör det svårare att genomföra utbildningar som istället skjutits på framtiden. Kuststationerna prioriterar i första hand att utföra verksamhet enligt instruktion och regleringsbrev.

Under 2016 har majoriteten av de behörighetsgivande utbildningarna genomförts medan till exempel nyutbildning av räddningsdykare samt hjälmdykutbildning inte har kunnat genomföras utan planeras för kommande år. Den stora ökningen av utbildningsdagar för aspiranter beror på den dubbla aspirantklass som påbörjade grundutbildningen i augusti. Tillsammans med de aspiranter som antogs föregående år innebär det att myndigheten under hösten 2016 hade totalt 77 aspiranter under utbildning.

Tabell 23: Antal utbildningsdagar för kärnverksamheten

Typ av utbildning (antal dagar)*	2016	2015	2014
Grundutbildning aspiranter inklusive praktik	16 876	6 058	10 786
Vidareutbildning	3 516	4 085	2 961
Summa	20 392	10 143	13 747

*Uppgifterna för samtliga år är beräknade utifrån 7 dagar/vecka inom grundutbildning och 5 dagar/vecka inom vidareutbildning.

Kustbevakningen har ett pågående chefsutvecklingsprogram med syftet att ge kompetens och förutsättningar för personalansvariga chefer samt stärka och utveckla ledarskap och arbetsgivarrollen. Under året har en särskild utbildning avseende att leda på distans genomförts i samband med myndighetens omorganisation. Det har också tagits fram en aktivitetsplan för kommande år avseende chefs- och ledarskapsutveckling.

10.2 Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Kustbevakningen prioriterar arbetsmiljö och hälsa högt och arbetar systematiskt med arbetsmiljö ur flera perspektiv: sjö- och flygsäkerhet samt teknisk, fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är inarbetat i verksamhetsplaneringen och ingår som en naturlig del i det dagliga arbetet. Arbetsmiljöutbildning genomförs kontinuerligt för olika målgrupper inom myndigheten och under 2016 har utbildningar genomförts för fartygs- och maskinbefäl med 22 deltagare samt nio arbetsmiljöombud.

För att säkerställa en god arbetsmiljö genomförs vid behov även arbetsmiljöutredningar i större eller mindre omfattning. Under hösten 2016 genomfördes till exempel en särskild utredning avseende arbetsmiljön i myndighetens kontorslokaler i Karlskrona.

Kustbevakningen arbetar för att tidigt fånga upp tillbud, arbetsskador, hot och våld genom rutiner och systemstöd. Arbetet med att ta lärdom av arbetsskadeanmälningar och tillbud har under året praktiskt använts för erfarenhetsåterkoppling vid bland annat utbildning, tekniska åtgärder och rutiner ombord. Se även under avsnitt 11.3 Sjö- och flygsäkerhet.

Tabell 24: Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro (%)	2016	2015	2014
Alla anställningar	2,67	2,82	2,13
Andel med minst 60 dagars sjukfrånvaro	40,36	42,52	40,49
Alla kvinnor	4,96	5,17	4,10
Alla män	1,86	2,03	1,48
Alla yngre än 30 år	0,87	1,46	1,20
Alla mellan 30-49 år	2,42	2,57	2,10
Alla 50 år och äldre	3,80	3,69	2,44

11. Teknik- och lokalförsörjning

En effektiv och väl fungerande kustbevakningsverksamhet är beroende av ändamålsenliga lokaler, fartyg, flygplan, fordon samt it, övrig materiel och teknik. Tillgänglighet till system och teknik såväl som till service och support, säkerhet för egen personal såväl som för tredje man och miljö, samt användbarhet är avgörande för att tekniken ska vara det stöd som verksamheten kräver. Kustbevakningen har därför en omfattande teknisk stödverksamhet som innefattar allt från nyutveckling, anskaffning och anpassning till fortlöpande drift och underhåll.

11.1 Informationsteknologi (it)

It är ett viktigt och strategiskt verktyg för att Kustbevakningen ska utvecklas och nå verksamhetens mål. It-funktioner bidrar till effektivitet och kvalitet i såväl den operativa som i den administrativa verksamheten.

Under 2016 har myndigheten arbetat för en mer effektiv it-organisation genom att driva utvecklingen mot standardiserade, mindre komplexa och centralt administrerade it-lösningar. Det leder i sin tur till mindre antal oplanerade störningar, bättre prestanda i it-systemen och högre effektivitet i Kustbevakningens verksamhet.

Utveckling av myndighetens operativa stödsystem som till exempel Sjöbasis (se avsnitt 8.1) och KIBS (Kustbevakningens informations- och beslutstödssystem) pågår löpande under året. I KIBS har ett särskilt projekt avseende utveckling av en ny modul för fiskeriverksamhet startat. Under hösten har myndigheten genomfört en verksamhetsanalys för operativ verksamhet som framöver kan användas vid förbättringar av verksamhetens stödsystem.

Myndigheten har inlett en förstudie som syftar till att längre fram införa teknik som möjliggör användande av mobila enheter ute i verksamheten. Införandet delas upp i två etapper, där första etappen har som mål att successivt ersätta nuvarande mobiltelefoner och andra etappen har som mål att införa verksamhetssystem i form av appar.

Kustbevakningens verksamhet ställer också höga krav på tillgänglighet till både it-funktioner och telefoni och tillgång till driftsäkra it-baserade funktioner är nödvändigt. Störningar i it-funktioner behöver åtgärdas snabbt, även utanför kontorstid och myndigheten har därför it-beredskap dygnet runt. I förebyggande syfte har myndigheten också genomfört förbättringar i primär serverhall vilket ger en ökad redundans och skadetålighet mot kylproblem. Tillgängligheten till telefonifunktioner i myndighetens ledningscentraler har också förbättrats.

Fartygens behov av tillgång till it-nätverket är en kritisk framgångsfaktor och förutsättningarna för datakommunikation till havs skiljer sig väsentligt åt från kommunikation på land, inte minst genom att det ofta är stora avstånd. Ett nytt koncept i syfte att minska behovet av specialanpassningar för off-linefunktionalitet samt möjliggöra en centralstyrd leverans av it-tjänster har tagits fram. Konceptet bygger på en Citrixlösning som kräver minskad bandbredd. Konceptet har validerats under året med gott resultat och 2017 ska en förstudie genomföras.

11.1.2 Informationssäkerhet och signalskydd

Informationssäkerhet

Det pågår ett kontinuerligt arbete för en säkrare hantering och styrning av information som samlas inom Kustbevakningen. Kustbevakningens ledningssystem för informationssäkerhet (KLIS) infördes 2013 och bygger på myndighetens egna riskbedömningar såväl som krav från MSB, Datainspektionen och samverkande myndigheter. Som ett led i att stärka informationssäkerheten har personlig inloggning med kort införts på hela myndigheten; även fartyg, stationer och ledningscentraler.

Utifrån Kustbevakningens informationssäkerhetspolicy samt föreskrift och allmänna råd om informationssäkerhet har säkerhetshöjande åtgärder inom prioriterade system och i enlighet med styrande regelverk fortsatt under året. För äldre befintliga it-system finns fortfarande brister i viss utsträckning, men myndigheten har fått säkrare miljö inom den tekniska informationssäkerheten. Utbildning och information till användare är ett pågående arbete.

Signalskydd

Kustbevakningen tillhör en av de myndigheter som enligt regeringen ska ha säkra kryptografiska funktioner för utbyte av information som rör rikets säkerhet, det vill säga hemlig information. Systemen får även användas för att kommunicera annan skyddsvärd information som inte når upp till kriterierna för rikets säkerhet.

Signalskyddsverksamheten innefattar användning av kryptografiska åtgärder som syftar till att förhindra obehörig insyn i och påverkan av myndighetens kommunikationer. Under 2016 har behovsanalys genomförts och ett kompletterande system har testats under hösten.

11.2 Fartyg, flyg och övrig materielförsörjning

Kustbevakningens förmåga säkerställs, liksom beskrevs i kapitel 4, genom att myndigheten har rätt resurser. Rätt resurser innebär tillgängliga enheter (flyg, fartyg och båtar) med rätt bemanning, kompetens och utrustning.

Kustbevakningen har flera större investeringsprojekt framför sig och har samtidigt en så kallad teknikskuld att ta hand om. Teknikskulden härstammar från de stora projekt som tidigare bedrevs i myndigheten avseende anskaffning av flygplan, kombinationsfartyg och övervakningsfartyg. Det har varit resurskrävande och tagit lång tid att få dessa enheter tekniskt och operativt klara vilket inneburit att förvaltningsarbetet har fått stå tillbaka. Det har i sin tur medfört att bland annat dokumentation, ritningar samt etablerade förvaltningsorganisationer har släpat efter vilket nu håller på att omhändertas.

Under 2016 genomfördes ett flertal tekniska anskaffnings- och utvecklingsprojekt inom områdena flyg, fartyg, fartygsmateriel, miljömateriel, beklädnad och skyddsutrustning. Underhållssystemet Amos har uppdaterats under året och det pågår ett långsiktigt arbete med att skapa struktur och rutiner som är anpassade till Kustbevakningens verksamhet. Ett steg är att upphandla ramavtal för avhjälpande underhåll inom flera områden vilket sker successivt och under året slutfördes en stor upphandling av fartygsunderhåll.

11.2.1 Fartyg och fartygsmateriel

Fartygens tekniska status är generellt god men det finns områden som behöver förbättras. Främst är de akuta förbättringsbehoven kopplade till de äldre miljöskyddsfartygen och ribbåtarna till KBV 001-serien och KBV 031-serien.

Trenden är att underhållskostnader ökar, för framförallt äldre fartyg samt materiel. Detta beror dels på förslitning, dels på den ”end of life”-problematik som uppstår på äldre materiel. Nyare system i form av datorbaserad kringutrustning, exempelvis styr- och övervakningsutrustning, genererar högre kostnader då dessa kräver uppgraderingar samt utbyte med tätare intervall. Ett exempel på detta är övervaknings- och kontrollsystemet på KBV 201 och 202 som behövde bytas ut då det inte längre gick att få tag på reservdelar. Under året genomfördes systembytet på båda fartygen.

Förvaltningsorganisation är under framtagande på flertalet av myndighetens fartygsserier. Det är ett första steg i att omhänderta teknikskulden och skapa serielikhet inom materielsystemen och för att därigenom säkerställa en robust förvaltning av fartygen och dess materiel under det vidmakthållande skedet av deras livscykel. För att skapa förutsättningar för en god förvaltning och uppföljning av materielen krävs det ett adekvat systemstöd. Då det befintliga underhållssystemet är i behov av uppgradering har det under 2016 genomförts en förstudie för ett nytt underhållssystem; hur ett sådant skulle kunna designas samt appliceras inom myndigheten.

Efter en allvarlig incident med en av ribbåtarna utfärdades nyttjandeförbud på samtliga båtar av samma modell. Det har varit många problem med enheterna, bland annat spruckna skrov, buller, vibrationer och dålig arbetsmiljö. Enheterna har även bristfällig navigationsutrustning, otillförlitliga manöversystem och har varit svåra att underhålla. Nu har myndigheten upphandlat nio nya ribbåtar för att ersätta samtliga båtar som tillhör KBV 031-serien, KBV 181 och KBV 001-serien. Under tiden upphandling och produktion av nya ribbåtar pågår kommer befintliga båtar att underhållas och förbättras för att kunna nyttjas till dess att nya levereras. Dessa plattformar är viktiga eftersom de på KBV 031-serien utgör en del av ”man överbord”-beredskapen. De är även viktiga plattformar för såväl övervakning som kontroll verksamhet.

Med cirka 115 båtar och vattenskotrar i drift är det ett ständigt pågående arbete att successivt förnya och ersätta dem. Under 2015 påbörjades arbetet med att ta fram målsättningar för ersättningsbåtar och det påbörjades även en förstudie för att förbereda upphandlingsunderlag för ramavtal. Under 2016 har ett antal båtar och ett flertal vattenskotrar levererats till myndigheten.

Det har tidigare år genomförts en långsiktig inventering av materielutbyten som sträcker sig över de närmaste 20 åren, 2016-2036. Utgångspunkten är Kustbevakningens uppdrag, rapporten ”Bemanning och plattformar i balans”, den operativa strategin och materielen nuvarande tekniska status och operativa förmåga. I inventeringen identifierades behov av flera kostnads-

krävande investeringar, däribland moderniseringar och utbyten av miljöskyddsfartyg. Redan föregående år genomfördes en förstudie avseende kombinationsfartyget KBV 181:s behov av modernisering och möjligheter till anpassningar för ökad oljeupptagningskapacitet. Under 2016 har det genomförts en förstudie inför modernisering av de 20 år gamla övervakningsfartygen i KBV 301-serien samt en förstudie avseende livstidsförlängning för KBV 010-051. Framtida investeringsbehov tas närmare upp i budgetunderlaget.

11.2.2 Flyg

Kustbevakningsflyget följer regelbundet utvecklingen av regelverk som utgår från Europeiska Luftfartsmyndigheten (EASA). Under året har det förberetts för implementering av ett nytt regelverk som ersätter nuvarande nationella regelverk, LFS 2007:47, vilket har krävt betydande personalresurser. Därefter ska även myndighetens styrande dokument och interna processer anpassas.

Under 2016 har ett av myndighetens tre flygplan uppdaterats avseende datorer, skärmar och mjukvara. Återstående två flygplan kommer att uppdateras under 2017.

11.2.3 Miljöskydds- och dykerimateriel

Kustbevakningens moderna materiel fungerar bra och det finns konkreta planer på ersättningsanskaffningar eller modifiering av äldre utrustning. Ramavtal för länsor finns och utbyte av äldre länsor har inletts under året.

Överenskommelsen om att Kustbevakningen ansvarar för underhåll och lagerhållning av MSB:s statliga oljeskyddsreserver är etablerad och fungerar mycket bra. Kustbevakningen har under året arbetat vidare för enklare, säkrare och effektivare uthämtning av materiel från förråd och depåer. Det pågående arbetet omfattar flera områden, kopplade mot beredskapsmål. En förstudie avseende containerbaserat oljeskadeskydd har genomförts och under 2017 ska en prototyp tas fram för provning och utvärdering. I obemannade förråd (Oskarshamn, Djurö) är det svårt att ha underhållet i fas, men med små avvikelser.

Under året har det genomförts ett antal materielprojekt inom miljöskyddsområdet. Inom dykeriområdet arbetas det framförallt med utveckling av nytt hjälmdyksystem och en förstudie inför upphandling av nya kemdräkter. Detta är en del av de aktiviteter som ingår i myndighetens nya dykerifunktion.

11.3 Sjö- och flygsäkerhet samt övrigt verksamhetsskydd

Kustbevakningen ska vara, och är, en säker myndighet med högt kvalitets- och miljömedvetande hos alla medarbetare. Därför integreras säkerheten i den dagliga verksamheten för att få en hög säkerhetsnivå speciellt anpassad till kustbevakningsverksamhet. För att på ett systematiskt sätt samla och strukturera alla typer av olyckor, tillbud, tekniska fel och haverier med påverkan på arbetsmiljö, miljö, sjö- och dyksäkerhet användes ett internt incidentrapporteringssystem. I systemet ingår också anmälningar om händelser inom informations-, organisations-, person- och fysisk säkerhet.

Sjösäkerhet

För sjösäkerhet följer Kustbevakningen befintliga internationella och nationella regelverk när de är tillämpliga för statsfartyg, eller lämpliga i övrigt. I de fall reglerna inte är tillämpliga för statsfartyg har Kustbevakningen upprättat och följer egna föreskrifter. Kustbevakningens egna

sjösäkerhetssystem (KSS) är ett ledningssystem för en säker och miljövänlig drift av myndighetens fartyg och baseras på den så kallade ISM-koden (Internationella säkerhetsorganisationskoden för säker drift av fartyg och för förhindrande av förorening). Det är ett verktyg för att identifiera, förebygga och minimera risker i verksamheten och bidra till att förhindra att människor, miljö eller egendom kommer till skada. En del av arbetet med att förebygga och minimera risker är att besättningarna kontinuerligt övas för att bättre kunna hantera nödsituationer vid framförallt brand ombord, fartygets övergivande samt man över bord.

Under 2016 genomfördes 13 interna sjösäkerhetsinspektioner fördelade på hela landet. Syftet med inspektionerna är att öka sjösäkerheten och kvalitetssäkra myndighetens säkerhetsarbete både på land och ombord på fartygen.

Under 2014 genomfördes en kartläggning av hur Kustbevakningens tillsyn över egna fartyg bedrivs. Arbetet resulterade i ett projekt i syfte att beskriva hur myndighetens tillsyn ska bedrivas i framtiden genom en modell för integrerade sjösäkerhetstillsyner och tekniska säkerhetsinspektioner. Projektet har förlängts för att kunna samrådas med Transportstyrelsen, anpassas efter deras nya föreskrifter och för att förtydliga rollfördelning och samarbetsformer mellan myndigheterna. Det bör kunna vara klart inför att Transportstyrelsens nya nationella föreskrifter träder ikraft, för närvarande planerat till våren 2018.

Arbetet med att studera och identifiera arbetsmiljörisker i snabbgående båtar genomförs i två projekt som pågår under 2015 till och med 2017. Under hösten 2016 har planeringen för den enkätstudie som ska genomföras tillsammans med KTH 2017 slutförts.

Flygsäkerhet

Kustbevakningsflyget arbetar ständigt med utveckling av flygsäkerheten. Gällande och kommande regelverk kräver en beskriven process och en utpekad funktion (Safety Manager) för arbetet med flygsäkerheten. En omarbetning från nu gällande till kommande regelverk har påbörjats i myndigheten under 2016 och ska vara implementerat i april 2017.

Övrigt verksamhetsskydd

Säkerhetshöjande åtgärder avseende fysiskt skydd mot yttre hot har fortsatt under året utifrån genomförda säkerhetsanalyser. Skyddet avseende kuststationer, utrustning och fartyg höjs successivt genom utbildning och säkerhetsrutiner i kombination med elektroniska och mekaniska säkerhetsfunktioner.

11.4 Internt miljöledningsarbete

Kustbevakningen främjar en god och hållbar miljö genom arbetet med miljöövervakning och miljöräddning. För myndigheten är det därför viktigt att också i den egna verksamheten minimera miljöpåverkan.

Myndighetens egna miljömål är integrerade i den löpande verksamhetsplaneringen och inkluderar energiförbrukning i fastighet, fartygens energi- och bränsleförbrukning, koldioxidutsläpp från tjänsteresor samt miljökrav vid upphandling och efterföljande kvalitetssäkring.

Under året har Kustbevakningen fortsatt arbeta efter myndighetens upprättade miljömål genom byte till miljövänligare motorer, rörelsecensorer till belysning och minskad inomhus-temperatur i lokaler samt i fartygen. Myndigheten har ökat antalet samtidiga linjer till sina videokonferensanläggningar och under året har antalet tågresor ökat. Under 2016 har miljö-

krav ställts vid 77 procent av de upphandlingar som genomförts under året vilket är en minskning jämfört med föregående år. Miljökraven ska på sikt ge effekter i form av bättre produkter och tjänster som genererar minskad miljöpåverkan.

Under 2017 kommer myndigheten fortsätta jobba i enlighet med upprättade målsättningar som löper under målperioden 2015-2017.

11.5 Lokalförsörjning

Utifrån utredningen om Bemanning och plattformar i balans (BPiB) har arbetet fortsatt under året med att anpassa, bygga nytt eller avveckla myndighetens lokaler och kajer. Flera projekt pågår men Kustbevakningen ser också behov av att genomföra ytterligare lokalprojekt kommande år. I samband med myndighetens omorganisation förändrades hanteringen av lokalförsörjningen som nu sker nationellt och enhetligt för hela myndigheten. Följande aktiviteter har genomförts under året:

Landshövding Per Bill inviger stationen i Gävle med stationschef Tony Holmberg och Kenneth Neijnes, biträdande chef på operativa avdelningen.

I Gävle har en ny kuststation och kajplats färdigställts och kuststationen invigdes i slutet av året.

Under 2016 har arbete med att färdigställa den nya kuststationen i Malmö fortsatt. Kuststationen ska framöver inrymma bemanning från kuststationen i Simrishamn samt kuststationerna i Helsingborg och Höllviken.

Ersättning för lokaler i Furusund och Vaxholm utreds, där inriktningen även fortsatt är att hitta ett resurseffektivt alternativ i Kapellskär.

I Karlskrona pågår arbete med att åtgärda tilltänkt kajplats för KBV 003, som är planerad inom örlogshamn Karlskrona.

I Göteborg pågår arbetet med att ta fram hållbar och långsiktig lösning för KBV 001. Under hösten har även arbete initierats för att etablera en ny kuststation i Strömstad. Arbetet kommer att fortsätta under 2017.

Under året har det också inletts projekt som syftar till att anpassa befintliga lokaler i form av mötesrum, kontor med mera utifrån den nya organisationen.

12. Resultatindikatorer och ekonomiska nyckeltal

12.1 Effektivitet och resultatindikatorer

Kustbevakningen använder resultatindikatorer och nyckeltal för att redovisa och analysera om myndighetens verksamhet bedrivs effektivt och med god hushållning. Myndigheten redovisar två nyckeltal som syftar till att visa utvecklingen av resursåtgång över tiden. Den redovisade utvecklingen ska ligga till grund för analyser om hur effektivt myndighetens verksamhet bedrivits. Nyckeltalen är tänkta att följa utvecklingen under en längre tid.

Resultatindikator 1

Andel personal i operativ kustbevakningsverksamhet (%).

Resultatindikatorn visar hur stor andel av myndighetens medarbetare som arbetar med att producera kustbevakningsverksamhet. Syftet är att indikera eventuella förskjutningar mellan kärnverksamhet och stödverksamhet.

Tabellen nedan visar fördelningen mellan produktion och övergripande ledning och stödverksamhet. Respektive medarbetares huvuduppgift har använts som grund för fördelningen. Aspiranter under grundutbildning ingår inte som en del i resultatindikatorn.

Produktion av kustbevakningsverksamhet	Övergripande ledning och stödverksamhet
Metodutvecklingsavdelningen	Verksledning
Operativa avdelningen exklusive stödenheten	Verksledningsstaben
	Materiel- och lokalförsörjningsavdelningen
	IT-avdelningen
	Personal- och ekonomiavdelningen
	Stödenheten (operativa avdelningen)

Det är viktigt att det råder rätt balans mellan produktion av operativ verksamhet och ledning och stödverksamhet. En ökning av andelen medarbetare inom operativ kustbevakningsverksamhet ger bra förutsättningar för myndighetens förmåga att upprätthålla beredskap och därmed även möjlighet att utföra tillsyn-, kontroll- och övervakningsverksamhet. En ökning skulle därmed innebära att det kan utföras mer verksamhet vilket bör leda till bättre måluppfyllelse. Det är ett tydligt mål att prioritera den sjögående och flygande verksamheten och säkra bemanningen av linjepersonal vid kuststationerna.

Den operativa kustbevakningsverksamheten är dock beroende av en effektiv stödverksamhet (personal, utbildning, ekonomi, underhåll, anskaffning). Om andelen stödverksamhet blir för liten riskerar både effektivitet och kvalitet att försämrats vilket får en negativ effekt på den operativa kustbevakningsverksamheten. Det måste därför råda balans mellan produktion av operativ verksamhet och stödverksamhet.

Myndigheten bedömer att resultatindikatorn bör ligga i intervallet 80-85 procent och där 85 procent är det långsiktiga målet. Om indikatorn understiger 80 procent bör detta vara en tydlig signal att genomföra rationaliseringar inom stödverksamheten.

Tabell 25: Andelen personal i produktion av operativ kustbevakningsverksamhet (%)

2016	2015	2014
79,9 %	80,8 %	81,5 %

Årets siffror utgår från den nya organisation som trädde ikraft 2016. Tidigare års siffror har inte räknats om då organisationsförändringen i sig inte har påverkat antal personer inom operativ kustbevakningsverksamhet respektive stödverksamhet. Underlag hämtas från myndighetens personaladministrativa system och är jämförbara över åren.

Resultatindikatorn visar att andelen personal i produktion av kustbevakningsverksamhet minskade något under 2016. I likhet med föregående år ökade dock det totala antalet anställda, ökningen inom ledning- och stöd var något högre. Indikatorn hamnar precis under det uppsatta intervallet 80-85 procent.

Det bör noteras att de aspiranter som rekryterats inte ingår i resultatindikatorn. De aspiranter som påbörjade utbildningen hösten 2015 kommer att vara klara under 2017, vilket innebär att indikatorn då bör förbättras. Under 2016 påbörjades utbildning av dubbla klasser med aspiranter och när dessa är färdigutbildade kommer andelen personal i kustbevakningsverksamhet att öka ytterligare.

Resultatindikator 2

Overheadkostnad per årsarbetskraft (tkr).

Resultatindikatorn visar Kustbevakningens overheadkostnad per årsarbetskraft, inklusive aspiranter under grundutbildning. Overheadkostnaderna definieras enligt Ekonomistyrningsverkets modell som övergripande styrning och ledning, central ekonomihantering, centralt personalstöd, information, registratur och arkivering, kontorsservice, reception och telekommunikation, allmänt juridiskt stöd, it samt lokalkostnader.

Enligt Ekonomistyrningsverkets undersökning (ESV 2005:3) var gemensamma overheadkostnader i medeltal 250 tkr per årsarbetskraft, vilket omräknat till 2016 års prisläge är det i medeltal 344 tkr per årsarbetskraft. För Kustbevakningens del bör overheadkostnaderna vara betydligt lägre. Eftersom verksamheten i stor utsträckning bedrivs till sjöss eller i hamnar har myndigheten förhållandevis låga lokalkostnader och overheadkostnader bör därför ligga lägre. Kustbevakningen har bedömt att myndighetens overheadkostnad bör vara i intervallet 177 – 192 tkr per årsarbetskraft.

Resultatindikatorn syftar till att indikera eventuella förskjutningar mellan kärnverksamhet och stödverksamhet. Kustbevakningen strävar efter att maximera resurserna till kärnverksamheten och nyckeltalet ger omgående signaler på om en förskjutning av resurser från kärnverksamhet till stödverksamhet skulle uppstå. Målsättningen är att overheadkostnaden inte ska öka och resultatindikatorn visar om åtgärderna leder i önskad riktning.

Tabell 26: Overheadkostnad per årsarbetskraft (tkr)

2016	2015	2014
204 tkr/åak	200 tkr/åak	190 tkr/åak

Overheadkostnaden är omräknad till 2016 års prisläge vilket gör uppgifterna jämförbara över åren.

För 2016 är overheadkostnaden 204 tkr per årsarbetskraft och är därmed inte inom det uppsatta intervallet 177-192 tkr. En förstärkning av bemanning inom HR och ekonomi har gjorts

under året till följd av myndighetens fortsatta deltagande i Frontexinsatser och genomförandet av myndighetens omorganisation. Anslutningen av lönefunktionen till Statens servicecenter har också inneburit en högre kostnad för lönehanteringen. Dels i form av engångskostnader för projektledning, dels på grund av den löpande kostnaden till Statens servicecenter. Både antalet årsarbetskrafter och den totala overheadkostnaden har ökat under året jämfört med föregående år.

12.2 Kostnader per prestation

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kapitlet 1 § ska myndigheten redovisa hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader.

Tabell 27: Kostnader per prestation 2014-2016 (tkr)

Kostnader per prestation	2016	2015	2014
Räddningstjänst			
Olje-, kemskydds- och förebyggande operationer	20 514	16 730	12 324
Sjöövervakning			
Gränskontroll ¹	0	3	4
OB och tullkontroll	5	11	10
Fiskerikontroll	10	13	8
Miljöövervakning	78	81	81
Sjötrafikövervakning och sjösäkerhetstillsyn, inkl. ratt- och sjöfylleri	4	4	5

Anmärkning: För att få fram kostnaden per prestation i räddningstjänst görs enligt följande: kostnad för räddningstjänst divideras med totalt antal insatser i räddningstjänst. För att få fram kostnaden per prestation i sjöövervakning görs enligt följande: timmar för insatsen divideras med totala timmar (procentsats erhålls) och multipliceras med kostnader för sjöövervakning och divideras med antalet insatser för aktuell prestation. Kostnaden för sjöövervakning har även fördelats på övrig sjöövervakning. Övrig sjöövervakning redovisas inte då den inte bedöms ingå i "viktiga prestationer" som förordningen avser.

Antalet operationer inom räddningstjänst minskade under 2016, jämfört med föregående år, vilket ger en högre kostnad per prestation då myndighetens kostnad för att upprätthålla beredskapen är i stort sett oförändrad oberoende av antalet operationer.

¹Det stora antalet gränskontroller 2016 har gjort att kostnaden per prestation minskat till ca 300 kr per prestation, vilket avrundat till tkr blir 0.

12.3 Kostnader och intäkter per verksamhet

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kapitlet 1-2 § ska myndigheten fördela verksamhetens totala intäkter och kostnader i årsredovisningen. Intäkterna ska specificeras på intäkter av anslag respektive övriga intäkter. Kustbevakningen ska redovisa kostnad per verksamhet enligt den indelning som använts i resultatredovisningen.

Avskrivningskostnaden bildar en fördelningsnyckel i två kategorier: räddningstjänst och sjöövervakning. Vissa intäkter och kostnader har fördelats utan fördelningsnyckel. Uppdragsverksamhetens kostnader och intäkter baseras på värden från årsredovisningen och ingen fördelning görs.

Det är avskrivningar för flygplan och större fartyg som är fördelningsnyckel. Huvudsyftet med fartyget/flygplanet, räddningstjänst eller sjöövervakning, avgör vilken kategori som det

ska tillhöra. I vissa fall där inget huvudsyfte kan urskiljas fördelas avskrivningskostnaden mellan områdena med en schablon.

Som framgår av tabellen kostnader per verksamhet, är relationen år 2016 mellan sjöövervakning-räddningstjänst 40 respektive 60 procent baserad på avskrivningskostnader för gjorda investeringar i anläggningsregistret. Oavsett antal miljöskyddsoperationer som Kustbevakningen blir engagerade i kostar räddningstjänstberedskapen inklusive krishanteringsförmågan cirka 697 mnkr. Prestationskostnaden inom sjöövervakning uppgick enligt fördelningsmodellen till totalt cirka 471 mnkr under 2016.

Tabell 27: Kostnad per verksamhet 2014-2016 (tkr)

Kostnader per verksamhet	2016	2015	2014
Sjöövervakning	471 102	462 459	428 310
Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	697 487	669 201	677 816
Uppdragsverksamhet	4 761	7 592	7 255
Summa	1 173 350	1 139 252	1 113 380

Tabell 28: Intäkter per verksamhet 2014-2016 (tkr)

Verksamhet/intäkter av anslag	2016	2015	2014
Sjöövervakning	-433 747	-416 998	-410 175
Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	-677 433	-637 510	-641 989
Summa	- 1 111 180	- 1 054 508	- 1 052 165
Verksamhet/övriga intäkter	2016	2015	2014
Sjöövervakning	-33 947	-42 214	-14 804
Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	-14 733	-26 726	-30 613
Uppdragsverksamhet	-4 775	-7 694	-7 267
Summa	-53 455	-76 634	-52 684

Anmärkning: Övriga intäkter omfattar huvudsakligen realisationsvinster och bidrag från andra myndigheter. Vissa intäkter har fördelats utan fördelningsnyckel, intäkterna framgår av not om intäkter av avgifter och andra ersättningar i den finansiella redovisningen.

12.4 Uppdragsverksamhet

Det ekonomiska målet för uppdragsverksamheten är full kostnadstäckning. Tabellen nedan visar intäkter och kostnader för uppdragsverksamheten. Resultatet för uppdragsverksamheten har förbättrats under 2016 jämfört med tidigare år, men det ackumulerade resultatet är minus 14 tkr på grund av underskott från tidigare år.

2015 genomförde Kustbevakningen isbrytningsverksamhet på prov åt Sjöfartsverket. Någon ytterligare isbrytningsverksamhet har dock inte skett 2016.

Tabell 29: Resultat av uppdragsverksamhet 2014-2016 (tkr)

(tkr)	2016	2015	2014
Ingående balans och ackumulerat resultat	-28	-130	-142
Intäkter av uppdragsverksamhet			
- Transportuppdrag Umeå Marina Forskningscentrum	3 269	2 803	2 852
- Transportuppdrag övriga	284	163	125
- Dykeriuppdrag	107	0	0
- Uppdrag för sjöfartsskydd Transportstyrelsen	1 000	1 000	1 011
- Övrig uppdragsverksamhet	115	112	131
- Konsultstöd till uppdrag SLU ² och SMHI ¹	0	67	3 148
- Uppdrag för isbrytning Sjöfartsverket	0	3 549	0
Summa intäkter	4 775	7 694	7 267
Kostnader av uppdragsverksamhet			
- Transportuppdrag Umeå Marina Forskningscentrum	3 255	2 737	2 840
- Transportuppdrag övriga	284	163	125
- Dykeriuppdrag	107	0	0
- Uppdrag för sjöfartsskydd Transportstyrelsen	1 000	1 000	1 011
- Övrig uppdragsverksamhet	115	112	131
- Konsultstöd till uppdrag SLU ² och SMHI ¹	0	53	3 148
- Uppdrag för isbrytning Sjöfartsverket	0	3 527	0
Summa kostnader	4 761	7 592	7 255
Resultat för uppdragsverksamhet	14	102	12
Utgående balans och ackumulerat resultat	-14	-28	-130

¹ Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut² Sveriges lantbruksuniversitet

13. Finansiell redovisning

13.1 Sammanställning av väsentliga uppgifter

(tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad ¹	2 599 200	2 699 200	2 900 000	3 000 000	2 990 000
Utnyttjad vid årets slut	2 374 529	2 510 529	2 669 529	2 806 529	2 808 529
Räntekontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto hos Riksgäldskontoret					
Räntekostnader	1 961	1 040	0	0	0
Ränteintäkter	0	0	1 757	4 084	3 803
Intäkter av avgifter och andra ersättningar (disponeras av myndigheten)					
Beviljat i regleringsbrev ²	---	6 000	6 000	6 000	6 000
Enligt resultaträkning	10 082	21 858	25 534	33 848	24 678
Övriga avgiftsintäkter (disponeras inte av myndigheten)					
Beviljat i regleringsbrev ²	---	4 000	2 000	2 000	2 000
Enligt resultaträkning ³	2 004	192	-5 822	-5 969	32 518
Anslagskredit					
Beviljad	32 960	31 206	31 399	30 200	29 984
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Summa anslagssparande	231 982	246 470	263 406	214 823	291 654
Därav intecknat för framtida kostnader ⁴	231 982	246 470	263 406	214 823	291 654
Antal årsarbetskrafter (st)	728	708	729	743	750
Medelantal anställda (st)	781	754	774	787	781
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 293	1 277	1 165	1 188	1 168
Årets kapitalförändring	-8 715	-8 110	-8 532	-8 863	-9 085
Balanserad kapitalförändring	23	494	1 487	3 303	5 461

¹ I regleringsbrevet för Kustbevakningen 2016 (Ju2015/00047/SSK, Ju2015/09343/SSK, Ju2015/09922/SSK) var låneramen beslutad till 2 600 000 tkr. Genom beslut om ändring av regleringsbrev (Ju2016/00401/SSK) för budgetåret 2016 förändrades låneramen till 2 599 200 tkr.

² År 2016 finns det ingen styrning mot belopp i Kustbevakningens regleringsbrev.

³ Övriga avgiftsinkomster redovisas mot inkomstitel 2713 Vattenföreningssavgifter m.m.

⁴ Hela det utgående anslagssparandet är intecknat för framtida kostnader. Anslagssparandet kommer att användas för att täcka underskotten under 2017-2019.

13.2 Resultaträkning

(tkr)	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		1 111 180	1 054 508
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	10 082	21 858
Intäkter av bidrag	2	38 463	49 379
Finansiella intäkter	3	4 910	5 397
Summa verksamhetens intäkter		1 164 635	1 131 142
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-602 619	-565 914
Kostnader för lokaler		-47 235	-49 808
Övriga driftkostnader	5	-291 477	-288 120
Finansiella kostnader	6	-16 233	-20 583
Avskrivningar och nedskrivningar		-215 786	-214 827
Summa verksamhetens kostnader		-1 173 350	-1 139 252
Verksamhetsutfall		-8 715	-8 110
Uppbördsverksamhet	7		
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		2 004	192
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-2 004	-192
Saldo uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		17	180
Lämnade bidrag		-17	-180
Saldo Transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	8	-8 715	-8 110

13.3 Balansräkning

Tillgångar

(tkr)	Not	2016-12-31	2015-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	9	46 456	42 448
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		557	673
Summa immateriella anläggningstillgångar		47 013	43 121
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	7 792	8 307
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	2 499 714	2 653 102
Pågående nyanläggningar	12	46 138	15 240
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	13	1 021	4 955
Summa materiella anläggningstillgångar		2 554 665	2 681 604
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		15 278	11 918
Förskott till leverantörer		0	56
Summa varulager m.m.		15 278	11 974
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		145	206
Fordringar hos andra myndigheter	14	22 477	18 713
Övriga kortfristiga fordringar	15	1 229	198
Summa kortfristiga fordringar		23 851	19 117
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	16	17 453	16 622
Upplupna bidragsintäkter	17	15 650	25 801
Övriga upplupna intäkter	18	696	495
Summa periodavgränsningsposter		33 799	42 918
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	19	-213 654	-227 528
Summa avräkning med statsverket		-213 654	-227 528
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	20	382 660	393 543
Kassa och bank		0	0
Summa kassa och bank		382 660	393 543
Summa tillgångar		2 843 612	2 964 749

Kapital och skulder

(tkr)	Not	2016-12-31	2015-12-31
Myndighetskaptal			
Statskapital	21	106 139	114 026
Balanserad kapitalförändring	22	23	494
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-8 715	-8 110
Summa myndighetskaptal	23	97 447	106 410
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	24	2 175	2 328
Övriga avsättningar	25	10 823	10 800
Summa avsättningar		12 998	13 128
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	26	2 374 529	2 510 529
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	27	29 706	25 104
Leverantörsskulder		53 965	49 047
Övriga kortfristiga skulder	28	18 405	16 468
Summa skulder m.m.		2 476 605	2 601 148
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	29	75 659	67 525
Oförbrukade bidrag	30	180 903	176 538
Summa periodavgränsningsposter		256 562	244 063
Summa kapital och skulder		2 843 612	2 964 749

13.4 Redovisning mot anslag

(tkr)					
Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
2:1 ap.1 Kustbevakningen	246 470	1 098 650	1 345 120	-1 113 138	231 982

Årets tilldelning för 2016 är 1 098 650 tkr enligt regleringsbrev för budgetåret 2016 Ju2015/00047/SSK, Ju2015/09343/SSK, Ju2015/09922/SSK daterat 2015-12-18 samt förändring daterad 2016-02-04, Ju2016/00401/SSK. Utgifterna för 2016 är 1 113 138 tkr. Detta innebär att anslagssparandet har minskat med 14 488 tkr.

Hela det utgående anslagssparandet är intecknat för framtida kostnader. Anslagssparandet kommer att användas för att täcka underskotten under 2017-2019.

Enligt villkor för anslag 2:1 i regleringsbrevet disponeras anslaget för sjöövervakning och räddningstjänst till sjöss. Anslaget finansierar även Kustbevakningens kostnader för att samordna de civila behoven av sjöövervakning och förmedla civil sjöinformation till berörda myndigheter.

Enligt villkor för anslag 2:1 i regleringsbrevet ska Kustbevakningen betala 8 236 500 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som abonnemangsavgift för det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel, vilket har gjorts utifrån erhållna fakturor.

13.5 Redovisning mot inkomsttitel

(tkr)

Inkomsttitel	Inkomster
2713 Vattenföroreningsavgifter m.m.	2 004

Se not för uppbördsverksamhet för specifikation av inkomsterna. Totalt har tjugo miljöskadeärenden avslutats under 2016. I fjorton av dessa ärenden saknades rättsliga förutsättningar för att begära ersättning för kostnaderna för Kustbevakningens räddningsinsatser. Ett ärende har preskriberats. Vid utgången av 2016 fanns åtta pågående ärenden där krav har riktats mot skadevållande.

13.6 Finansieringsanalys

(tkr)	Not	2016	2015
Drift			
Kostnader	31	-957 274	-923 230
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		1 111 180	1 054 508
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	32	7 781	10 374
Intäkter av bidrag		38 463	49 379
Övriga intäkter		4 910	5 397
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>		1 162 334	1 119 658
Ökning av lager		-3 303	-487
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar		5 340	-22 599
Ökning av kortfristiga skulder		28 280	4 854
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		235 377	178 196
Investeringar			
Investeringar i materiella tillgångar		-77 590	-58 311
Investeringar i immateriella tillgångar		-16 318	-19 130
<i>Summa investeringsutgifter</i>		-93 908	-77 441
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret			
- amorteringar		-136 000	-159 000
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statens budget			4 986
Minskning av statskapital med medel som tillförts statens budget		-248	
Försäljning av anläggningstillgångar		3 049	11 916
Bidragsmedel som erhållits för investeringar			
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>		-133 199	-142 098
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-4 323	11 233
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-231 430	-208 306
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		2 004	192
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-955	18 975
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>		1 049	19 167
<i>Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet</i>		-2 004	-192
KASSAFLÖDE FRÅN UPPBÖRDSVERKSAMHET		-955	18 975
Transfereringsverksamhet			
Lämnade bidrag		-17	-180
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>		-17	-180
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		17	180
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>		17	180
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		0	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		2 991	-11 135
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början		166 015	177 150
Minskning av kassa och bank			-8 606
Ökning av tillgodohavande RGK		-10 882	-13 681
Ökning av avräkning med statsverket		13 873	11 152
<i>Summa förändring av likvida medel</i>		2 991	-11 135
Likvida medel vid årets slut		169 006	166 015

13.7 Tilläggsupplysningar och noter

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Belopp redovisas i tkr om inget annat anges.

Undantag från det ekonomiadministrativa regelverket

Anläggningstillgångar som finansieras med bidrag från anslaget 2:4 Krisberedskap

Kustbevakningen omfattas av ett undantag i regleringsbrevet för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Med undantag från 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) får anläggningstillgångar som används i verksamheten finansieras med anslag 2:4 Krisberedskap. Detta undantag gäller även för de anläggningstillgångar som övriga myndigheter anskaffar och som finansieras med bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Redovisningsprinciper

Kostnader för interna kurser och konferenser

Under 2016 har redovisningen av kostnader för interna kurser och konferenser ändrats och återfinns nu under övriga driftskostnader enligt rekommendation från Ekonomistyrningsverket. Till och med 2015 har de redovisats under kostnader för personal.

Ersättning från anslag 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Enligt villkor för bidragsfinansierad verksamhet i Kustbevakningens regleringsbrev ska ersättning från anslaget 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m. utbetalas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap till Kustbevakningen i enlighet med villkor för anslag 2:3 i regleringsbrevet avseende Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. I regleringsbrevet för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap står följande: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska efter rekvisition från Kustbevakningen utbetala medel för kostnader för miljöräddningstjänst till sjöss. Medlen ska betalas ut till icke räntebärande konto hos Kustbevakningen.

EU-bidrag

Enligt 2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) får en anläggningstillgång som används i en myndighets verksamhet helt eller delvis finansieras med bidrag som mottagits från icke-statliga givare. I de allmänna råden framgår att bland annat bidrag från EU räknas som en icke-statlig givare. Med stöd av ovanstående har Kustbevakningen delfinansierat anskaffningen av samtliga fyra kombinationsfartyg av typ KBV 031 med erhållna EU-bidrag från DG Mare, kontrollbidrag från fiskefonden. Redovisningsprincipen skiljer sig därmed jämfört med tidigare anskaffningar av flygplan och fartyg eftersom ovanstående reglering inte gällde vid aktuella anskaffningstillfällen.

EU-bidragen för flygplanen och fartygen tillgodoförs efter huvudplattformens avskrivningstid trots att vissa komponenter har kortare avskrivningstid. Största delen av anläggningstillgångarnas bokförda värde skrivs av efter flygplanens och fartygens avskrivningstid.

Avskrivning av anläggningstillgångar

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen görs månadsvis. Följande avskrivningstider har tillämpats under 2016.

Utrustning	Avskrivningstid (år)
Verkstadsutrustning, miljöskyddsmateriel	5, 7, 10, 15
Kommunikationsutrustning, nätverksutrustning	5, 10
Sjukvårdsutrustning	5
Persondatorer/servrar	3/5
Programvaror, standard/övriga	3/5
Inventarier och möbler	10
Kontorsmaskiner	5
Fordon standard/special	8/10
Förmånsbilar	5
Högfartsbåtar/arbetsbåtar	10/15
Utrustning båtar	5, 10
Sjösläp	15
Skotrar	5
Fartyg, typ KBV 001, typ KBV 031	30
Fartyg, övriga	25
Utrustning/modifiering av fartyg	5, 10, 15
Svävare	15
Flygplan, nyanskaffning	20
Utrustning/modifiering av flygplan	10
Förbättringsåtgärder annans fastighet	6

Förändrad avskrivningstid

Under 2016 har avskrivningstiden för Sjöbasis Generation 1 förkortats, vilket har ökat avskrivningarna med 2 815 tkr under 2016. Anledningen till förändringen i avskrivningstid är att Sjöbasis Generation 1 ska utrangeras under 2017.

Utöver ovanstående har avskrivningstiden för 8 anläggningar med fel avskrivningstid korrigerats under 2016. Anläggningarna hade en avskrivningstid enligt en gammal avskrivningsplan. Totalt har 4 anläggningar ändrats från en avskrivningstid på 12 år till 10 år och 4 anläggningar har ändrats från 10 år till 5 år. Korrigeringarna gav ökade avskrivningskostnader på 837 tkr under 2016.

Värdering av anläggningstillgångar

Anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr redovisas som anläggningstillgångar.

Inventering av anläggningstillgångar

Under 2016 har följande större anläggningstillgångar inventerats – flygplanet KBV 501, det större kombinationsfartyget KBV 001, kombinationsfartygen KBV 031 och KBV 033 samt övervakningsfartygen KBV 313 och KBV 314. Utöver detta har ledningscentralen i Göteborg och Stockholm inventerats samt kuststationerna Djurö, Falkenberg, Furusund, Gävle, Göteborg, Helsingborg, Hudiksvall, Härnösand, Karlskrona, Luleå och Lysekil. Samtliga fartyg har inventerats till antal. it-utrustning har inventerats samt miljöskyddsmateriel i miljöskydds-förråd. Det tekniska förrådet i Oskarshamn har inventerats.

Skillnad utgående låneskuld och bokfört värde på anläggningstillgångar

Den utgående låneskulden var 2 374 529 tkr per 2016-12-31 och det bokförda värdet för materiella och immateriella anläggningstillgångar var vid samma tidpunkt 2 601 678 tkr vilket ger en skillnad på 227 149 tkr. Skillnaden förklaras av investeringsutgifter under årets sista månad och pågående projekt som ännu inte lånats upp men som redovisas under pågående nyanläggningar. Skillnaden förklaras även av invärderade anläggningstillgångar och bidragsfinansierade anläggningstillgångar som inte ska lånefinansieras samt de kostnader som myndigheten tidigare har haft för ränta på förskott och som enligt undantag från det ekonomiska regelverket inte behöver finansieras genom lån i Riksgäldskontoret.

Finansiell leasing

Kustbevakningen har vid utgången av 2016 inte några avtal om finansiell leasing.

Värdering av varulager

Varulagret har värderats enligt återanskaffningsvärde. Bränsle i flygplanen, kombinationsfartygen och kuststationernas farmartankar samt oljor, skum och urea på kombinationsfartygen och KBV312-serien har inventerats per 2016-12-31. Miljöskyddsförråden, beklädnadsförrådet och det tekniska förrådet i Oskarshamn har inventerats per 2016-12-31.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningsposter bokförs belopp överstigande 50 tkr och som avser anslagsbelastande poster.

Uppbokning av semesterlöneskuld

Uppbokning av semesterlöneskulden beräknas utifrån grundlön reducerad med eventuell delpension samt fasta och rörliga lönetillägg. Till och med 2015 beräknades uppbokningen utifrån grundlön reducerad med eventuell tjänstledighet samt fasta och rörliga lönetillägg.

Särskilda upplysningar

Försäljning av anläggningstillgångar

Under 2016 har myndigheten sålt anläggningstillgångar och erhållit försäljningsintäkter till ett värde av 3 049 tkr. Inga större fartyg har sålts under 2016 då den planerade utrangeringen av fartyg avslutades 2015. Realisationsvinsten vid försäljning av anläggningstillgångar uppgår till 2 301 tkr.

Frontex

Enligt regeringsbesluten Ju2015/3890/SSK och Ju2015/08183/SSK tilläts Kustbevakningen ställa sina resurser till förfogande för deltagande i Frontex insatser. Under 2016 deltog Kustbevakningen därför med ett flygplan under en kortare period. Deltagande har också skett med en ribbåt under årets första tre månader och därefter med två ribbåtar under resterande del av 2016. Detta har påverkat beloppet för intäkter av bidrag som framgår i not 2. Insatserna har också påverkat kostnaderna inom flera områden, bland annat personalkostnader, resor, bränsle, logi, och underhåll.

Omorganisation

Inom myndigheten genomfördes en omorganisation 2016. Det finns inga beslut som har föranlett någon ekonomisk avsättning under 2016.

Negativ räntenivå

Under 2016 har myndigheten påverkats av den så kallade ”minusräntan”. Detta har inneburit att medel som funnits på myndighetens räntekonto har genererat en kostnad och en del av de medel som myndigheten har lånat har genererat en intäkt. Dessa intäkter och kostnader har redovisats brutto vilket förklarar ränteintäkterna i not 3.

Isbrytning

Genom en överenskommelse med Sjöfartsverket skedde under 2015 en försöksverksamhet avseende isbrytning med Kustbevakningens fartyg KBV 002. 2016 genomfördes ingen sådan verksamhet vilket förklarar minskningen av intäkter för uppdragsverksamhet från Sjöfartsverket i not 1.

Noter till resultaträkning

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

(tkr)	2016	2015
Intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen		
- Uthyrning av lokaler	86	80
- Dykeriuppdrag, offentlig resurssamordning	71	96
- Offentlig inköpssamordning	152	351
- Offentlig inköpssamordning Strålsäkerhetsmyndigheten	0	833
- Övriga servicetjänster	0	66
- Samlokalisering och underhåll av oljeskyddsmtrl MSB ¹	828	601
Summa intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen	1 137	2 027
Intäkter av uppdragsverksamhet		
- Transportuppdrag Umeå Marina Forskningscentrum	3 269	2 803
- Transportuppdrag övriga	284	163
- Dykeriuppdrag	107	0
- Uppdrag för sjöfartsskydd åt Transportstyrelsen	1 000	1 000
- Övrig uppdragsverksamhet	115	112
- Konsultstöd till uppdrag SLU ² och SMHI ³	0	67
- Uppdrag för isbrytning Sjöfartsverket	0	3 549
Summa intäkter av uppdragsverksamhet	4 775	7 694
Intäkter av andra ersättningar		
- Intäkter för sålt materiel	122	12
- Intäkter andra ersättningar	0	29
- Realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar	2 301	11 484
- Vitesersättning försenade leveranser	1 603	112
- Försäkringsersättning Kammarkollegiet	144	500
Summa intäkter av andra ersättningar	4 170	12 137
SUMMA	10 082	21 858

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

² Sveriges lantbruksuniversitet

³ Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Not 2 Intäkter av bidrag

(tkr)	2016	2015
Försvarsmakten, Atalanta, avskrivningar	67	67
MSB ¹ , bidrag krisberedskap	3 148	6 746
MSB ¹ , ersättning vid miljöoperationer	184	801
Polismyndigheten, Gränsfonden	901	901
SIDA ² , deltagande i EUCAP NESTOR	453	1 536
EU, tillgodoförda bidrag fiskerikontroll, flygövervakning	6 142	6 370
Polismyndigheten, Frontex	24 404	31 170
EU, projekt EUCISE	0	222
Svenska institutet	415	0
EU, projekt DiveSMART Baltic	1 558	0
EU, projekt ChemSAR	52	0
Övriga intäkter av bidrag	1 139	1 566
SUMMA	38 463	49 379

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

² Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Not 3 Finansiella intäkter

(tkr)	2016	2015
Kursvinster	120	2106
Ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret	4 790	3 291
SUMMA	4 910	5 397

Not 4 Kostnader för personal

(tkr)	2016	2015
Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter och andra avgifter	-392 540	-370 588
Övriga kostnader för personal	-210 079	-195 326
<i>varav arvoden till Insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)</i>	<i>-115</i>	<i>-133</i>
SUMMA	-602 619	-565 914

Antalet aspiranter mer än fördubblades under 2016 jämfört med 2015, vilket förklarar en del av ökade kostnader för personal. Från och med 2016 redovisas kostnader för interna konferenser under övriga driftskostnader.

Not 5 Övriga driftkostnader

Övriga driftskostnader ökade med 3 357 tkr mellan 2015 och 2016.

Underhållskostnader ökade med 5 214 tkr mellan 2015 och 2016. Vid en översyn av flygplanens motorer under 2015 uppdagades ett behov av en större reparation. Ett av myndighetens flygplan har under 2016 genomgått detta underhåll som påverkar utfallet med ca 6 000 tkr.

Underhållet för fartygen samt kostnad för haverier har ökat mellan åren. KBV 001-serien har påbörjat motoröversyn på huvudmaskiner under 2016 som ökar kostnaden med ca 2 700 tkr.

En minskad kostnad med ca 1 700 tkr mellan åren uppstår då den riktade insatsen för flygplanens missionssystem avslutades under 2015.

Kostnaden för drivmedel minskade med 7 706 tkr under 2016 jämfört med 2015. Både kostnaden för flygbränsle och fartygsbränsle blev lägre. Bränslepriset minskade för myndigheten mellan åren även om sänkningen inte var så stor som mellan åren 2014-2015.

Resekostnader inklusive hotell ökade mellan 2015 och 2016 med totalt 4 973 tkr. Ett nytt konto öppnades efter Ekonomistyrningsverkets anvisning om bokföring av kostnader vid interna kurser och konferenser. Utfallet har tidigare belastat personalkostnader men påverkar från 2016 övriga driftskostnader och för året ökar kostnaden med 2 100 tkr. Under 2016 medverkar en till storleken mindre fartygsenhet i Frontexoperationer jämfört med 2015, enheten medverkade också under större delen av året. Det innebär färre besättningsmedlemmar men med tätare besättningsbyten samt under en längre tidsperiod vilket medför en större resekostnad för myndigheten. Myndigheten medverkade också i operation ALMA som är en förstärkt gränskontroll. För att kunna bemanna kontrollerna reste mer personal mellan stationer än tidigare.

Köp av diverse externa tjänster minskade med 2 040 tkr mellan föregående år och 2016. Största orsaken till skillnaden är den kostnad som fanns för polisens medverkan under operation Triton år 2015. Operation Poseidon som genomfördes under 2016 inkluderade inte några tjänster från polisen. Operationen år 2015 innebar även kostnader för skeppsmäklare, denna tjänst behövdes inte under operationen 2016.

Utbildningskostnader har för myndigheten ökat med 1 122 tkr mellan 2015 och 2016. Myndigheten mer än dubblade antalet aspiranter i utbildning på hösten 2016 mot hösten 2015 vilket ökade utbildningskostnaden. Även ett antal punktinsatser med relativt höga kostnader har gjorts under 2016 som befälsexamen, pilotutbildning i system 501, avancerad fartygsmanövrering och repetitionsutbildning räddningsdyk.

Övriga kostnader ökade mellan 2015 och 2016 med 2 096 tkr. Myndighetens kostnader för flygets landningsavgifter och tillstånd ökade. Kostnad för Rakel har ökat med drygt 400 tkr. Kostnadsökningar i tekniskt lager, kemikalier, omhändertagande spillolja och övriga besiktningar bidrar till resterande skillnad i kostnadsökning.

Kvarstående differenser mellan åren som inte är förklarade ovan beror på att differensen avser investeringar som bokas bort via aktiveringskonton.

Not 6 Finansiella kostnader

(tkr)	2016	2015
Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	-14 272	-19 580
Räntekostnader avseende räntekonto i Riksgäldskontoret	-1 961	-1 040
Kursförluster	-898	-790
Upplupna räntor på bundna lån	925	844
Övriga räntekostnader	-27	-17
SUMMA	-16 233	-20 583

Not 7 Uppbördsverksamhet

(tkr)	2016
Inkomsttitel 2713 Vattenföroreningsavgifter m.m.	
Lifgun (2013)	-71
Stena Vision (2014)	-89
Stena Nautica (2014)	-67
Fishing vessel Orka (2012)	-88
Fri Wave (2013)	-505
Valjeviken (2013)	-12
SCA Östad (2016)	-117
Nossan (2014)	-66
Sölvesborg (2015)	-18
Altair (2015)	-466
Idefjorden (2016)	-5
Danviksholmen (2014)	-11
Klädesholmen (2014)	-133
Discovery Bay (2014)	-139
Ramsö (2015)	-30
Spiken (2016)	-1
Andrey Osipov (2014)	-170
Guleskär (2014)	-16
SUMMA	-2 004

Not 8 Årets kapitalförändring

(tkr)	2016	2015
Årets avskrivningar anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-4 788	-4 788
Årets avskrivningar invärderade anläggningstillgångar	-732	-1 307
Årets avskrivningar MSB ¹ -finansierade anläggningstillgångar	-3 206	-2 117
Årets resultat uppdragsverksamhet	11	102
SUMMA	-8 715	-8 110

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Noter till balansräkning**Not 9 Balanserade utgifter för utveckling**

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	131 023	112 655
Årets anskaffningar	21 767	29 710
Aktivering, överfört till anläggningstillgång	-5 491	-11 342
UB ackumulerat anskaffningsvärde	147 299	131 023
IB ackumulerade avskrivningar	-88 575	-80 514
Årets avskrivningar	-12 268	-8 061
UB ackumulerade avskrivningar	-100 843	-88 575
Bokfört värde	46 456	42 448

Årets anskaffningar omfattar i huvudsak it-systemen Sjöbasis (9 904 tkr) och Kibs (8 418 tkr). En annan större investering är redundant kommunikation och serverfunktion (2 322 tkr)

Not 10 Förbättringsutgifter på annans fastighet

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	59 688	59 209
Årets anskaffningar	2 235	2 351
Aktivering, överfört till anläggningstillgång	-25	-1 179
Årets minskning p.g.a. försäljning, utrangering	-174	-693
UB ackumulerat anskaffningsvärde	61 724	59 688
IB ackumulerade avskrivningar	-51 381	-49 198
Årets avskrivningar	-2 725	-2 876
Justering avskrivningar p.g.a. avyttrade anläggningstillgångar	174	693
UB ackumulerade avskrivningar	-53 932	-51 381
Bokfört värde	7 792	8 307

Årets anskaffningar omfattar i huvudsak nyetablering Malmö (658 tkr) och Gävle (563 tkr). Inpasseringssystem (329 tkr), teknisk övervakning av kuststationer (201 tkr).

Not 11 Maskiner, inventarier, installationer, m.m.

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	4 505 500	4 527 023
Årets anskaffningar	48 415	50 915
Årets minskning p.g.a. försäljning, utrangering	-26 254	-72 438
UB ackumulerat anskaffningsvärde	4 527 661	4 505 500
IB ackumulerade avskrivningar	-1 852 398	-1 720 080
Årets avskrivningar	-200 635	-203 801
Justering avskrivningar avyttrade anläggningstillgångar	25 086	71 483
UB ackumulerade avskrivningar	-2 027 947	-1 852 398
Bokfört värde	2 499 714	2 653 102

Årets anskaffningar omfattar i huvudsak Fast Rescue Boats (9 854 tkr), övervakningssystem på KBV 201 (7 270 tkr), utombordsmotorer (4 897 tkr), anskaffning bilar (2 668 tkr), länsor till sjösläp (2 416 tkr).

Vid 2016 års utgång disponerar myndigheten följande plattformar.

(st)	2016-12-31	2015-12-31
Miljöskyddsfartyg	5	5
Övervakningsfartyg	15	15
Kombinationsfartyg	10	10
Svävare	4	4
Flygplan	3	3
Pråmar	1	1
Strandbekämpare	12	12
Båtar	107	98
Vattenskotrar	18	14
Snöskotrar	8	8
Sjösläp	27	27
Motorfordon	114	116
Släpfordon	81	81

Not 12 Pågående nyanläggningar

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	15 240	13 970
Årets anskaffningar	42 659	11 980
Aktivering, överfört till anläggningstillgång	-11 761	-10 710
UB ackumulerat anskaffningsvärde	46 138	15 240

Specifikation av UB pågående nyanläggningar

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Fartygsprojekt typ KBV 031	991	49
Fartygsprojekt typ KBV 312	1 735	1 789
Fartygsprojekt typ KBV001S	2 368	2 424
Fartygsprojekt typ KBV201-202	4 001	1 873
Fartygsprojekt typ KBV181	1 935	0
Fast Rescue Boats (FRB)	123	2 246
Datorbyte och strömförsörjning	20 753	2 806
Högfartsribb FB-D 34 och 39	9 828	0
Övriga pågående nyanläggningar	4 404	4 053
SUMMA	46 138	15 240

Not 13 Förskott avseende materiella anläggningstillgångar

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Förskott avseende RIB-båtar	0	4 955
Förskott avseende länsor	1 021	0
SUMMA	1 021	4 955

Det bokförda förskottet avser fakturor för länsor som ännu ej levererats eller betalats.

Not 14 Fordringar hos andra myndigheter

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Kundfordringar	2 175	2 195
Skattekonto	1 549	69
Mervärdesskattefordran	18 753	16 449
SUMMA	22 477	18 713

Fordran på skattekontot avser ett felaktigt inbetalt belopp avseende importmoms.

Not 15 Övriga kortfristiga fordringar

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift Stensö VG 108	82	82
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift Hans Boye	44	44
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift Lavinia	42	42
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift Fishing vessel Orka	88	0
Uppbördsfordran skadevållande Altair	466	0
Uppbördsfordran skadevållande Guleskär	16	0
Uppbördsfordran skadevållande Andrey Osipov	170	0
Uppbördsfordran skadevållande Spiken	1	0
Uppbördsfordran skadevållande Ramsö	30	0
Uppbördsfordran skadevållande Discovery Bay	139	0
Uppbördsfordran skadevållande Klädesholmen	133	0
Uppbördsfordran skadevållande Danviksholmen	11	0
Uppbördsfordran skadevållande Idefjorden	4	0
Personalens skatter, fordran Skatteverket	0	30
Fordringar hos anställda	3	0
SUMMA	1 229	198

Not 16 Förutbetalda kostnader

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Förutbetalda hyror	9 522	9 033
Övriga förutbetalda kostnader	7 931	7 589
SUMMA	17 453	16 622

Not 17 Upplupna bidragsintäkter

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Polismyndigheten, Frontex	13 989	25 620
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	51	43
EU	1 610	138
SUMMA	15 650	25 801

13 989 tkr avser upplupen ersättning från Polismyndigheten för operation Poseidon 2016.

Not 18 Övriga upplupna intäkter

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Kammarkollegiet, försäkringsersättning	174	162
Återbetalning av bensinskatt	327	333
Upplupna räntor på lån i Riksgäldskontoret	195	0
SUMMA	696	495

Not 19 Avräkning med statsverket

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-271	-19 246
- redovisat mot inkomsttitel	-2 004	-192
- uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	1 049	19 167
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	-1 226	-271
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-246 470	-235 406
- redovisat mot anslag	1 113 138	1 057 149
- anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 098 650	-1 068 213
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-231 982	-246 470
Fordran avs. semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	9 380	11 841
- redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-2 189	-2 461
Fordran avs. semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	7 191	9 380
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	9 833	4 132
- inbetalningar i icke räntebärande flöde	11 793	36 698
- utbetalningar i icke räntebärande flöde	-8 214	-11 830
- betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-1 049	-19 167
Saldo	12 363	9 833
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	12 363	9 833
Summa avräkning med Statsverket	-213 654	-227 528

Not 20 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Beviljad räntekontokredit	40 000	40 000
Behållning på räntekontot vid årets slut	382 660	393 543

Behållningen på räntekontot utgörs till huvuddelen av anslagssparandet och oförbrukade bidrag.

Not 21 Statskapital

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Ingående balans	114 026	116 580
Årets anskaffning av anläggningstillgångar	0	4 985
Sålda anläggningstillgångar	-248	0
Överföring från balanserad kapitalförändring:		
- avskrivningar avseende båtar	-733	-995
- avskrivningar avseende förskottsräntor m.m.	-4 789	-4 789
- avskrivning av MSB ¹ -finansierade AT	-2 117	-1 755
Utgående balans	106 139	114 026

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Not 22 Balanserad kapitalförändring

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Invärderade anläggningstillgångar ingående balans	624	1 629
Kapitalförändring enligt resultaträkningen föregående år	-573	-1 005
Delsumma invärderade anläggningstillgångar	51	624
Balanserad kapitalförändring ingående balans	-130	-142
Kapitalförändring enligt resultaträkningen föregående år	-7 639	-7 539
- avgår omföring till statskapital	7 639	7 539
Uppdragsverksamhet	102	12
Delsumma balanserad kapitalförändring	-28	-130
SUMMA	23	494

Not 23 Myndighetskapital

(tkr)	Statskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2015	114 026	624	-130	-8 110	106 410
A Ingående balans 2016	114 026	624	-130	-8 110	106 410
Föregående års kapitalförändring	-7 639	-573	102	8 110	0
Sålda anläggningstillgångar	-248				-248
Årets kapitalförändring				-8 715	-8 715
B Summa årets förändring	-7 887	-573	102	-605	-8 963
C Utgående balans 2016	106 139	51	-28	-8 715	97 447

-248 tkr på sålda anläggningstillgångar avser bokfört värde för anläggningstillgångar finansierade med MSB-medel eller som invärderats och som har uttrangerats.

Not 24 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Ingående avsättning	2 328	2 743
Årets pensionskostnad	936	1 568
Årets pensionsutbetalningar	-1 089	-1 983
Utgående avsättning	2 175	2 328

Not 25 Övriga avsättningar

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Ingående avsättning	10 800	9 712
Omstruktureringsåtgärder, löner	0	-680
Omstruktureringsåtgärder, hyra	-1 089	1 015
Övriga avsättningar, dieselutsläpp	0	-355
Övriga avsättningar, kompetensutveckling	1 112	1 108
Utgående avsättning	10 823	10 800

Det finns ingen utgående avsättning avseende hyror.

Reglering avseende avsättning för kompetensmedel har påbörjats, men osäkerhet råder om när den kommer att vara slutreglerad.

Not 26 Lån i Riksgäldskontoret

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Låneram i Riksgäldskontoret	2 599 200	2 699 200
Ingående låneskuld	2 510 529	2 669 529
Årets förändring		
- Nyupptagna lån	0	0
- Årets amorteringar	-136 000	-159 000
Utgående låneskuld	2 374 529	2 510 529

I regleringsbrevet för Kustbevakningen 2016 daterat 2015-12-18 (Ju2015/00047/SSK, Ju2015/09343/SSK, Ju2015/09922/SSK) var låneramen beslutad till 2 600 000 tkr. Genom beslut om ändring av regleringsbrev daterat 2016-02-04 (Ju2016/00401/SSK) för budgetåret 2016 förändrades låneramen till 2 599 200 tkr.

Not 27 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Leverantörsskulder till andra myndigheter	9 400	6 091
Utgående mervärdeskatt	8 336	7 442
Arbetsgivar- och sociala avgifter	11 965	11 567
Övrigt	5	4
SUMMA	29 706	25 104

Not 28 Övriga kortfristiga skulder

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Innehållen skatt för egen personal	9 950	9 874
Skuld till bank för decemberlön	7 051	6 266
Skuld Kåpan och Iåpen	1 314	294
Övrigt	90	34
SUMMA	18 405	16 468

Ökning av skuld Kåpan och Iåpen avser retroaktivt belopp för 2016 enligt det nya avtalet PA16.

Not 29 Upplupna kostnader

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Löneskuld och semesterlöner inklusive sociala avgifter	63 344	60 607
Fakturerings efter brytdagen	9 317	3 115
Revision av årsredovisningen	300	180
Upplupna räntor på bundna lån	2 698	3 623
SUMMA	75 659	67 525

Av löneskuld avser 1 339 tkr upplupna löner avseende fjärde kvartalet 2016.
Av fakturerings efter brytdagen avser 5 731 tkr reparation av en flygmotor.

Not 30 Oförbrukade bidrag

(tkr)	2016-12-31	2015-12-31
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, bidrag krisberedskap ¹	10 346	4 712
EU, bidrag flygplan KBV 501-503 (DG Mare)	7 663	8 324
EU, bidrag större kombinationsfartyg KBV 001-002 (DG Mare)	35 459	36 998
EU, bidrag kombinationsfartyg KBV 031-034 (DG Mare)	109 720	113 245
Försvarsmakten, bidrag avskrivningar anläggningstillgångar (Atalanta)	213	281
Polismyndigheten, bidrag Utsjö-RIB, nattkikare, Missionsystem (Gränsfonden)	4 559	5 460
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, bidrag EUCAP NESTOR	0	161
EU, bidrag KIBS ledningssystem (DG Mare)	6 815	6 815
EU, bidrag EUCISE	182	182
Svenska institutet	435	360
Havs- och vattenmyndigheten	875	0
EU, bidrag Balex Delta	4 636	0
SUMMA	180 903	176 538

¹ Innehåller bidrag för anläggningstillgångar på 10 260 tkr som flyttas till statskapital när anläggningstillgångarna aktiveras under 2017 samt 86 tkr som återbetalas i mars 2017.

Oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet förväntas att tas i anspråk enligt följande tidsintervaller.

Förbrukning av bidrag från annan statlig myndighet:	MSB ¹	Försvars- makten	Polis- myndigheten	Svenska institutet	Havs- och vatten- myndigheten
- inom tre månader	10 346	17	225	50	525
- mer än tre månader till ett år		50	668	150	350
- mer än ett år till tre		134	1 622	235	
- mer än tre år		12	2 044		
SUMMA	10 346	213	4 559	435	875

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Noter till finansieringsanalys**Not 31 Kostnader i finansieringsanalysen**

(tkr)	2016	2015
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	-1 173 350	-1 139 252
- avgår avskrivningar och nedskrivningar	215 786	214 827
- avgår årets förändringar av avsättningar	-130	672
- avgår realisationsförluster	420	523
SUMMA	-957 274	-923 230

Not 32 Intäkter av avgifter och andra ersättningar i finansieringsanalysen

(tkr)	2016	2015
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkning	10 082	21 858
- avgår realisationsvinster	-2 301	-11 484
SUMMA	7 781	10 374

14. Verksledning och insynsråd

14.1 Verksledning

Lena Jönsson, generaldirektör

Ordförande i Kustbevakningens insynsråd

Anders Kjaersgaard, överdirektör

14.2 Insynsråd

Regeringen ansvarar för att utse ledamöter till myndighetens insynsråd.

Insynsrådets medlemmars bisysslor

Lena Asplund

Riksdagsledamot Sveriges Riksdag

Ingemar Berglund

Vikarierande GD/Avdelningschef Havs- och vattenmyndigheten

Peter Jeppsson

Riksdagsledamot Sveriges Riksdag

Ledamot i Blekinge länsstyrelse insynsråd

Styrelseledamot i Sölvesborgs Stuveri och Hamn AB

Generaldirektör Helena Lindberg

Generaldirektör Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Ledamot Försvarshögskolan

Ledamot Rymdstyrelsen

Ledamot Kungafonden

Ledamot Kungl. Krigsvetenskapsakademien

Ledamot Regeringens Krishanteringsråd

Styrelseledamot i Swedish Standardisation Institute (SIS)

Ledamot Statskontorets råd

Member of the Protection and Security Advisory Group (PASAG) for Horizon 2020 – The Framework Programme for Research and Innovation

Mats Löfving

Avdelningschef Nationella operativa avdelningen Polismyndigheten

Therese Mattsson

Generaltulldirektör Tullverket

Ordförande i Tullverkets insynsråd

Ledamot i styrelsen för Post- och Telestyrelsen

Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse

Ledamot i Strålsäkerhetsmyndighetens insynsråd

Revisor i Kåpan pensioner

Peter Sandwall

Generaldirektör Försvarsmakten

Ledamot i insynsrådet för Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, TRM

Ledamot i insynsrådet för Ekonomistyrningsverket, ESV

Ledamot i Statskontorets råd

Styrelseledamot i Institutet för kvalitetsutveckling, SIQ

Rolf Westerström

VD Sjöräddningssällskapet

Ledamot World Maritime University, WMU FN

Ledamot Sjöräddningssällskapet, SSRS

Ledamot Öckerö Maritime Center, ÖMC

Ann-Catrine Zetterdahl

Generaldirektör Sjöfartsverket

Styrelseledamot Lighthouse

Suppleant Svenska Skeppshypotek

Information om ledande befattningshavares förmåner under 2016 enligt 7 kap 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (exkl. sociala avgifter)

Lena Jönsson, generaldirektör

Löner och andra skattepliktiga förmåner: 1 279 130 kr

Anders Kjaersgaard, överdirektör

Löner och andra skattepliktiga förmåner: 1 094 958 kr

Pension: Generaldirektören har rätt till förordnandepension enligt förordningen 2003:55. Inga andra avtal om pension eller andra förmåner finns.